

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

HI - FI
VIDEO MAJDIČ
MI VAM PRIHRANIMO POT V NEMČIJO
MAJDIČ, NAJVEČJA TRGOVSKA HIŠA S HI - FI
IN VIDEO APARATI, NOVA TRGOVINA NA KOROSKEM
SAMO 10 KM OD MEJE: UNTERBERGEN 82,
TEL.: 9943 4227 2602
PANASONIC JVC HI - FI VIDEO
LUXMAN SONY NAD ONKYO...
TECHNICS
STALNO UGODNA PONUDBA

Odprte strani

DR. PETER KRALJIČ
Preveč smo krti in premalo orli

TONE PERŠAK
Kriza in ZK
DR. MARKO KOS
Načrtovanje prihodnosti
MARKO POGAČNIK
Neznane razsežnosti stvarnega

Karavanke ponujajo zaposlitev

Gorenjska naj bi se leta 1991 s karavanškim predorom in avtocesto vključila v nove evropske prometne tokove in se s transjugoslovansko cesto povezala z vso Jugoslavijo. Predor bo zgrajen, vseh 137 kilometrov avtoceste po Sloveniji pa zanesljivo ne, kajti republiška skupnost za ceste nima denarja za najetje kreditov, ki jih zaradi lastnih gospodarskih interesov ponujajo tuje banke. Že res, da je cesta Bratstva in enotnosti jugoslovanska cestna prioriteta, vendar je nerazumljivo, da so sprejete zvezne zakone o njenem financiranju že dvakrat preložili. Naši strokovnjaki z vso odgovornostjo izjavljajo, da je administracija zveznega komiteja za promet in zveze povsem nesposobna.

Če že gledamo čez plot, naj pometemo tudi pred lastnim pragom. Za 37 kilometrov avtoceste po Gorenjski še ni cestne dokumentacije. Za pripravljala dela res ni bilo vedno dovolj denarja, a kljub vsemu bi se bilo treba zavedati, da bo tedaj, ko se bodo odprli viri financiranja, imel absolutno prednost le tisti, ki se bo izkazal s popolno projektno dokumentacijo.

Ob vseh zagatah je najdlje karavanška poslovna skupnost, ki združuje investitorje komunalne in druge infrastrukture ob predoru in objektov ob avtocesti. Resno in zagnano delo skupnosti, ki nikakor ni brez hudih problemov ob milijardnih investicijah (vročevod in vodovod več kot milijardo, ptt dve, stanovanja pet milijard dinarjev itd.), se danes izkazuje tudi z natančnimi analizami o zaposlitvenih možnostih ob predoru. Ni zanemarljivo, da bodo ob predoru zaposlili 730 delavcev, od tega polovico novih. Čeprav ne gre za kader z visoko izobrazbo, se vendarle obeta zaposlitev »tehnološkim viškom« gospodarstva in študentom, ki bodo brez dela.

Če bodo ti delavci ustrezno usposobljeni, nas pred svetom vsa tega ne bo sram; medtem ko bo leta 1991 dovolj sramotno in nevzdržno zato, ker se bomo skupaj z inozemskim tranzitom dušili v cestnem infarktu naših betežnih cestnih ovinkov.

D. Sedej

V Savi zelena luč za posodobitev

V začetku tedna je bila v novem poslovno-razvojnem centru v tovarni Sava podpisana pogodba o sovlaganju Mednarodnega denarnega sklada iz Washingtona v naložbo Optima II. Pod tem skupnim imenom je načrtovana posodobitev proizvodnje in tehnologije v Tovarni avtopnevmatike. Kot je bilo rečeno ob podpisu pogodbe, je to že četrti projekt, pri katerem sodeluje Mednarodni denarni sklad. Rezultati dosedanjih vlaganj so več kot očitni. Več kot pol celotne proizvodnje Tovarne avtopnevmatike oziroma letos za blizu 50 milijonov dolarjev je namreč namenjeno izvozu na najzahtevnejša tržišča. Z novo naložbo, vredno približno toliko, kot je letošnji izvoz tega tozda, bo ob minimalnem povečanju zaposlenih za več kot desetino povečan fizični obseg proizvodnje, izboljšana kakovost in uveljavljene nekatere tehnološke rešitve. Pri investiciji sodeluje Mednarodni denarni sklad z nekaj manj kot tretjino potrebnih sredstev, za skoraj četrtino je zagotovljenih lastnih sredstev, s tremi odstotki je soudeležjen poslovni partner Semperit; s posojili sodeluje tudi Ljubljanska banka, ki je hkrati tudi porok za že omenjeno pogodbo z Mednarodnim denarnim skladom.

Peter Bogataj
Foto: Ivan Draškič

Ob 90-letnici Kmetijskega inštituta Slovenije

Odkritje spominske plošče

Škofja Loka, 23. junija - Ob 90-letnici Kmetijskega inštituta Slovenije bo jutri, v soboto, ob desetih dopoldne na Mestnem trgu 8 v Škofji Loki slovesnost, na kateri bodo spregovorili o pomenu strokovnega in raziskovalnega dela v kmetijstvu, odkrili pa bodo tudi spominsko ploščo uglednemu agronomu-raziskovalcu dr. Ernestu Kramerju. Proslavo pripravljajo Kmetijski inštitut Slovenije ter škofjeloška občinska skupščina in kmetijska zadruga.

C. Z.

Iz krize s sindikatom delavcev

Ljubljana, 24. junija - Danes se je v dvorani slovenske skupščine začela razširjena seja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Na seji, ki ji prisostvuje okoli 350 udeležencev, med siceršnjimi člani republiškega sveta še predsedniki občinskih in medobčinskih svetov, predstavniki konferenc sindikatov iz večjih sistemov, pa tudi številni gostje, bodo ves dan razpravljali o omeni dela sindikata po 11. kongresu, o organizacijski, kadrovski in akcijski usposobljenosti sindikata in o zagotavljanju socialne varnosti delavcev. Sindikalisti bodo tokrat tudi volili nekatere člane republiškega sveta in novega sekretarja.

D. Ž.

Evropska investicijska banka odobrila posojilo

Skupna licitacija za opremo predora

Jesenice, 23. junija - Avstrijska in jugoslovanska stran sta se sporazumeli, da bosta za ventilacijo in centralno krmiljenje skupaj razpisali mednarodno licitacijo. Pričakujejo garancijo Jugoslavije in koriščenje kreditov Evropske investicijske banke.

Dela pri gradnji predora skozi Karavanke potekajo nemoteno, saj so izkopali že več kot 2.100 metrov predora ali več kot polovico predorske cevi. Dnevno izkopljejo okoli 4 metre, predvidevajo pa, da bodo slabši geološki sestoji nastopili pri 2.400 metrih, ko bo delo ponovno zahtevnejše in počasnejše.

Do konca polletja bodo objavili mednarodni razpis elektrostrojne opreme ter centralnega krmiljenja. Avstrija in jugoslovanska stran sta se sporazumeli, da bosta za ventilacijo in centralno krmiljenje skupaj razpisali mednarodno licitacijo. Avstriji so namreč odstopili od svoje prvotne zahteve, da za svoj del sami razpišejo nacionalno licitacijo.

Ob koncu junija bodo na meddržavni komisiji obravnavali terminski načrt izgradnje predora in bodo verjetno potrdili sedaj veljavni gradbeni termin — otvoritev 1.

junija leta 1991 — saj so izkopali že polovico celotne dolžine predora.

Skupnost za ceste je prevzela investitorstvo za mejni plato, je pa tudi investitor druge faze projekta Karavanke. Skupnost za ceste se je sporazumela z Evropsko investicijsko banko v Luxemburgu in parafirala ustrezno pogodbo, ki jo je odobril tudi direktorij te banke. Ko bodo dane potrebne garancije z jugoslovanske strani, bo pogodba postala veljavna. Investitorji se še ukvarjajo z dinarskim financiranjem druge etape izgradnje predora, ki zajema tudi izgradnjo mejne ploščadi. To financiranje naj bi uredili v okviru Transjugoslovanske avtoceste oziroma iz deleža od davka na pogonsko gorivo. O tem bo odločal zvezni izvršni svet, ob soglasju vseh republik in pokrajin.

Dela pri izgradnji karavanškega predora bodo pravočasno končana, razen v primeru, če bi delavci Slovenijaceste-tehnika in firme Pollensky-Zöllner naleteli v drugem delu izkopa na izjemno težke delovne razmere, ki pa jih glede na geologijo tudi lahko pričakujejo.

D. Sedej

Seja slovenske skupščine

Mnenje, skladno z voljo ljudi

Ljubljana, 23. junija — Delegati slovenske skupščine so včeraj razpravljali tudi o ugotovitvah in stališčih, ki jih je o primeru Janše, Borštnerja in Tasiča pripravila skupina delegatov vseh treh skupščinskih zborov.

Ko to pišem, zasedanje slovenske skupščine, začeto v sredo, še traja, zato o odločitvah glede mnenja slovenske skupščine o osnutku sprememb zvezne ustave, o stališčih do primera Janša, Tasiča in Borštnerja in o problematiki družbenih dejavnosti še ne moremo poročati.

Na osnovi sredine razprave pa lahko marsikaj sklepamo, predvsem glede referenduma o spremembah zvezne ustave. Večina govornikov se je v sredo ogrevala za referendum, če bo seveda potreben, šele jeseni, ko bo oblikovan predlog ustavnih sprememb, in ne sedaj, v fazi osnutka. Tudi slovenska ustavna komisija predlaga, da bi bil referendum smiseln šele, ko bodo znani predlogi sprememb ustave. Predsednik slovenske skupščine in predsednik ustavne komisije obenem Miran Potrč je v uvodni besedi ponovil že znana stališča Slovenije do sprememb zvezne ustave. Slovenija je prepričana, da morajo ustavne spremembe za-

gotoviti večjo učinkovitost gospodarskega in političnega sistema. Spremembe je treba sprejeti ločeno in ne kot celoto, najprej pa tiste, o katerih je v Jugoslaviji že doseženo soglasje. Žal je še premalo poznavanja stališč do spremembene ustave v drugih delih Jugoslavije, kar ustavno razpravo otežuje. Gospodarski del sprememb je boljši, politični slabši, še vedno pa so predlogi, ki so za Slovenijo nesprejemljivi zato, ker povečujejo moč centralne države in zmanjšujejo že s staro ustavo dogovorjene pristojnosti, pravice in odgovornosti republik in pokrajin. Prav tu bo boj najtežji, saj marsikdo v Jugoslaviji za ta slovenska opozorila ostaja gluha. Odveč je nezaupanje v slovensko skupščino in ustavno komisijo, je dejal Potrč. Sprejeli smo vse pobude in skupščinsko mnenje, pomembno za nadaljevanje ustavne razprave, bo izraz volje ljudi. Dodatno pregledano, da se ukine smrtna kazen in da se jamči svoboda veroizpovedi, prav tako pa sprožamo razpravo o pristojnosti vojaških sodišč za civilne osebe. Zagotovil je, da Slovenija od svojih stališč ne bo odstopila, vendar pa je treba upoštevati tudi razmere v državi.

J. Košnjek

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

Ljubljana, 21. junija — Blizu trideset tisoč ljudi se je udeležilo zborovanja v podporo priprtim Davidu Tasiču, Ivanu Borštnerju in Janezu Janši. Na prireditvi, ki je potekala na visoki civilizacijski ravni, je nastopila vrsta predstavnikov slovenske kulture. Več na zadnji strani. (V. B.)
Foto: G. Šinik

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Ljudje na ulicah

Ko smo se odločili za najnovejšo gospodarsko reformo, niso bila redka opozorila, da poteza ne bo enostavna, da bo povzročila obilo nemira, ki se utegne izraziti tudi v ostrih protestih in štrajkih. Gospodarski strokovnjaki so menili, da prve mesece delovanja novih ukrepov še ne bo vrhunca takšnih nemirov, da pa bo to pogosteje septembra, oktobra in da je treba štrajke pričakovati predvsem v manj razvitih delih Jugoslavije.

Pohod delavcev zemunskega Zmaja pred zvezno skupščino smo v Sloveniji spremljali še z olajšanjem; pač, saj se to ne dogaja pri nas. Vendar ni minil niti teden, ko je zavrelo v Mariboru. Problematika mariborskega gospodarstva, ki boleva na zadolženosti, na pomankanju lastnih sredstev in na sestavi industrije, ki jo je težko in drago posodobiti, se je izrazila v štrajku tamovce, tekstilcev in delavcev nekaterih manjših kolektivov. Mariborski primer kaže na uso ostrino in zapletenost razmer, v katerih smo se znašli. Ljudi, ki tvegajo pohod na ulice, ni več mogoče pomiriti za tovarniškimi ograjami, s sklicevanjem na zavest in samoupravna pota reševanja, z obljubami, da bo boljše in da je treba pač potrpeti. Ljudje terjajo dejanj in premikov v njihovo dobro, skrbijo jih svoja prihodnost in prihodnost otrok.

Ne obojajmo ljudi, ki zaradi strahu za sedanost in prihodnost krenejo na ulice. Saj večinoma ne zahtevajo ničesar neživljenjskega. Terjajo delo in vredno plačilo za delo, vsaj takšno, da bo mogoče preživeti mesec med dvema plačama. Terjajo svoj večji vpliv na gospodarjenje z denarjem, ki ga ustvarijo, saj smo jih desetletja tako poučevali, sedaj pa ga jim marsikdo jemlje, brez njihovega soglasja. Težko jih je pomiriti s prepričevanjem, da je to nujna sedanja cena obljubljenega boljšega jutri. Nikakor pa nima delavski protest samo značaja borbe za višje plače. Dovolj povedo napisana in vzklikana gesla stavkajočih zoper bohotenje samovane državne oblasti, ki po svoji presoji jemlje in deli zoper razpisištvu, ki ima pri nas še vedno globoke korenine, zoper nespoštna vodstva ob tovarniških in občinskih navzgor, zoper počasno reševanje že leta znane problematike, zoper množične nespoštnosti birokracije. Večina teh zahtev je povsem enakih usmeritev, ki smo jih spremljali na kongresih, konferencah in na drugih sejah. Predvsem v tem je pozitiven naboj pohodov borcev na ulice, prav tako pa resno opozorilo tistim, ki imajo v rokah več družbene moči in možnosti spreminjati razmere. Zanje je to težka preizkušnja. Pa še nečesa ob tem ne pozabimo: smo na Gorenjskem in tudi tu imamo kali, ki se lahko razrastejo v neprijetne ulične pohode.

Dražje prepustnice

Radovljica, 21. junija - Predstavniki občinskih upravnih organov za notranje zadeve so na zadnjem republiškem posvetovanju predlagali, naj Republiški sekretariat za notranje zadeve zaradi višjih stroškov, ki nastanejo ob izdaji maloobmejnih prepustnic Videmskega sporazuma in za Avstrijo, določi novo, višjo ceno, vendar ji je bilo pojasnjeno, da to lahko storijo le občine. Novgoriški izvršni svet se je zato že na seji ob koncu maja odločil za povišanje cene s 1000 na 5000 dinarjev, hkrati pa je enako ceno predlagal tudi drugim obmejnimi občinam. Na Jesenicah so o njej sklepali na seji 16. junija, v Radovljici pa v torek. Nova cena velja od srede dalje.

C. Z.

Slovesnost ob dnevu civilne zaščite - V torek, 21. junija, se je sestel v kranjski občinski skupščini štab civilne zaščite na svečani seji, s katero je označil letošnji praznik civilne zaščite, 20. junij. Ob tej priložnosti so štabu izročili plaketo zveznega izvršnega sveta za dosežke v dosedanjem delovanju, bronasti znak CZ pa sta prejela član OŠ CZ Feri Ošljaj iz Kranja in delavec PPC Gorenjski sejem Lado Eržen. (S) - Foto: G. Sinik

GORENJSKI GLAS

Ob 35 - letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL. Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor.) Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnje (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO IN DS, ekologija), Danica Zavrl - Zlebr (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vibe Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Preve in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500 - 603 - 31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28 - 463, novinarji in odgovorna urednica 21 - 860 in 21 - 835, ekonomska propaganda 23 - 987, računovodstvo, naročnine 28 - 463, mali oglasi 27 - 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 - 1/72.

uredništvo tel. 21860

PRED RAZŠIRJENO SEJO SLOVENSkih SINDIKATOV

Branko Iskra

O prenovi je slišati več med funkcionarji, manj med delavci

Ljubljana, 24. junija - Zakaj delavčevi interesi skozi delegatske in samoupravne procese ne prodro na višjo raven, zakaj sindikat tam ni glasen in odmeven vsaj toliko kot v neposrednih delovnih okoliščinah? To je le eno od vprašanj, ki si jih je zastavila sindikalna organizacija v želji, da postane spet delavska. Odgovor nanje bo iskal sindikat na današnji razširjeni seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Mi pa smo ob tej priložnosti poprosili za besedo Branka Iskro, predsednika medobčinskega sveta ZSS za Gorenjsko in kandidata za sekretarja republiškega sveta ZSS.

Zastarela, času nič več primer- na organizacija terja prenovu, ugotavljate v sindikatih. Kakšna naj bo?

»Pri prenovi sindikata nas mora voditi realna vsebina trenutnega stanja. Najpomembnejše vprašanje so družbenoekonomski odnosi, katerih pravosti bodo bistveno posegle v naše življenje. Večja produktivnost spoštovanje trga, ekonomske zakonitosti, prestrukturiranje... brez tega bo prišlo do težkih problemov. Vprašanje je, ali znamo delavce motivirati, da bomo dosegli vse to. Še vedno namreč prevladujejo restriktivni ukrepi, kar se slabo odraža na motiviranosti, prav tako pa je ob tem potisnjen v podrejen položaj sindikat. Naša razširjena seja naj bi te odnose razčistila, zahtevala samostojnost sindikata. To prelomnico je od seje pričakovati, saj smo jo nakazovali že s stališči 11. sindikalnega kongresa.«

Sindikatu očitajo, da ne zastopa delavskih interesov in da se pre-

več brati s partijo, državo, vodstvi podjetij. Kako se odtrgati od oblastnih struktur?

»O prenovi se v sindikatu veliko govori, žal bolj med funkcionarji, med delavci pa še vedno premalo. Seja je priložnost za tozadevno odmevnost, za angažiranje na odprtih družbenih vprašanjih. Delavcem pa moramo ponuditi tudi pravo vsebino. Graditi moramo ne na idealnosti, temveč na realni oceni stanja tako bomo prej prišli iz krize s sindikatom delavcev, kot smo naslovlili dokumente naše razširjene seje. Kako pa bo to šlo, je odvisno od ljudi; ljudje z dovolj znanja, sposobnosti, zavesti, pričarjanja... Take ljudi imamo, treba jim je le ustvariti razmere, da bo to moč izraziti. Čas zahteva razumne ljudi, ki so sposobni oceniti položaj in ponuditi perspektive, ne pa one, ki žele s pozicij volontarizma, separatizma in kritika-sterstva štiti sebe in svojo nemoč. Po kongresih smo našli odgovore na mnoga vprašanja, na

mnoga jih še nismo, pa bomo morali. Od tega je odvisen naš korak naprej.«

Spremenjene družbene razmere porajajo kup problemov, med njimi je najbolj grozeča nezaposlenost. Kako se jih lotiti?

»Problemi, ki jih poraja gospodarska politika, bodo vplivali na organizacije združenega dela, ki imajo težave z likvidnostjo nizko produktivnost, majhen izvoz velike stroške... Tudi na Gorenjskem taki že zapirajo vrata novemu zaposlovanju, zlasti šolanih ljudi. Še do večje nezaposlenosti bo prihajalo, na to pa nismo pripravljeni. Znanja, ki nam tako ostaja zunaj združenega dela, ne znamo vključiti v nove programe, toda samo ti bodo kos nezaposlenosti. Tudi akumulacija raje čuvamo za svojim plotom, kot da bi jo združili za nove programe.«

Socialni program je trenutno tisto, kar je delavstvu najbolj potrebno.

Samoprispevek le za manjše kraje?

Radovljica, 21. junija - Iz analize delovanja krajevnih skupnosti radovljiški občini - v torek jo je obravnaval izvršni svet, v sredo pa jo je občinska skupščina - je razvidno, da le v sedmih od dvajsetih krajevskih skupnostih niso nikdar (z referendumom) uvedli krajevne samoprispevke. Ker so med temi tudi vse tri največje krajevne skupnosti v občini - Radovljica (6550 prebivalcev), Bled (5658) in Lesce (3336), je mogoče sklepati, da so predvsem ljudje s podeželja še pripravljivi seči v svoj žep in si na rovaš nižjega osebnega standarda izboljšati ceste, razširiti tele- fonsko omrežje, urediti pokopališče in podobno, v (pri) mestnih pa morda jim bržčas tega tudi ni treba. »Velikim priskočijo na pomoč tanz- kajnske delovne organizacije, vsaka cesta ali pločnik je že širšega pome- na (za občino ali turizem) pa tudi večina ljudi -na položajih- je iz največ- jih krajevnih skupnosti. Ker tudi solidarnost do krajev, ki na svojem ob- močju nimajo delovnih organizacij, ni zažvela, potem je toliko lažje pre- zumeti, zakaj so, denimo, na Brezjah doslej še dvakrat razpisali referen- dum in uvedli krajevni samoprispevek (prvič od 1981 do 1986. leta in drugič od 1988. do 1993. leta), prav tako pa tudi na Srednji Dobravi in Podnartu. Pa ne gre le za samoprispevke: tudi neposredno zbiranje de- narja je bolj v navadi na podeželskih kot v mestnih in primestnih kra- jevnih skupnostih. Sicer pa to ni značilnost le radovljiške občine, tem- več je podobno tudi v drugih gorenjskih in slovenskih občinah.

C. Zaplotnik

Delavci zahtevajo odgovore

Kako živeti z manj kot 400 tisočaki plače

Radovljica, 21. junija - Čeprav je bila razprava na torkovi seji občinskega sindikalnega sveta in na posvetu predsednikov osnov- nih organizacij na trenutke precej čustveno obarvana, pa je razkrila vsa moč in nemoč sindikata. Sindikalni aktivisti so glasno in jasno povedali, da so že siti besed, ki jih je med drugim mogoče zaslediti tudi v gradivu za razširjeno sejo republiškega sveta, češ »sindikat ne bo zavzemal«, »vztrajal bo« in podobno. Delavci zahtevajo odgovore predvsem na vprašanja, kako preživeti z manj kot štiritisoč tisoč ob- njimi mesečnega osebnega dohodka. Odgovorov na to pa jim nihče ne more dati, še najmanj sindikalni delavci iz organizacij združenega dela.

Predstavnik Veriginega sindi- kata je bil zlasti kritičen do soci- alnega programa. »Sram naj nas bo socialnih kartic! Delavec, ki dobro dela osem ur na dan, bi moral zaslužiti toliko, da bi lahko normalno živel,« je dejal. Vela mu le pritriliti, toda ob na- daljnem »zategovanju pasu« je nesporno, da bo takšnih delav- cev, ki bodo upravičeni do raz- nih oblik pomoči, vse več. Radov- vljiški sindikat je že predlagal, naj bi delavci dobivali pomoč na enem mestu in ne na več kot do- slej; o tem pa naj bi bolj kot for- malnosti (papirji) odločala mne- nja poštenih in odgovornih ljudi iz krajevnih skupnosti, delovnih organizacij... Tudi predlog, naj bi pet odstotkov članarine naka- zovali v republiko za delavsko solidarnost, ni dobil podpore, češ da bi bilo to povezano s pre- cejnimi administriranjem, učinki pa bi bili skromni. V Ra- dovljici predlagajo drugače: ta denar naj ostane osnovnim or- ganizacijam.

Ko so govorili o brezposelno- sti, je bila izražena tudi zahteva,

da je treba ločiti med tistimi, ki dejansko iščejo zaposlitev, in med onimi, ki jim brezdelje »na soncu« ustreza. Kdor trdi, da je brezposelnost v prihodnje ne- bi povečala, miži pred problemi, ki laže sam sebi, je dejal eden od razpravljalcev in se tudi vpraša:

Mirko Rimahazi: »Povečevanje plač v okviru predpisanih odstotkov ne bi bilo nikdar dobro, saj bolj kot zaposlovanje strokovnjakov spodbuja zaposlovanje nekvallificiranih delavcev, uspešnim organizacijam pa onemogoča, da bi dobro delo tudi boljše nagrajevale.«

C. Zaplotnik

Izvršni svet predlaga za LIO Gradis ukrep družbenega varstva

Ilovkar »prisilni upravitelj«

Škofja Loka, 29. junija - Izvršni svet škofjeloške občine je včeraj sprejel pobudo zbora delavcev Lesno industrijskih obratov Gradisa, ki jo je podprlo tudi predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov, o ukrepu družbenega varstva. O tem se bo 29. junija izrekla občinska skupščina. Hkrati je izvršni svet predlagal tudi tričlanski kolegijski organ družbenega varstva: predsednik bo Leopold Ilovkar, nekdanji direktor škofjeloškega Gradisa in kasneje Jelovice, zdaj pa upokojen, Božidar Lukač z Jesenic bo prevzel komercialno področje, Franc Vodopivec iz tozda pa računovodsko-finančno. Mesto čaka še četrtega člana, ki naj bi po možnosti po izteku »prisilne uprave« vodil LIO kot direktor.

Korenine posega v LIO na Trati segajo dve leti nazaj, ko se je sicer sodobno opremljen in strokovno krepak kolektiv v vsesplošni krizi lesne predelave prvič znašel v izgubi. Izgubo so tedaj prekrili drugi Gradisovi tozdi prek Interne banke. Vendar je to škofjeloškemu tozdu le podaljševalo agonijo, ki je izbila na dan ob letošnjem prvem trimesečju. Tozdi je pridelal za skoraj 294 milijonov dinarjev izgube ter si nabral kar 2,6 milijarde dinarjev dolgov, kar daleč presega njegove odplačilne zmožnosti iz tekočega poslovanja; tuja sredstva so presegle celotna obratna sredstva kljub odprodaji zalog kar za osemnajst odstotkov.

Vse slabšemu finančnemu položaju LIO je po prepričanju delavcev botrovalo tudi premalo uspešno vodstvo, ki ni znalo v pravem času prilagoditi proizvodne programe tržnim tokovom. Prav zato kolektiv sam tudi ne verjame - čeprav ima Gradis trenutno proizvodne zmogljivosti zasledene za nekaj mesecev naprej - da bi to vodstvo kljub finančni injekciji Gradisove Interne banke in drugih bank uspelo doseči trajno rešitev.

Izvršni svet je terjal od delovne organizacije Gradis, da do konca junija postreže s konkretno finančno konstrukcijo pomoči škofjeloškemu tozdu, ki terja jasno prihodnost. Ta je vsekakor še naprej v okviru Gradisa, le v skrajnem primeru v okviru katere druge organizacije, medtem ko je misel o stečaju docela nesprijemljiva.

Ukrep družbenega varstva je po prepričanju izvršnega sveta potreben tudi zato, da bo nova začasna vodstvena ekipa lažje uresničila sanacijske naloge, ki so nujne tudi na kadrovske področju.

H. Jelovčan

So problem velike ali majhne plače?

Radovljica, 21. junija - Ena od strokovnih delavk v skupnih službah samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti je maja zaslužila 824 tisoč dinarjev in prejela še 221 tisočakov poročila za prve štiri letošnje mesece. Ko je fotokopila njenega plačilnega lista - kdo bi vedel po kakšnih poteh - zašla v nekatere radovljiške delovne kolektive, je med zaposlenimi dvignila precej prahu, še posebej zato, ker so se v mnogih delovnih organizacijah po majskih ukrepih zvezne vlade pogovarjali o tem, da bodo morali plače celo znižati. O visoki plači, za katero je vodja skupnih strokovnih služb pisno pojasnil, da je usklajena s predpisi, je bilo na torkovi seji občinskega sindikalnega sveta celo več razprave, kot, denimo, ob podatku, da 1900 delavcev (več kot kdajkoli doslej) prejema zajamčeni osebni dohodek. Nihče se ni vprašal, iz katerih delovnih organizacij so pretežno ti delavci, ali so za njihove skromne osebne dohodke krivi samo ukrepi zvezne vlade ali pa morebiti tudi vodstvo oz. slab, preživet in dohodkovno nezanimiv proizvodni program... Nihče se tudi ni vprašal, zakaj so v Vezeninah, Almiri in v frizerskem salonu Nada lani povprečno zaslužili manj kot 200 tisočakov na mesec - in zakaj razmeroma dobro v begunjskem Elanu? Tudi ob primeru sporne visoke plače nihče ni zahteval pojasnila, ali strokovna delavka (z visoko izobrazbo) dela dobro ali slabo...?

Teorija o »enakih žledodih« dobiva v kriznih časih vse več privržencev, vse glasnejše so tudi zahteve po uravnilovki (enakih plačah), pa vendarle: družba, ki na to pristane, je obsojena na nazadovanje.

C. Zaplotnik

Tržiški BPT se bori za preživetje

Kamni se že kažejo

Tržič, 21. junija — V pogovoru z Marijo Lončarjevo, predsednico začasnega poslovnega odbora v tržiškem BPT, mi je prišel na misel japonski nasvet o poslovni uspešnosti. Tako je pravilo vrli Japonci: zaloge so kot jezero, ki skriva probleme, ki spusti gladno vodo, se kažejo kamni, bolj kot jezero prazniš, več kamnov vidiš in probleme lahko razrešiš drugega za drugim. V tržiškem BPT se kamni že kažejo, saj se je novo vodstvo najprej lotilo pretiranih vmesnih zalog, pognalo tretjo in četrto izmenno ter nove stroje, ki so doslej stali, žal pa je dobilo tako rekoč prazno skladišče surovin.

Tržiški BPT se bori za preživetje, tega se kot vse kaže 1.090 članski delovni kolektiv dobro zaveda, saj kakor je povedala Marija Lončarjeva, ljudje so novo vodstvo takorekoč čakali, pripravljenost kolektiva je velika, ljudje delajo, kakor je potrebno, komentarjev in dilem ni. Delavce BPT lahko razumemo, saj so vrsto let poslušali obljube, stvari pa se niso spremenile na bolje, voz je drsel po klancu navzdol in toliko, da se ni že prevrnil. Toda, pustimo preteklost, kakor je rekla Marija Lončarjeva, nimamo se časa ukvarjati z njo. Tudi obljube ne deli, kakor je bilo moč razbrati iz pogovora, trezno ocenjuje, da bodo zastavljeni kratkoročni ukrepi prave učinke dali šele koncem leta, po šestih mesecih bo moč ustaviti voz in ga nato varno zadržati na poti, ki naj bi kasneje spet vodila navzgor. Nostalgčno pa seveda zveni ocena, da bi bilo pred dvema leti dosti lažje rešiti BPT, saj so gospodarske razmere danes veliko bolj zaostrene, zlasti tekstilno industrijo pa pritiskejo k tlom.

Groba analiza razmer je že narejena, dorekli bodo podrobnosti

Novo vodstvo že poganja stvari

S 1. junijem je v BPT prišlo novo, začasno vodstvo, ki so ga imenovali z ukrepi družbenega varstva. Predsednica kolektivnega poslovnega odbora je Marija Lončar, za kadrovske, splošne in pravne zadeve je zadolžen Jaka Korenčan, za finančno, ekonomsko in komercialno področje Janez Bohinc, ker tretji zunanji član poslovnega odbora ni prišel, so angažirali tovarniške strokovnjake: proizvodno področje je prevzel Janez Šmid, razvojno Marjan Sarabon. Julija pa se bo novemu vodstvu pridružil še strokovnjak za trženje.

Novo vodstvo je hitro začelo delati, za sluga gre seveda tudi delovnim organizacijam (Sava, Merkur, Živila), ki so Lončarjevi, Korenčanu in Bohincu uvidno omogočile hiter odhod. Najprej so zastavili kratkoročne ukrepe, katerih cilj je predvsem zmanjšanje medfaznih zalog, ki jih kontrolirajo vsak dan. V tkalnici in oplemenitilnici so pognali tretjo in četrto izmeno, da bo izpleten strojnih zmogljivosti večji, v pogon pa so oziroma že bodo spravili vse nove stroje, ki so bili v zadnjih letih kupljeni na kredit, da bodo naposled začeli odplačevati sami sebe. Poudariti pa velja predvsem to, da od 1. junija dalje proizvodno krmilijo enotno, z ravni delovne organizacije.

Odlok o onesnaženosti zraka

Strožji do onesnaževalcev

Kranj, junija — V slovenskem elektro gospodarstvu ocenjujejo, da bo ekološka sanacija treh termoelektrarn po črnodgedih ocenah veljala od 550 do 700 milijonov dolarjev.

V Sloveniji imamo že od leta 1977 odlok o količinah in koncentracijah škodljivih snovi, ki jih onesnaževalci smejo spuščati v zrak. Na podlagi republiškega zakona o varstvu zraka pa je bil maja letos uveljavljen nov odlok, ki podrobno ureja to problematiko. Med drugim določa, da morajo biti vse naprave in obrati, ki prekomerno onesnažujejo zrak, opremljeni z napravami za omejevanje emisij. Za nove objekte in za tiste, ki jih obnavljajo, morajo biti že v tehnični dokumentaciji določeni načini in naprave, da onesnaževanje ne bo preseglo dovoljenih mej.

Določbe odloka zajemajo seveda tudi vse vrste električnih in drugih kurilnih in različnih vrste goriva, saj so prav naše termoelektrarne veliki onesnaževalci okolja. Posebej je predpisano, kolikšna je še dopustna emisija naprav v cementarnah, pri žganju boksita, v proizvodnji aluminija, apnenca, v steklarnah, pri izdelavi žveplene kisline in kolikšna sme biti največja emisija lakirnic, tiskarn, obratov za izdelavo lesnih plošč in obdelavo lesa in celo v hlevih ter klavninah.

Določeno je tudi, do kdaj bodo morali onesnaževalci prilagoditi emisije strogim določbam odloka. Nekateri že do konca leta 1990, vsi do konca leta 1993. Določbe odloka pa ne bodo veljale za tiste organizacije, ki se bodo pisмено zavezale, da bodo do konca leta 1994 prenehale s proizvodnjo.

Za onesnaževalce so torej vendarle napočili strožji časi, upajmo, da bo ta odlok tudi spoštovan. Vsi seveda zdaj hite računati, koliko jih bo sanacija veljala, pri čemer seveda nihče ne prizna koliko škoda je že in še bo napravil okolju. V slovenskem elektro gospodarstvu pravijo, da bo po črnodgedih ocenah sanacija treh slovenskih termoelektrarn veljala od 550 do 700 milijonov dolarjev, kar je približno toliko, kolikor bi veljala nova jedrska elektrarna. Primerjava torej, ki nas zbode v oči in nas spominja na grožnje o električnem mrku.

Proizvodnja manjša za 10,3 odstotke

Industrijska proizvodnja na Gorenjskem je bila po statističnih podatkih za pet mesecev letošnjega leta za 10,3 odstotke manjša kot lani v tem času; maja je bila glede na predhodni mesec večja za 6,2 odstotke, v primerjavi z lanskim majem pa je bila manjša za 7,3 odstotke. V Sloveniji pa je v letošnjih šestih mesecih obseg industrijske proizvodnje padel za 5,1 odstotkov v primerjavi z enakim lanskim razdobjem.

Med desetimi panogami, ki predstavljajo več kot 90 odstotkov industrijske proizvodnje na Gorenjskem, je obseg daleč najbolj padel v

Tovarno zgolj pridno delo delavcev seveda ne bo rešilo, BPT potrebuje prožno organizacijo in z vrha krmiljeno proizvodnjo, sodobne tržne prijeme in tržno zanimive ter donosne izdelke, ki bodo tudi v izvozu dosegali višje cene. Novo vodstvo je v grobem analizo razmer že napravilo, zdaj preverja posamezne segmente, jih proučujejo z vseh vidikov, od trženja preko proizvodnje do zaloga, napravili bodo revizijo vseh nabavnih in prodajnih tokov. Določili so posamezne strokovne delovne skupine, ki delajo na kakovosti, nagrajevanju, na posameznih fazah tehnološkega procesa. Že prihodnji teden nameravajo 20 odstotkov režijskih delavcev prerazporediti v proizvodnjo, seveda predvsem tiste, ki nimajo ustrezne izobrazbe in bodo zaradi reorganizacije v enovito delovno organizacijo postali odveč. Tako bodo zapolnili prazna delovna mesta v proizvodnji, ki so se pojavila z uvedbo tretje in četrte izmene, ki jih zdaj rešujejo z nadurnim delom. Na pomoč so poklicali tudi upokojene strokovnjake tovarne, ki jih potrebujejo predvsem pri vzdrževanju in priučitvi tkalk. Računajo tudi na pomoč drugih gorenjskih tekstilnih tovarn, predvsem Ibi in Tekstilindusa, od koder naj bi prišli inštruktorji, ki bodo učili »nove« tkalke, saj je od njihovega dela seveda znatno odvisna kakovost tkanin.

Kooperacija z zahodnonemško firmo

Novo vodstvo, tudi druge službe v tovarni, bo čez kolektivni dopust zagnano delalo in pripravilo predlog reorganizacije, drugačnega načina nagrajevanja, ki bo poudaril kvaliteto, predvsem pa po dopustih nameravajo kreniti že s planom proizvodnje, ki bo temeljil na neprekinjenem proizvodnem procesu, kaj naj bi odpravilo ozka grla, zastoje in medfazne zaloge ter zaostri tehnološko disciplino, ki jo bo sam po sebi prinesel z vrha krmiljen delovni proces. V bistvu gre torej za cilj, kakršnega so uspešno uresničili v kranjskem Ibiu.

Glede na optimalno proizvodnjo in prodajni načrt bodo odbrali izdelke, ki jih bodo izdelovali še naprej in opustili nerentabilne. Vse bolj se bodo usmerili v izdelavo širokih tkanin, ki bodo namenjene zlasti izvozu. Njihova posteljina naj bi postala kakovostna in draga, zato seveda lahko računajo predvsem za izvoz. Da bi zmanjšali stroške, razmišljajo o kooperaciji z zahodnonemško firmo (v izbiri so štiri), kar bi na osnovi kontrentnega poslovanja za 15 odstotkov zmanjšalo stroške, olajšala pa probleme pri nakupu surovin, saj imajo jugoslovanski tekstilci z uvozom bombaža veliko težav, predvsem pa stroškov, saj morajo dejansko sami financirati zaloge, zanj ni ugodnih kreditov in ugodnih uvoznih režimov.

Uveljavitev blagovne znamke

Trženje je področje, ki kliče nove prijeme. Za začetek so zastavili akcijo za zmanjšanje komisijske prodaje in izterjavo neplačanih računov, potekajo pa pospešeni razgovori z izvozniki (Jugotekstil, Unitek, Centrotekstil, Tekstil Zagreb) o povečanju izvoza, saj bodo skušali letos na tuje prodati za 3,5 milijonov dolarjev izdelkov. Kasneje pa bodo zastavili kompleksne prodajne akcije in ponovno uveljavili blagovno znamko — Gasparjevo predico. Po kolektivnih dopustih nameravajo začeti tudi z reklamno prodajnimi akcijami.

Brez pomoči bank ne bo šlo

Junija je zapadel v plačilo prvi obrok tuje IFC posojila, ki znaša 4,5 milijonov dolarjev, z njim pa so v preteklih letih kupili 68 novih, predvsem tkalskih strojev, tako da je danes oprema v BPT 79 odstotno odpisana. Zaradi odplačevanja kreditov imajo težke probleme z likvidnostjo in Marija Lončarjeva pravi, da brez pomoči bank ne bo šlo, z Jugobanko in Ljubljansko banko bodo skušali podaljšati odplačevanje dolgov. V sanaciji tržiškega BPT se je že vključila Gospodarska zbornica Slovenije in splošno združenje tekstilne industrije, ki bo pomagalo strokovno, pričakujejo, da bodo vlogo odigrale tudi banke. M. Volčjak

Katalog Iskrinih tehnologij

V zadnjih desetih letih prodali 25 tehnologij

Ljubljana, junij — Iskra je v zadnjih desetih letih prodala ali prenesla v tujino 25 različnih tehnologij v različne države sveta in pri tem zaslužila z licenčninami prek 3,5 milijonov dolarjev. Na osnovi Iskrinega znanja, denimo, električne števec izdelujejo v Turčiji, Španiji, Tunisu, Kolumbiji in Maleziji.

V Iskri nameravajo v tem pogledu poslovati prodorneje, v kratkem bodo izdelali pripomoček — katalog Iskrinih tehnologij, ki bo seveda le eden od elementov prodornejšega nastopanja v poslovnem svetu, vsekakor pa zanimiv pregled Iskrine pobude. Potrebno po ustreznem pripomočku, ki bi vseboval zadostno in kvalitetno informacijo o tehnologijah, ki so na razpolago za prenos v tujino, so začeli zlasti Iskrini strokovnjaki, ki se ukvarjajo s trženjem in tako je s pripravo kataloga začela skupina strokovnjakov Iskre Commerce v drugi polovici preteklega leta. Vsebinsko je bil izdelan v sodelovanju z Raziskovalnim centrom za sodelovanje z deželami v razvoju in konceptualno sovpadla njihovemu informacijskemu sistemu ISTP.

V prvem delu kataloga so navedene vse tehnologije, ki so na razpolago, v drugem delu pa so sistematično obdelane. Tako bodo zainteresirani dobili podatke, ki se nanašajo na posamezne projekte prenosa tehnologij: opis izdelka, okvirna vrednost naložbe, vrednost potrebne opreme, proizvodna zmogljivost in potrebni prostori oziroma površine.

Katalog bodo razposlali Iskrinim predstavništvom v tujini, predstavništvom gospodarske zbornice, bank in podjetij, ki sodelujejo z Iskro, dobili pa jih bodo tudi ekonomski atašeji držav, kjer ima Iskra svoj poslovni interes.

Porabili za odstotek več elektrike

Ljubljana, junija — V petih mesecih letošnjega leta smo v Sloveniji porabili 4.142 milijonov kilovatnih ur električne energije,

je, kar je 0,8 odstotkov več kot v enakem lanskem razdobju. Maja pa je bila poraba za 1 odstotek večja kot maja lani, znašala je 778 milijonov kilovatnih ur.

V slovenskih elektrarnah so do konca maja pridobili 3.949 milijonov kilovatnih ur elektrike, kar je 0,7 odstotkov več kot lani v tem času, majski proizvodni dosežek pa je bil z 811 milijoni kilovatnih ur za 6,5 odstotkov večji od lanskega v tem času.

Porast porabe električne energije pri nas torej ni več tako velik, toda nikakor se ne moremo tožiti, da smo postali varčnejši pri njej, pada namreč obseg industrijske proizvodnje, tako na Gorenjskem kot v Sloveniji.

Še kdaj normalno stanje?

Bled, 21. junija —

Čeprav so gozdarji po vetrolomu leta 1984 zatrjevali, da lubadarja držijo trdno na vajetih, se jim je kljub dobrim napovedim prekomerno razmnožil in jim »ušel« po gozdovih. »Predlani in lani je bil vrhunec, zdaj naj bi se razmere počasi normalizirale — če bomo ob splošni oboletosti in oslabelosti gozdov sploh še lahko kdaj govorili o normalnem stanju,« je dejal Valentin Toman iz blejskega gozdnega gospodarstva in poudaril, da bodo tudi letos zatirali lubadarja v enakem obsegu kot lani in predlani — odstranjevali bodo poškodovano in oslabele drevice, nastavljalni lovna drevesa in pasti s kemično vabo.

Podrti iz leta 1984 so pospravili, le v kakšnem težko dostopnem grabnu je mogoče še videti podrt drevesa, sicer pa je v minuli zimi posebilo precej bukve nad 800 metri nadmorske višine, zelo »agilne« je bil macesnov molj, sneg in žled pa sta 23. novembra podrla in polomila 40 do 45 tisoč kubičnih metrov lesa na Pokljuki, Mežakli, Jelovici, v jeseniškem koncu. »Ker gre za območje med 1200 in 1500 metri nadmorske višine, kjer lubadar zaradi kratkega toplega obdobja lahko »napade« le enkrat na leto, ne pričakujemo, da bi se pretirano razmnožil. Lubadarja je bilo lani in predlani toliko kot v prejšnjih (normalnih) letih in tudi letos smo prepričani, da ga bomo držali v šahu. Za zdaj nam gre na roke tudi vreme, saj je bila še v tork jutranja temperatura na Pokljuki le okrog šest stopinj,« je dejal Kristl Ogris iz GG-jevega tozda Pokljuka.

Enako kot v blejskem menijo tudi v kranjskem gozdnem gospodarstvu lubadar je že dosegel svoj »vrh«, krivulja naj bi se zdaj obrnila navzdol. »Drevice, ki sta ga v minulih letih podrla veter in žled, je pospravljeno, pozitivno pa so na razmere vplivali tudi ukrepi, ki smo jih za zatiranje lubadarja izvajali lani in predlani,« je dejal Franc Polanc iz kranjskega gozdnega gospodarstva. »Čeprav so zdajšnje temperature neugodne za razvoj lubadarja, se ne smemo upavati in se moramo še posebej dobro pripraviti. Kot kaže, bo letos semenila smreka, ki bo ob tem oslabela in postala še občutljivejša za napade gozdnih škodljivcev.«

C. Zaplotnik

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Konkurenca je vedno hujša

Trgovci ugotavljajo vedno manjšo prodajo konfekcije, zato se je med proizvajalci že začela bitka za kupce. V beograjskem Kluzu so se tako odločili, da vse blago, ki ga ne bodo prodali v dve mesecih, razprodajo po 30 do 40 odstotkov nižjih cenah. Napovedali so tudi, da do konca leta ne bodo dvignili cen. Tako je namreč predlagala tudi poslovodna skupnost tekstila, oblačil in konfekcije.

Sodobnejša pivovarna Union

V ljubljanski pivovarni Union so te dni končali z gradnjo nove računalniško vodene varilnice piva. To je ta čas najsodobnejša varilnica piva v Evropi, vrednost naložbe pa je 5 milijard dinarjev. Varjenje piva pa ne bo le sodobnejše, ampak bo zagotavljalo tudi ugodnejšo kemijsko sestavo in manjšo motnost. Prav tako manjša bo poraba toplotne energije, manjše bo spuščanje sopare v zrak, manjši pa bosta tudi poraba vode in elektrike. Zmogljivost nove varilnice je za 20 odstotkov večja od stare.

Nove vrste televizor pri nas

Rezultat raziskovalnega dela strokovnjakov iz Elektronske industrije Niš je nov barvni televizor z ravnim zaslonom. Te vrste televizor so izdelali prvi pri nas in je precej boljši od klasičnih, saj ima boljšo sliko, povečan zorni kot, daljinsko upravljanje, priključke za videorekorder, kamero in računalnik. Primeren je tudi za prikazovanje tekstnih in grafičnih informacij. Na domačem tržišču naj bi bila cena teh televizorjev 2,5 milijona dinarjev.

Znižane cene za domače goste

Turistični delavci v Budvi so pred dnevi sprejeli sklep, da v glavni sezoni znižajo cene nastanitve v hotelih za domače goste. Cene naj bi bile nižje za četrtno. Tako naj bi stal sedemdnevni penzion v hotelih na plaži Bečići 210 tisoč dinarjev, v mikavnem turističnem naselju Slovenska plaža pa 280 tisoč dinarjev. Za to potezo so se turistični delavci odločili zaradi slabega obiska v predsezoni in zaradi skrbi, da tudi v glavni turistični sezoni ne bodo zasedene vse zmogljivosti.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Krpanje lesa

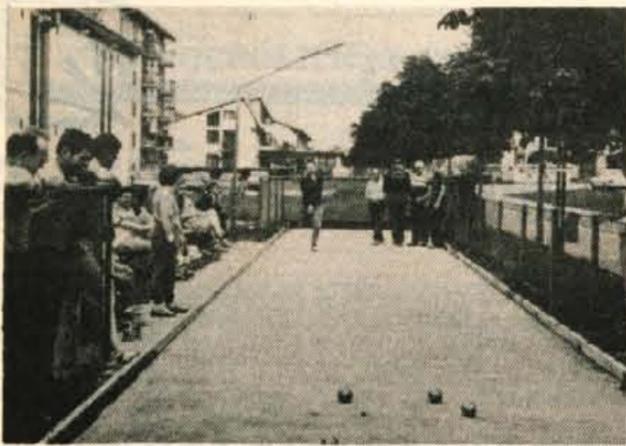
Škofjeloška lesna industrija Jelovica si prizadeva spodbujati inovacijsko dejavnost, letno registrirajo okrog 40 inovacij in koristnih predlogov, največ jih prihaja iz proizvodnje in vzdrževanja, kar je razumljivo, ker so inovacije predvsem tehničnega značaja. Ob vse večjem pomanjkanju kvalitetnega lesa skušajo les čim bolj obdelati in izkoristiti. Za »krpanje« lesa je znanih več postopkov, najnovejši je »čolnični«. Pri tem je nastal problem izrezovanja napak, v Jelovici so naredili napravo za izdelavo krp, stroj za izrez smolnih kanalov in drugih napak ter stroj za poravnavo krp, v delu pa imajo tudi stroj za izdelavo krp iz lesnih ostankov. Najzvirnejši je priključek za kotno brusilko, ki je uporaben kot delovni agregat tudi na stabilnih strojih. Prednost pred originalnimi tovrstnimi stroji Lamelo je ta, da je veliko bolj prilagodljiv in je z njim mogoče krpati tudi brazde in ure.

Nova računalniška oprema v Alplesu

Železniki — V drugi polovici letošnjega leta naj bi v Alplesu zamenjali staro računalniško opremo z novo. Obstoječa oprema je namreč postala za nadaljnji razvoj prejemajna, nezanesljiva in zastarela. To pa že povzroča velik problem pri servisiranju in slabu voljo pri uporabnikih.

Pred kratkim so zato z Iskro Delfo podpisali pogodbo o zamenjavi opreme in se odločili za nakup sistema DELTA 4860. To je tu di tip računalnika, ki bo omogočil še nadaljnji razvoj računalniških podprtega informacijskega sistema. Tovarna se bo namreč tudi ni trdnem področju morala vključiti v računalniško podprt sistem v denja maloprodajnih salonov z vsemi evidencami, poleg tega pa tu di izvoza z vsemi njegovimi posebnostmi.

V. S.

Balinarski turnir in prireditve mladih - Konec minulega tedna so skupaj slavili krajevni praznik tudi v krajevni skupnosti Planina, Huje in Bratov Smuk v kranjski občini. Po slavnostni seji skupščin vseh treh krajevni skupnosti v petek so v soboto priredili balinarski turnir (na sliki), ki so se ga udeležile številne ekipe iz različnih krajev Slovenije. Mladi, ki so letos med drugim urejali tudi park pred krajevno skupnostjo, pa so na Planini pripravili prireditve s kvizom, filmi, prozo, glasbo in poezijo. - A. Z. - Foto: G. Sinik

Konec meseca v Škofji Loki

Srečanje v moji deželi

Škofja Loka, 20. junija - Nekdanji popularni škofjeloški izseljeniški piknik je zadnja leta prerasel v prireditve s skupnim naslovom »Srečanje v moji deželi«. Turistično društvo Škofja Loka, ki srečanje organizira, je letos pripravilo program, ki bo trajal štiri dni in bo zanimiv tako za domačine, kot tuje in naključne obiskovalce Škofje Loke.

Prireditve se bodo začele v četrtek, 30. junija, z večerom slovenskih pesmi in plesov, ki bodo pod lipo Homanovega vrta, prijetnem koticu krčme Mihol, vrtu Penziona Krona in po vsem Mestnem trgu. Na predvečer srečanja bo na Mestnem trgu igral in pel Andrej Šifrer, igrala bo godba na pihala JLA iz Ljubljane, klapa »Srdela« iz Makarske, kvartet Zvonček, nastopile pa bodo tudi Alternativne skupine. Kot je povedal Marko Pleško iz škofjeloškega Turističnega društva je namen teh dveh večerov predvsem poživitev življenja v Škofji Loki, srečanje ob pesmi in dobri kapljici. Zato gostinci napovedujejo, da bo dosti dobre domače hrane in pijače.

Osrednja prireditve bo v soboto, 2. julija, na škofjeloškem gradu, kjer bo celodnevni program s sprejemom izseljencev, nastopi folklornih skupin, ter seveda veliko glasbe. V soboto bodo tudi športne igre, srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel, ki bo trajalo tudi še v nedeljo.

V. Stanovnik

Kako drage bodo letos počitnice v kampih

Tudi taborjenje postaja drago

Kranj, junija - Nekateri zaradi draginje v hotelih, drugi pa zaradi veselja do taborniškega življenja, počitnice radi preživljajo v avtokampih. Kot ugotavljamo ob branju cenika kamping storitev za domače goste, ki ga je pripravilo Splošno združenje gostinstva in turizma Slovenije v Ljubljani, pa so tudi tovrstne počitnice postale drage.

Če najprej pogledamo v gorenjske avtokampe so cen za osebo na dan med 2200 dinarji v Dragočajni, do 9.000 dinarjev v Bohinjskem kampu Zlatorog. Cene v drugih kampih (Bled, Lesce, Gozd Martuljek, Šranc na Jesenicah) so okoli 5.000 dinarjev po osebi na dan. Seveda je treba prišteti še turistično takso (zelo različne cene), električni priključek (okoli 2 tisoč dinarjev), uporabo tople vode in hladilne omarice. V večini kampov je popust za otroke, 10 odstoten popust pa je v nekaterih kampih tudi za člane AMZJ. Tudi pavšalne mesečne cene za prikolice v kampih so različne, za postavitev prikolice preko vse sezone pa je ponekod treba odšteti kar okrog sto starih milijonov. Zanimivo je, da v našem najbolj urejenem kampu Šobec v Lescah cene za domače goste niso med najvišjimi.

Ker pa Gorenjci večinoma ne bomo kampilali v domačih avtokampih zapišimo še nekaj cen v toplicah in pri morju. V Portoroškem kampu Lucija bo cena po osebi na dan 7.000 dinarjev, turistična taksa 450 dinarjev, električni priključek 1.200 dinarjev in hladilna omarica 1.000 dinarjev. Nekaj nižje so cene v Izolskem in Ankaranskem kampu, podobne kot na morju in na Gorenjskem pa so tudi cene v zdraviliščih, ki se gibljejo med 3.500 dinarji (v Dolenjskih toplicah) do 6.500 dinarji na dan v Termah Čatež.

Čeprav ob nedavnih podražitvah še nismo izvedeli za spremenjene cene, pa nas na koncu cenika opozarjajo, da si upravljalci kampov pridružujejo pravico do sprememb zdajšnjih cen.

V. Stanovnik

Motnje v telefonskem prometu na območju Tržiča

Vključili bodo novo KATC Križe

Predhodno so v službah kranjskega Podjetja za PTT promet že pripravili ustrezne podatke, ki so potrebni za vključitev končne avtomatske telefonske centrale Križe v telefonski promet in ob tem za vse spremembe, ki bodo nastale z zamenjavo dosedanjih števil obstoječih naročnikov. Že v sredo so se pričela preizkušanja spojnih vodov medkrajnega PTT kabla od nove KATC Križe proti Tržiču, v četrtek so z deli nadaljevali in pričeli prevezovati spojke na primarnih medkrajnih kablilih. Danes 24. julija bodo prespejone zveze iz obstoječega ATC Križe na novo KATC Križe, zato bo treba prekiniti telefonski promet na območju vasi Križe, Pristava, Senično, Zg. Vetrovo, Gozd, Kovor, Zvirče, Hudo in delno Loka ter delno bolnica Golnik na številke, ki so vezane na začetki številki 50. Do ponedeljka bo potrebno prevezati preko 5000 kablinskih parov na primarnem kablju, nato pa še zvezati in priključiti sekundarne vode po glavah kablov in postopno vključiti obstoječe naročnike na novo KATC Križe. Obstoječi naročniki, 220 jih je, bodo hkrati dobili tudi nove telefonske klične številke in so za to dobili že predhodna obvestila o spremembi, če pa jim ni kaj jasno, lahko pokličejo za dodatne informacije na številko 988, vendar naj bodo strpni in počakajo do ponedeljka, ko se predvideva zaključek del. - D. P.

Veselica v Selcih

ŠPORTNO DRUŠTVO SELCA vabi v nedeljo, 26. junija, ob 17. uri na veselico, na kateri vas bo zabaval ansambel AGROPOP, lahko pa boste tudi kegljali za jarca in druge bogate nagrade. Vabljeni!

ureja ANDREJ ŽALAR

Krajevna skupnost Leše

Do nedavnega še zelo zaostajali

Leše, 23. junija - Pod robom ceste Tržič-Begunje, Valvasor je ta del imenoval balkon Gorenjske, je v tržički občini krajevna skupnost Leše. Še tristo prebivalcev nima v štirih vaseh. Največja vas, po kateri ima krajevna skupnost tudi ime, so Leše. Nekaj manjše so Paloviče. V zaselku Popovo je 5 hiš, v Vadičah pa 4. Cesto, ki prebivalce tega območja povezuje s Tržičem in Begunjami v radovljiški občini, so Nemci med vojno imenovali kar Banditenstrasse, saj je bilo to partizansko območje. V spomin na »partizanske čase« prebivalci krajevne skupnosti vsako leto 18. junija praznujejo.

Krajevni praznik so proslavili s slavnostno sejo konec minulega tedna. Na programu pa je bilo še nekaj drugih prireditev. Načrtovano veselico so prestavili na prihodnji mesec, 17. julija. Takrat bo skrbel za razpoloženje ansambel Rž. Tokrat pa so imeli v gosteh predstavnike iz pobratenih Leš na Koroškem. S prebivalci tega kraja sodelujejo že štiri leta.

Janez Bogataj

»Še do nedavnega je bila naša krajevna skupnost, da tako rečem, nekako zaostala,« pripoveduje predsednik sveta krajevne skupnosti Janez Bogataj, ki ima sicer zasebno obrt v Palovičah. »Čeprav imamo dvo-razredno šolo, trgovino, še kar dobre zveze s Tržičem in radovljiško občino in tudi za oddajo mleka je poskrbljeno, saj se tukaj vsi pomalem še ukvarjajo s kmetovanjem oziroma živinorejo, mladi niso radi ostajali doma. Možnosti za gradnjo dolgo časa ni bilo. Pa ceste so bile slabe in še brez telefona smo bili. Zdad pa se počasi tudi naša krajevna skupnost spreminja. S prostovoljnimi delom, prispevki in voljo ter velikim razumevanjem občinske družbenopolitične skupnosti se koplujemo iz nekdajne zaostalosti in, razveseljivo, ljudje se vračajo in mladi ne razmišljajo več, kam bodo po končanem šolanju...«

Začelo se je vse skupaj obračati pred dvema letoma. Takrat so skupaj s krajski sosednje krajevne skupnosti Brezje zastavili z izgradnjo telefonskega omrežja in lani so na celotnem območju zazvonili telefoni. Zadovoljstvo med ljudmi je bilo še večje, ko so lani dobili do začetka vasi Leše asfaltirano vpadnico. Takrat so se tudi hitro odločili, da s prostovoljnimi delom in prispevkom po 70 tisoč dinarjev uredijo tudi cesto do sredine vasi Paloviče. Hkrati pa so v Lešah obno-

vili vodovod. Z veliko voljo so takrat delali tudi med prvomajskimi prazniki.

»Čeprav sem nekako zaradi kadrovske zadrege prevzel dolžnost predsednika krajevne skupnosti in se mi to velikokrat pozna tudi pri mojem delu v obrti, mi ni žal vsega vloženega časa za to, kar smo naredili predvsem v zadnjih dveh letih,« pravi Janez Bogataj. »Letos nameravamo zgraditi dve pokriti avtobusni postajališči za Leše in Paloviče. Tudi položeni asfalt v Palovičah ni najboljši in ga nameravamo reklamirati. V načrtu pa imamo tudi ureditev ceste skozi Leše. Ureditev in položitev asfalta po sedanjih trasah je neizvedljiva. Zato se o novi trasi že dlje časa pogovarjamo. Zdad smo na tem, da se moramo sporazumeti glede zemljišč. Že dva projekta sta bila zavrnjena. Zdad je odločeno, da delamo po sprejetem, tretjem projektu. Z zamenjavo oziroma nadomestilom izgubljenih zemljišč ne bi smelo biti te-

Do začetka vasi Leše, kjer je dom gasilcev, so lani dobili urejeno vpadnico. Zdad jih čaka ureditev ceste po novi trasi skozi Leše, načrtujejo pa tudi obnovo kulturnega doma...

Štirideset let Lovske družine Storžič

Uresničena želja: nov dom

Pangeršćica, junija - Ob 30-letnici so razvili nov prapor, potem pa so se kmalu odločili za uresničitev dolgoletne želje: lotili so se gradnje doma lovcev na Pangeršćici. Zdad, čeprav bi že pred dvema letoma morali praznovati 40-letnico, je dom zgrajen in jutri (sobota), 25. junija, ob 16. uri ga bodo svečano odprli. Po tem pa vabijo vse prijatelje na veliko lovsko veselico.

imajo v lovišču. Za naprej pa imajo v programu tudi tako imenovane krmne njive.

»Imamo manjše zavetišče na Mali Polani, ki smo ga letos obnovili. Vse sile pa smo v zadnjih letih vložili v izgradnjo doma lovcev. 12.500 prostovoljnih ur smo naredili in veliko so nam pomagali kmetje, krajski in delovne organizacije ter občina s prispevki, materialom in delom. Dom, ki ga bomo v soboto odprli in proslavili hkrati 40-letnico družine, bo v prihodnje objekt posebnega družbenega pomena za vse naše prijatelje in za celotno območje. Uresničena želja pa nas bo v prihodnje obvezovala v skrbi za ohranitev oziroma gojitve ter varstvo divjadi,« pravi Marjan Trtnik.

Na svečanosti v soboto ob 16. uri bodo podelili priznanja in vsem članom tudi posebno pisno priznanje. Še posebna pohvala je povedal Marjan Trtnik, velja Marjanu Ropretu, ki je vodil vsa gradbena dela, pa domačinom in lovcom, ki so delali in darovali trofeje... »Vesel pa sem tudi, da se je Slavko Avsenik, ki je od lani član naše družine, z ansamblom odločil za koncert ob našem in njihovem jubileju, ki bo drevi ob 20. uri v dvorani Gorenjskega sejma.«

A. Zalar

Srečanje gorenjskih turističnih delavcev

Tokrat v Kranjski gori

Kranj, 16. junija - Gorenjska turistična zveza vsako leto pripravi srečanje turističnih delavcev, ki je nekakšna nagrada za ljubiteljsko delo v turističnih društvih. Letos ga bo pripravila s pomočjo jeseniške zveze, potekalo bo 17. septembra v Kranjski gori.

Program srečanja še ni dokončen, lahko pa že rečemo, da bodo udeležence popeljali na Vitranc, popoldne pa bo uradni del srečanja v hotelu Larix. Sodelovali bodo seveda turistični podmladki, ki bodo pripravili razstavo, morda tudi tekmovanje.

Prav turističnemu podmladku posvečajo turistična društva in njihove zveze na Gorenjskem v zadnjih letih veliko pozornosti. Na nedavnem drugem slovenskem festivalu turističnih podmladkov v Kamniku je bil najboljši turistični podmladek z Bleda, kar pomeni, da bodo morali naslednje srečanje slovenskih turističnih podmladkarjev pripraviti na Bledu. Vendar pa je težko reči, če bo to že prihodnje leto, saj so mentorji turističnih podmladkov na svojem vsakoletnem seminarju, ki je 3. in 4. junija potekal v Topolšici, predlagali, da naj bi festival pripravljali na dve leti, kar bi za pregled in oceno njihovega dela zadoščalo.

M V

Jutri drugi Barletov memorial

Cerklje - Gasilsko društvo Cerklje organizira jutri, v soboto, tekmovanje za drugi memorial Frana Barleta, umrlega pred šestdesetimi leti, rojenega v Cerkljah, ter ustanovitelja gasilstva na Slovenskem ter častnega člana gasilske zveze Jugoslavije. Tekmovanje se bo pričelo ob 15. uri pred Zadržnim domom v Cerkljah. Na tekmovanje vabijo vsa gasilska društva kranjske gasilske zveze, področna gasilska društva z Gorenjske oziroma Slovenije, prijave pa so možne tudi na dan tekmovanja do 15. ure.

Na programu sta dve disciplini in sicer za pionirje do 15. leta starosti in člane, tekmovalo pa se bo z ročno gasilsko črpalko, kakršno so imeli na cerkljanskem pred 60 leti. Najboljše ekipe bodo prejele prehodne pokale, poseben pokal pa bo letos prejela tudi ekipa, ki bo naerpla največ vode, vse ekipe pa bodo prejele posebno priznanja z likom Frana Barleta. Na prvem Barletovem memorialu je sodelovalo 25 ekip, med pionirji so zmagali tekmovalci iz Mavčič, med člani ekipa Besnice. Po končanem tekmovanju bo pred Zadržnim domom v Cerkljah Veseli večer z ansamblom Jesk.

J. Kuhar

Razstava cvetja in lovstva

Cerklje - Šest dni nas loči od otvoritve letošnje razstave 400 razstavjalcev iz vse Slovenije. Cerklje pričakujejo več tisoč obiskovalcev.

Še šest dni nas loči od otvoritve 22. razstave cvetja in 19. razstave lovstva, ki jo ob 4. juliju vsako leto organizira Turistično društvo Cerklje. Letošnja razstava bo odprta od 1. do 4. julija, otvoritve razstave pa bo že v četrtek, 30. junija 1988, ob 19. uri. Na letošnji razstavi bo sodelovalo 400 razstavjalcev iz vse Slovenije.

Poleg razstavljenih številnih lepih rož gospodinje iz vasi pod Krvavcem bo na razstavi zanimiv tudi za ogled lovski del razstave v zgornjih prostorih osnovne šole, kjer bodo na ogled tudi trofeje iz revirja. Na razstavi letos sodelujejo tudi ribiči iz pododbora Pšata-Cerklje in obrtniki cerkljanskega območja. Predstavili se bodo številni proizvajalci cvetja družbenega sektorja, cerkljanski organizatorji pa si že več let prizadevajo, da bi razstavljeno cvetje, ki ne prenese prezaprto, prenesli na zunanji prostor ob šoli. Te dni urejujejo v Cerkljah tudi vrtove, balkone, zelenice itd. Na razstavi bodo vsak dan tudi zanimive prireditve.

J. Kuhar

Linhartov oder

BESEDA ZVENI LEPO POVSOD, NE LE NA ODRU

Radovljica — Tega najbrž ne bomo nikoli prebrali — Linhartov oder danes in nikdar več; kajti skupina, ki deluje brez odra, je v vseh teh letih dokazala, da se da tudi brez odra, brez drugih sicer običajnih tehničnih pomagala gojiti lepo besedo. Linhartov oder poznajo ne le v Radovljici pač pa tudi v drugih krajih po Sloveniji.

Kultura jaz okrog blodim, ubog radolšk otrok, ob stopnjah... se solzim, obupan moj je stok.

Ko na okraj sem se igrala, nihče ni maral me, na SIS-u srota sem ostala, le usak me karal je.

In tako naprej. Kdo neki bi, če je le Radovljčan, lahko pozabil take in podobne zbadljivke, nekatere bolj ovite tudi v vato, druge pa so kar sršele na poslušalce. Historičnega krokiča na lanskoletni Linhartovi proslavi. Toda zmotil bi se, kdor bi mislil da je ognjemet puščic gorel enkrat in nikoli več. V »krogih« blizu Linhartovega odra govori, da se že pripravljajo nadaljevanje in menda je znan že tudi naslov bodočega krokiča. Tako kot se spodobi je v šifrah, ki bodo razpoznanne šele na predstavi decembra letos: Histotični krokiči S.K.I. G. ali D.A.T.L.S.Z.U.R.88.

To je del programa, ki ga radovljiški Linhartov oder pripravlja za novo sezono. Snov je za to kulturno skupino vključena v radovljiško kulturno društvo, lahko bi rekli večna, saj se že od vsega začetka sprašujejo, kje imajo oder, najbrž pa si bodo takšna vprašanja postavljali še dolgi nekaj naslednjih let. Ne glede na to, da jih morda resnično žuli vprašanje, kje bi lahko igrali Županovo Micko in s tem v letu 1989 počastili spomin na 200-letnico uprizoritve tega Linhartovega dela. Glede

Ne le literarni večeri, Linhartovci in Linhartovke so na lanski Linhartovi proslavi dokazali, da jim leži tudi kabaretna predstava.

na to, da je radovljiški oder že nekaj časa kar nestvarna želja, imajo na ta način temo za krokiče ali kabarete vse tja do leta 2000.

Toda motili bi se, če bi mislili, da vrli Linhartovci tarnajo kar naprej, ker nimajo kje nastopati. Ker v dodeljeni dvorani v radovljiški graščini ni stolov, tudi ni poslušalcev; tudi za vaje dvoranica ni primerna, zato vadijo zdaj na Cankarjevi cesti, kjer jim je Alpdom odstopil prostor. Nastopajo pa v Šivčevi hiši, v graščini, v šoli...

»Skupina ima imenitne govorne sposobnosti, zato smo vse doslej te sposobnosti kar najbolj razvijali — manj v gledaliških predstavah, ker jih

leti vendarle uspelo. Postavili so Linhartovega Matička. Naj bo kar hoče so rekli tudi zdaj in se odločili za Lorcov Dom Bernarde Albe. V novem prevodu ga bodo »postavili na oder« junija naslednje leto in sicer v graščini.

»Za to delo smo se odločili tudi zato, ker je Linhartov oder pretežno ženski oder, manjka nam fantov. V Lorcovi drami pa so vloge pretežno le ženske,« pravi predsednica Linhartovega odra Alenka Klemenc. »Včasih si sicer spodobimo kakšnega kolega iz jeseniškega gledališča, pa tudi iz Škofje Loke. Člani dolgo ostajajo v skupini, čeprav se ubadamo s podobnimi težavami kot druge kulturne skupine: manjka nam strokovnega kadra, to skušamo zdaj dopolniti z izobraževanjem na različnih seminarjih, tehnične opreme nimamo nobene, vse si sposojamo od znancev in prijateljev ali pa prinesemo svoje — od osvetlitve do magnetofonov.«

V Radovljici dobro vedo: če na prireditvi nastopajo člani Linhartovega odra, potem se ve, da bo vse potekalo na kvalitetnem nivoju. Zaradi tega, ker so se pred časom za vaje selili v Podnart, pa v Mošnje na Delavsko univerzo in še kam, ni iz skupine odšel nihče. Kot bi težave, ki jih radovljiški kulturniki premagujejo, če hočejo delovati, spodbujale gorenjsko vztrajnost.

Lea Mencinger
Slike: G. Šinik

pač težko postavimo na oder, več pa smo imeli recitalo. Zdaj načrtujemo, da bomo v naše nastope vnesli še več petja in tudi kakšen plesni del, je povedala Alenka Bole-Vrabc, ki je umetniški vodja Linhartovega odra. Do konca leta so v programu še trije literarni večeri posvečeni Mateju Boru, Tonetu Kuntnerju in Jožetu Snoju. Za otroke pa pripravljamo prireditev z Nikom Grafenauerjem. Ob 90-letnici rojstva Federica G. Lorce pa bomo v Šivčevi hiši pripravili večer španske ljubzenske lirike.

Čeprav si Linhartov oder ne more privoščiti gledališke predstave, mu je to pred več

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — Danes, v petek, ob 17.30 bodo v Prešernovi hiši odprli razstavo slikarskih, kiparskih in grafičnih del akad. slikarke **Nataše Pičman**. V Mali galeriji pa se ob 18. uri v okviru razstave Likovno poletje 88 predstavlja akad. slikar **Boni Čeh**. V zgornjih prostorih Mestne hiše pa bodo ob 18.30 odprli razstavo **Hrana v Senčurju**, ki jo je pripravil etnološki oddelk Gorenjskega muzeja.

V galeriji letališča Brnik razstavlja akad. slikar **Vinko Tušek**. V **Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom**, vhod 6, vrtijo danes, ob 19. uri amer. komedijo **Nazaj v šolo**, ob 21. uri pa amer. erot. film s slov. prevodom **Devet in pol tednov**.

JESENICE — V razstavnem salonu Dolik danes ob 18. uri odpirajo razstavo akad. slikarja **Bojana Bense**. V galeriji Kosove graščine so na ogled fotografije **Reincharda Lacknerja**.

RADOVLJICA — V Šivčevi hiši razstavlja akad. slikar **Boni Čeh**. V prostorih graščine v Grimščah razstavlja kolaže avstralska slikarka **Impala**.

Danes, v petek, ob 20. uri prireja **Moški komorni zbor A. T. Linhart** koncert v avli radovljiške graščine. Na programu so narodne in umetne pesmi ter pesmi renesanse. Vstop je prost.

BLEJ — V Festivalni dvorani razstavlja slikar **Stane Žerko**. ŠKOFJA LOKA — Danes, v petek nastopa na Loškem odru DPD Svoboda iz Medvod s farso Ervina Fritza **Komisija za samomoro**. Jutri, v soboto, ob 19. uri pa bo prireditev z naslovom **Večer, več kot večer** z bogatim kulturnim programom in domiselno modno revijo. Predstavlja se bo plesna skupina iz Škofje Loke, učenke OŠ L. Seljak iz Kranja in dijakinje Srednje družboslovne šole iz Škofje Loke.

V **Groharjevi galeriji** je odprta razstava Zdrženja umetnikov Škofje Loka.

TRŽIČ — V Paviljonu NOB razstavlja slike **dr. France Cegnar**. DOMŽALE — V Zdravstvenem domu v Domžalah razstavlja akad. slikar **Karel Zelenko**.

KONCERT V STAROLOŠKEM GRADU

Škofja Loka — Komorni pevski zbor Loka bo danes, v petek, ob pol devetih zvečer v atriju starološkega gradu ponovil svoj letni koncert. Zbor, ki ga vodi Janez Jocič, bo zapel nekaj najlepših skladb mojstrov stare glasbe — Gallusa, Palstrine, Dowlanda, Morleya, Bacha ter skladateljev poljske renesanse in baroka. Če bo vreme slabo, bo koncert v kapeli na Loškem gradu.

POLETNA LIKOVNA ŠOLA

Kranj — V ponedeljek, 27. junija, ob 9. uri se bo v gradu Kieselstein začela Poletna likovna šola. Prireditelj, ki jo ZKO pripravlja prvič, bo vodil akad. slikar Zmago Puhar, v šolo pa so vabljeni vsi mladi, ki bi se hoteli prekusiti v slikanju v naravi. Program šole je takle: ko se bodo prijavljeni zbrali, bo vodja šole najprej razložil nekaj osnov slikanja v naravi, nato pa se bo skupinica, pričakujejo, da se bo pripravilo okoli petnajst mladih, poskusila ujeti na papir pogled na ulico, park... Poprejšnje prijave niso potrebne, treba je le priti v ponedeljek, ob 9. uri v grad Kieselstein. L. M.

Začetek likovne sezone na Bledu

STANE ŽERKO V FESTIVALNI DVORANI

Bled — Likovne osnove, ki jih je Stane Žerko pridobil v slikarski šoli Centra za estetsko vzgojo v Kranju pri prof. Milanu Batisti je mladi slikar sčasoma prilagodil lastnim ustvarjalnim težnjam in načrtom in se počasi razvil v zanimivega grafika in akvarelista.

Obe omenjeni slikarski zvrsti si v njegovih delih pogosto podajata roki: tako se grafični elementi pojavljajo v avtorjevih akvarelih, akvarel pa po drugi strani nemalokrat sprejema grafični podobne sestavine, čeprav seveda izvedene s slikarskimi sredstvi. Prav to mešanje grafičnih in slikarskih elementov, ki je v modernem slikarstvu pogostno, Žerkovemu likovnemu izrazu samo koristi. Kompozicija, ki bi brez vsaj obrisno nakazanega jedra utegnila splahneti, ohranja svojo zamišljeno zasnovno in zraven prostorsko kvaliteto.

Na osnovni kompozicijski skalet se lepijo barve, vendar imajo lastnost, da lahko zaživijo tudi povsem samostojno. Z njihovo pomočjo se slikarjeve misli in čustva iz utesnjenosti realnega sveta usmerjajo v svobodnejše okolje.

Stane Žerko ne gradi slike v smislu ravnotežja med nošenimi in nosečimi deli, njegovo slikarstvo ima skicozen značaj. Nemalokrat se zdi kot bi oblike lebdele v zraku in se topile v atmosferi, nasičeni s svetlobo. Neoprijemljivost oblik, osvobojenih materialne teže, ustvarja v sliki lirično vzdušje. Kdaj pa kdaj se nam zazdi, da se barvne lise in črte spreminjajo v breztesnostno glasbeno zvenenja, ki se prilagaja ritmu oblik. To velja v posebni meri za Žerkovo grafiko, ki je poleg povedanega zelo dinamična. V nekaterih primerih se ta dinamika spreminja v pravo iluzijo gibanja. Cene Avguštin

KAKO POSLUŠATI GLASBO?

Bled — Kako poslušati glasbo, je le eno od predavanj sicer pretežno glasbenega dogajanja na letošnjem festivalu IDRIART od 2. do 7. avgusta. Kot je znano, se je v vseh desetih letih obstoja tega festivala, ki po svetu združuje glasbi in drugim lepim umetnostim naklonjene ljudi, izoblikoval glasbeni program od klasične do sodobne glasbe, sem pa so vključena tudi najrazličnejša predavanja in tečaji o vprašanjih sodobnega časa.

Tudi na blejskem festivalnem dogajanju, ki ga bo slovesno na Blejskem gradu odprl Ciril Zlobec, bo v ospredju glasba. V programu je zdaj nekaj sprememb, med katerimi je pomembnejša ta, da ne bo gostovanja orkestra Saarland Sinfonietta iz ZRN. Pač pa bo gotovo posebno doživetje za ljubitelje glasbe nastop violinista Mihe Pogačnika in pianista Diedre Irons z Nove Zelandije, ki bosta v festivalnem programu v dveh večerih zaigrala domala celotno število Beethovnovih sonat — osem.

Med glasbenim dogajanjem velja poleg tujih omeniti tudi vse bolj pomemben delež slovenskih in jugoslovanskih glasbenikov: nastopili bodo Slovenski kvintet trobil, skupina Terlep — ljudske pesmi in glasbila, Komorni orkester Gaudeamus iz Zagreba, Slovenski madrigalisti in drugi.

Razen glasbi je letošnje Idriartovo dogajanje na Bledu namenjeno zdravstvenemu prosvetljevanju tako laikov kot strokovnjakov. Nekaj naslovov predavanj, ki jih bodo imeli v glavnem strokovnjaki iz Švice: Kako ravnati z bolnim otrokom, Pomen sodobne družine, Kaj je waldorfski otroški vrtec, Situacija moderne medicine, Tečaj za zdravstveno pedagogiko in socialno terapijo, Tečaj za zdravnike — posebni problemi. Razen tega pa bo mogoče poslušati tudi uvod v biološko dinamično poljedelstvo, vsekakor tečaj, ki bo imel veliko poslušalcev. O ekologiji z druge strani — o duhovnih razsežnostih ekologije bo predaval Marko Pogačnik. Novost je tudi otroški program in varstvo za otroke.

V letošnje pavšalno vstopnico (velja 33.000 din) je vključena vstopnica za 13 koncertov, vsa predavanja in tečaji, izlet v Bohinj ter prevoz na Blejski otok na koncert ter popust za kampiranje v Zaki. Informacije in prijave sprejema in daje Odbor festivala, Kranj, poštni predal 85. L. M.

ureja LEA MENCINGER

Glasba povezuje narode

KONCERT PEVCEV IZ TREH DEŽEL

Kranj — Jutri, v soboto, ob 20. uri bodo v dvorani kranjske gimnazije na skupnem koncertu nastopili Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj, Moški zbor MG V Mallnitz 1914 iz Avstrije in moški zbor MG V 1861 Glück auf (Srečno!) iz Bommerholza / Witten iz ZRN. Sredi maja je namreč kranjski akademski zbor gostoval v porurskem Wittnu, konec tedna pa se srečajo ponovno na skupnem koncertu najprej na Koroškem in v soboto v Kranju.

Kranj — Sredi maja je Akademski pevski zbor France Prešeren gostoval v porurskem Wittnu, kjer so se na mednarodnem koncertu zbrali zbori iz treh držav: moška zbor MG V Mallnitz 1914 iz Avstrije z dirigentom Georgom Brucknerjem in MG V 1861 Glück auf! (Srečno!) Bommerholz/Witten iz Zveze republik Nemčije z dirigentom Carlom Dieterjem Hollmannom ter APZ France Prešeren Kranj z dirigentom Tomažem Faganelom.

Nemški tisk je koncertu posvetil precejšnjo pozornost, posebno še nastopu kranjskega zbora, ki se je predstavil z deli Gallusa, Brucknerja in Poulenca, s skladbami slovenskih skladateljev Lebiča, Lipovška in Kreka ter priredbami slovenskih ljudskih pesmi. »Najsvetlejša glasbena točka je bil nastop akademskega zbora iz Kranja. Glasbeni ansambel, ki ga sestavljajo pretežno študentje glasbe, je prepričal z zvokovno homogenostjo in bogastvom glasbenega izraza. (Westdeutsche Allgemeine Zeitung)

V drugem delu gostovanja po Zvezni republiki Nemčiji je APZ France Prešeren nastopil še v Bonnu. Koncert je organiziral jugoslovanski kulturni ataše in je predstavil podoben spored kot v Wittnu, dodal pa še izbor skladb švedske in madžarske zborovske literature.

Tudi kritike bonnskega koncerta so bile naklonjene. »Predstavil jih je Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja, ki je pod vodstvom dirigenta in glasbenega strokovnjaka Tomaža Faganela ustvaril široko razvejan repertoar in je izvedel tudi dela slovenskih skladateljev, napisana prav zanje.« (General Anzeiger, 18. 5. 1988)

»Ze v uvodnih delih Pater noster in Heroes pugnate viri Iacobusa Gallusa je bilo jasno, da imamo pred seboj umetniško dozorel ansambel... Subtilno glasbeno razumevanje ob jasnosti in prosojnosti sozvočja je pripomoglo k zaokroženju interpretaciji Brucknerjevih skladb Os just in Ave Maria. V uglasbitvah Marie Francisca Poulenca in Pingst Sveda Oskarja Lindberga so jugoslovanski gostje demonstrirali precizno zvokovno občutje. Glasovno akrobatsko znanje so prikazali v skladbi, polni humorja, Turot eszik a Cigany Zoltana Kodalyja. Drugi del koncerta je bil posvečen glasbi iz domovine akademskega zbora. Dirigent je izbral pisano množico, folklorni napravi so se menjavali z zanosnim kolom. Vpogled v jugoslovansko glasbeno ustvarjalnost 20. stoletja ni bil zanimiv le zaradi skladb, temveč predvsem zaradi zborovih občutenih in doživetih interpretacij. (Bonner Rundschau, 18. 5. 1988)

Vsi trije zbori se bodo ponovno srečali danes, v petek v gornjekoroškem Mallnitzu, jutri, v soboto pa v Kranju. APZ France Prešeren bo na koncertu v Kranju predstavil tri uglasbitve Prešernovih verzov, gostje iz Mallnitza pretežno ljudsko ubrane moške zbere z zanimivimi narečnimi besedili, pevci iz Wittna pa poleg suite nemških ljudskih pesmi še izbor iz zakladnice skladb Franza Schuberta, ki jih pri nas moški zbori skoraj ne izvajajo.

V Kranju se bo tako sklenila serija treh koncertov zborov iz treh držav.

Mija Mravljica

V Indiji nagrajena likovna govorica otrok

SHANKARJEVA PRIZNANJA

Kranj, 28. junija — Četrtoletja slovenski osnovnošolci že sodelujejo na tradicionalnem Shankarjevem mednarodnem otroškem tekmovanju v Indiji, kamor pošiljajo svoja likovna dela otroci z vseh koncev sveta. Med najuspešnejšimi, najpogostejše nagrajevanimi, so že dolga leta učenci kranjske osnovne šole Simona Jenka, ki jih likovne govorice uči pedagoginja Jolanda Pibernik. Tudi z lanskega tekmovanja je iz New Delhija prišlo zanje kar pet priznanj. Zato so se v republiškem Zavodu za šolstvo odločili, da vseslovensko »ala podelitev Shankarjevih nagrad, medalj in potrdil, ki je bila danes dopoldne, prenesejo v kranjsko šolo.

Priznanja, ki jih indijski otroci podarjajo slovenskim za njihova v likovni govorici izražena doživetja, pričakovanja, stiske (umetnost izhaja iz čustev!) so tudi priznanja likovnim pedagogom, katerih sicer malo slišen glas, kot je dejala Jolanda Pibernik, se ob takih uspehih vendarle za nekaj hipov dvigne. Indijska priznanja namreč dokazujejo, da sta likovna ustvarjalnost naših otrok, kot tudi znanje naših pedagogov na evropskem nivoju.

Na Shankarjevem mednarodnem otroškem tekmovanju v Indiji za leto 1987 so slovenskim osnovnošolcem podelili dvajset priznanj. Na Gorenjsko jih je prišlo šest. Nagrado s potrdilom je prejela Petra Testen iz radovljiške šole A. T. Linhart, srebrne medalje s potrdilom Andrej Žerovec, Metka Pirc in Miha Perčič iz Jenkove šole, kamor sta prišli še potrdila o udeležbi za Boni Colnar in Simono Mali. Priznanja sta podelili Draga Urbas in Helena Berce-Golob iz republiškega Zavoda za šolstvo. Ob tej priložnosti so v kranjski šoli pripravili razstavo likovnih del učencev in krajši koncertni program. H. Jelovčan

ODMEVI

Spoštovani urednik

Sem upokojenec. Vedno sem si želel potovati in spoznavati svet, ljudi in njihove običaje. Na žalost za to nisem nikdar imel ne časa ne možnosti. Za to me je tembolj razveselilo feljton »DEŽELA Z ENIM SAMIM ZAKONOM«.

Do sedaj še nisem imel priložnosti, da bi o tej deželi zvedel toliko in na takšen način. Še mnogo je dežel, o katerih vemo malo ali nič.

Če imate le možnosti vas prosim, da objavljate podobne zapise o raznih potovanjih. Prepričan sem, da bo to še koga zanimalo in razveselilo.

Pozdravlja vas

Franc Žmitek

Gorenjski glas, 17. 6. 1988

NOVI PREDSEDNIK KOMITEJA

V petkovi izdaji »Glasa« — 17. 6. 1988 je pri članku na drugi strani »Nov predsednik komiteja« prišlo do napake. V članku se navaja, da se bo izvedel postopek za izvolitev treh novih članov predsedstva, saj so trije izstopili...

Sporočam vam, da ne gre za izstop, ampak za njihovo razrešitev kot članov predsedstva OK ZKS Kranj. Razrešitev je bila predlagana na njihovo željo.

Branko Mervič

Gorenjski glas, 7. 6. 1988

PRIPRTO UREDNIK MLADINE

Cenjeno uredništvo!

Zadnje čase se je v domačih časopisih zelo veliko pisalo o priprtu tov. Janše, tovariša Tasiča in tov. Borštnerja (DELO, MLADINA, ARENA, VJESNIK), poleg pisanja v domačih časopisih, je bila obveščena tudi tujina, saj je avstrijski dnevnik časopis »KURIER« pisal o tem dogodku, dne 9. junija 1988.

Tudi »NEDELJSKI DNEVNIK« je dne 12. junija kar veliko pisalo o tov. Janši ter o njegovih tovariših, da bi bila javnost obveščena in to v resnični luči dejanja, katerih jih obveščujejo.

Da je RSNZ v Ljubljani imel nalogo za hišno preiskavo kot razlog za pripor teh ljudi, je bilo vsekakor tudi navedeno v nalogu, po katerem členu kazenskega zakona je bil izdan nalog. Kot je nadaljnje razvidno, so pri hišni preiskavi našli tudi

Miloš Likar

»SKRIVNOSTNA« DEŽELA ŠIPTARJEV

Od nekaj že sem si želel spoznati skrivnostno in odmaknjeno deželo - sosednjo Albanijo. Vendar doslej ni bilo za to nobenih možnosti. V času nedavne beograjske konference balkanskih držav pa se je nekaj premaknilo. Turistična agencija Kompas je priredila v sodelovanju z albansko agencijo Albturist zadnje dni februarja dvodnevni izlet v to doslej zaprto deželo. Potovanja se je udeležilo 140 turistov, med katerimi nas je bilo precej novinarjev.

Letalo iz Ljubljane do Tirane je letelo dobro uro, prešli smo Ilirsko Bistrico, se približali morju in se vozili vzdolž Dalmacije do Dubrovnika, nato pa se usmerili proti albanskim vodom. Potem smo zavili na levo in se spuščali proti letališču. Ko smo bili še v zraku, je v krilo letala udarila strela, da je švignil ogenj z močnim pokom, poškodbe pa razen prav majhne odrgnine, ni bilo nobene.

Doletna steza na letališču v Tirani ni nič kaj varna. Sestavljena je iz velikih asfaltnih plošč brez eotne prevleke. Letališka stavba je majhna v primerjavi z našim ljubljanskim letališčem. Pristali smo. Bili smo osamljeni potniki.

Izstopili smo. Pričakalo nas je kakih dvajset albanskih mož, ki so nam bili zelo naklonjeni. Delili so nam obrazce, na katere smo morali napisati nekaj svojih osnovnih podatkov, kar pa smo že izpolnili trikrat za albansko vizo v Ljubljani. Moške srednjih let so pristopili k vsakemu izmed nas in pojasnjevali v dobri in slabi srbohrvaščini, angle-

jno vojaško sodišče, kako bo odločalo o njihovi usodi, pa bo čas prinesel svoje. Če so zasegli »dokazni material« zoper te tovariše in če je dokazano, da so storili kaznivo dejanje ali pa so prišli navzkriž z zakonom, sem mnenja, da morajo priznati krivdo, za katero jih bremenijo obtožnica, ne vem pa, čemu so se ukvarjali s takim dejanjem, ki pa ni uprid njim in njihovi karieri.

Kako se bo ta zadeva končala, bo odločalo sodišče, ki je pristojno za te zadeve, kajti le oni bodo lahko ugotovili, ko napravili kaznivo dejanje, saj so ti edini eksperti, ki znajo to presoditi.

T. D.

PREJELI SMO

POUČNA EKSKURZIJA BREMEN 1988

Že vrsto let se odvija sodelovanje našega CSUI na Jesenicah s Kippenberg gimnazijo iz Bremna. Skoraj vsako leto pridejo dijaki iz Bremna na obisk v Jugoslavijo oz. na Jesenice, kjer spoznavajo lepote naše dežele. Vrsto let so ti dijaki taborili na Sobcu, lani pa smo jih dijaki iz našega centra sprejeli na domov. Lahko rečem, da smo bili dobri gostitelji in dijaki iz ZR Nemčije so se z lepimi vtisi vrtili nazaj v Bremen. Hkrati pa so nas povabili, da naj prihodnje leto vrnemo obisk in pridejo k njim v Bremen. Obljubljali jim nisimo nič, saj smo vedeli, da bo ta naš obisk povezan z velikimi finančnimi sredstvi. Toda tudi to težavo smo uspešno rešili, tako da smo se letos, 14. maja odpravili na drugo pot v Bremen. V glavnem smo šli na ekscurzijo dijaki družboslovno-izkustveno usmeritve, tako da je bila ta ekscurzija tudi odlična priložnost, da v praksi preizkusimo, kar smo se naučili pri pouku nemškega jezika. Poleg tega smo spoznavali tudi nemško kulturo, navade, gospodarstvo itd.

Za vseh 6 dni, kolikor smo bili gosti v Bremnu, so nam pripravili bogat program, ki so ga finančno podprle firme in institucije iz Bremna. Naj jih kar naštejemo: Die Sparkasse in Bremen, Rotary Club Bremen-Roland, Bremer Landesbank, GGC Bremen, Bankhaus Neelmayer AG in Geestemünder Bank. Zahvaljujoč njih, nas je ekscurzija prišla mnogo manj, kot bi nas brez njihove pomoči. Zato naj izrabim priložnost in se jim najlepše zahvalim za njihovo finančno pomoč, ki so nam jo nudili.

Bremen, svobodno hanzeatsko mesto, leži v severni Nemčiji, in

je za Hamburgom najpomembnejše pristanišče ZRN. Mesto ima približno 536 000 prebivalcev, ki se v glavnem zaposlujejo v strojni, elektro in avtomobilski industriji, seveda pa tudi v pristanišču ter ladjedelnicah. Bremen in Bremerhaven tvorita skupaj najmanjšo nemško pokrajino, ki ima komaj 404 km². Stari del Bremna je bogat s kulturnimi spomeniki, od katerih je najbolj znan Roland, kamniti kip, ki stoji na glavnem trgu. Pravijo, da toliko časa, kolikor bo Roland stal na trgu, bo Bremen svobodno mesto.

Program, ki so nam ga pripravili v Bremnu, je bil izredno bogat in pester. Po dolgi in naporni vožnji, smo na železniški postaji v Bremnu doživeli priscrčen sprejem. Nato so nas naši gostitelji odpeljali na svoje domove, kjer smo večer preživeli v pogovoru z njihovimi starši. Naslednji dan so nas peljali v mestni park, kjer smo se lahko vozili s čolni ali pa igrali minigolf. Popoldne pa smo si ogledali plesni turnir v Grün-Gold Clubu iz Bremna. Tekmovali so v standardnih in latinsko-ameriških plesih. Zvečer smo imeli spoznavni večer pri Bernd Meyerju. Pripravili so nam zabavo s plesom, jedatje in pijače pa tudi ni manjkalo.

V ponedeljek smo zjutraj obiskali Kippenberg gimnazijo, kjer smo prvi dve uri prisostvovali pri pouku. Po obisku šole smo se odpeljali v stari del mesta, kjer smo si ogledali stolno cerkev. Kot posebno zanimivost so nam pokazali okoli 400 let stare mrljice, ki so še odlično ohranjene. Popoldne smo si ogledali stari del mesta, seveda v spremstvu posebne vodičke. Stari del mesta je znan po dveh ulicah; Böttcherstraße, ki vodi k reki Weser in Schnorr, edinstveni del mesta, ki je bil po vojni slikovito restavriran. Ob 20. uri smo si v šoli ogledali film, saj ima Kippenberg gimnazija svoj kino.

Naslednji dan, v torek, smo si ogledali mesto Bremerhaven, 62

km oddaljeno od Bremna. Mesto, ki ima približno 132 000 prebivalcev, je znano predvsem po velikem pristanišču. Ogledali smo si pomorski muzej, ki je eden največjih v Evropi, in v katerem je predstavljena ladijska zgodovina od vsega začetka pa do danes. Zunaj muzeja pa imajo razstavljeni stare in nove ladje (originalne), katere smo si tudi ogledali. Posebna atrakcija pa je bil ogled podmornice. Po ogledu pomorskega muzeja, smo si ogledali Geestemünder Bank AG, kjer smo imeli tudi kosilo. V dar smo dobili mapo s perspektivi, nalepkami in propagandnim materialom, beležko in kemični svinčnik. Po kosilu smo šli v živalski vrt, v katerem so v glavnem živali, ki živijo na skrajnem severu ali jugu zemeljske krogle. V okviru živalskega vrta spada tudi akvarij, v katerem je prikazana fauna in flora morskega sveta.

Sreda je bila eden najbolj naporenih dni našega obiska v Bremnu. Najprej smo si ogledali skladišča v pristanišču (Bremer Lagerhausgesellschaft). Ob 10. uri smo imeli sprejem v mestni hiši, ob 11. uri pa smo imeli sprejem v Bankhaus Neelmayer AG. To je privatna banka, ki ima zelo dobre stike s tujino, še posebej z Jugoslavijo. Ta banka je bila tudi pokrovitelj našega bivanja v Bremnu, saj je prispevala večino finančnih sredstev, za kar smo ji zelo hvaležni. V banki so nam razložili njihovo poslovanje, nato pa smo si ob 11. uri in 30 minut ogledali borzo. Po ogledu smo imeli razgovor, kjer so odgovarjali na naša vprašanja o delu na borzi. Zatem smo dobili malico, podarili pa so nam še žepni računalnik ter kemični svinčnik.

Popoldne smo si ogledali tovarno Daimler-Benz AG. Ogledali smo si izdelavo avtomobila Mercedes 190. Tovarna je skoraj v celoti robotizirana in vodena z računalniki. Zvečer pa smo si v gledališču Concordia ogledali komedijo Williama Shakespeara, Sen kresne noči, vendar v moderni izvedbi. Kar naporna je bila ta sreda, se vam ne zdi?

V četrtek, zadnji dan našega obiska v Bremnu, smo bili prvo uro zopet pri pouku, nato pa smo si ob 10. uri ogledali tovarno Jakobs Kaffee. Najprej so nas pogostili s skodelico kave ter s čokolado, nato pa smo si ogledali proizvodne obrate. Tudi tovarna Jakobs Kaffeeproduktion je skoraj v celoti avtomatizirana in vodena z računalniki. Ob koncu našega obiska v tovarni so vsakemu podarili dva zavojčka kave.

Popoldne smo si z ladjo ogledali stari in novi del pristanišča Bremen. Ogled je trajal približno uro in 15 minut. Ob 18. uri smo imeli skupno poslovilno večerjo. Pripravili so nam bremenske specialitete, ki nikakor niso slabe, meni so bile izredno všeč. Pred večerjo smo se lahko kopali v dveh pokritih bazenih. Z večerjo je bilo konec tudi našega uradnega programa.

Tako je prišel petek in s tem tudi dan slovesa. S težkimi srci, vendar z zelo lepimi vtisi smo se ob 9. uri zbrali na železniški postaji. Poslovlili smo se v upanju in z željo, da se čimprej zopet srečamo, tokrat pri nas na Jesenicah.

Sledila je dolga pot domov, ki smo jo za nekaj ur prekinili v Münchnu, kjer smo si ogledali bavarsko prestolnico. Pozno zvečer smo imeli vlak za Jesenice, kamor smo prispeli v zgodnjih jutranjih urah. Vsi smo bili enakega mnenja; bilo je enkratno in bilo bi lepo, če bi takšno sodelovanje razvijali še naprej.

Na koncu pa naj se najlepše zahvalim še Severinu Golmajerju, ki je bil naš spremljevalec in vodja skupine v ZR Nemčiji. Nase je preuzel zelo veliko odgovornost, saj je en spremljevalec za tako veliko skupino absolutno premalo. Še enkrat se mu v imenu celotne skupine najlepše zahvaljujem za vse, kar je storil za nas in za potrpljenje, ki ga je imel z nami.

Stefan Volk
Cankarjeva 31
Radovljica 64240

Kranj — Sobotno vzdušje v Kranju je popestrila ASTRA Blagovnica Kranj, ki je pripravila tržni dan. Postavila je stojnico pred trgovino in za vse blago na njej in v trgovini je nudila 7 odstotkov popusta ob gotovinskem plačilu. Vodja blagovnice Drago Gaspari je povedal, da je tržni dan lepo uspel, saj je bil odziv potrošnikov dober in da ga bodo skušali poleg ostalih prodajnih akcij še kdaj pripraviti. A. M. Foto: G. Šinik

GLASOV IZLET '88

Najprej pomembno obvestilo za vse tiste, ki bi še želeli z nami pa niste uspeli dobiti vozovnice. Ker je osem (8) izletnikov svojo udeležbo odpovedalo, je tako danes do 13. ure še možno, da se tolikšno število zainteresiranih še prijavi.

Torej, dobimo se jutri, kot že povedano bo ob 6. uri odhod z železiške postaje Kranj, ob 6.40 z Jesenic, 7.00 z Bleda - jezera, 7.30 iz Bohinjske Bistrice, 8.15 iz Mosta na Soči in ob 11. uri bomo v Koprju.

Nazaj gremo uro kasneje, kot smo prvič napovedali, namreč ob 20. uri, Most na Soči 22.45, Bohinjska Bistrica 23.25, Bled - jezero 23.45, Jesenice ob polnoči in prihod nazaj v Kranj ob 0.55.

Pozdrav na vlaku!

V. B.

ščini in italijanščini, kaj je treba napisati. Odvezli so nam potne liste in pravkar izpolnjene obrazce. Potem smo šli skozi manjši prostor, kjer nam je aparat pregledal prtljago. Formalnosti so bile končane. Nekateri so se menjali denar. Deset tisoč din so menjali za devetindvajset levov.

Pred postajo nas je že čakalo pet avtobusov. Šoferji so nas prijazno pozdravili. Prvi pogled: da-lec naokoli je bilo vse prazno. Dobrodošlico nam je zaželel velik pano na desni strani ceste, na katerem je bila napisana parola o albanski partiji, marksizmu in leninizmu. Drugo presenečenje: povsod vse čisto, na tleh niti najmanjše smeti, tudi cigaretnega ogorka ne. Neka tovarišica, ki je pravkar ugasnila cigareto, je ogorek zavila v papirček in ga spravila v torbico.

Prijazni in vljudni spremljevalci so se namestili po avtobusih - bili so vodiči. Predstavili so se. Povedali so, da nas bodo vodili po Albaniji in nam vse pojasnjevali, kar bomo želeli vedeti.

Sedel sem v avtobusu številka ena. Tu so bili nameščeni v glavnem novinarji. Naš vodič je bil star kakšnih 50 let, dejal je, da je po poklicu elektroinženir. Povedal je, da ni bil še nikoli nikjer v tujini. Govoril je kar dobro srbohrvaški jezik in kasneje smo ugotovili, da je bil kljub vsemu vsestransko razgledan.

Odpeljali smo se proti Draču, ki je oddaljen od letališča kakih 70 km. Naslednja zanimivost: kamor koli si obrnil pogled, vse polno bunkerjev, kot da bi zrastle iz zemlje. Zaraščeni so s travo, tako da bi jih morebitni sovražniki z zraka težko opazili. Ko smo se malo uredili v udobnem avtobusu, nam je začel govoriti vodič.

Po drugi svetovni vojni je bilo v Albaniji 85 % nepismenih. Industrijo je sovražnik uničil. Ostalo je le nekaj brezpomembnih obratov. Ljudi je jemala malarija. Pred štirimi desetletji se je gibala povprečna življenjska doba okoli 38 let. Pozneje se je vse izboljševalo. Z udarniškim delom s partijo na čelu so se lotili gigantskega dejanja. Meliorirali so začeli okoli 65 % zemlje in slednjič so jo usposobili, da je postala plodna. Ob teh delih so izkopali toliko zemlje, da bi lahko zgradili nasip okoli Albanije visok tri metre in širok en meter.

Razen tega so na pobočjih hribov izkopali nad 600 bazenov, da se v njih v deževnem času akumulira voda, v sušnem razdobju pa s to vodo namakajo zemljo v dolinah. Tako so dobili rodovitna polja in rešili problem prehrane.

Albansko prebivalstvo je zelo mlado, povprečna starost znaša okoli 28 let. Življenjska doba dosega pri moških 70 let, pri ženskah pa dve leti več. Vsak četrti državljani obiskuje obvezno osemletko. Šolski pouk je brezplačen.

II.

Knjige za učence osemletke stanejo za vsako šolsko leto toliko, kolikor znaša dvodnevni zaslužek delavca s povprečnim osebnim dohodkom. Varstvo v otroških vrtnih je brezplačno. Če pa otrok dobiva v vrtcu še hrano, plačajo starši le 30 % od ekonomske cene. Na visokih šolah študira 16.000 študentov.

Brezplačno za vse prebivalstvo je tudi zdravstvo. Porodniški dopust traja dvajset mesecev - šest mesecev pred rojstvom otroka in šest mesecev po rojstvu.

Albanci so narod z veliko nataliteto. Okoli 43 % družin šteje več kot osem članov. Letno naraste število prebivalstva za 60.000. Moški sklepajo zakonske zveze med šestindvajsetim in tridesetim letom, ženske pa med devetnajstim in štiriindvajsetim letom. Tisti mladi ljudje, ki študirajo, se poročajo po opravljenem študiju. Povedati je treba, da je po zakonu dovoljeno skleniti zakonsko zvezo že z osemnajstim letom. Izredno malo je ločitev. Organi oblasti pomagajo, da se zakonska zveza ne razdre. Nezakonskih otrok ni, morda jih je le nekaj primerov. Že po tradiciji »naročajo« Albanci otroke po sklenitvi zakonske zveze. Če pa se le rodi kak nezakonski otrok, se to dogaja zelo redko; takoj nastopijo lokalni organi in sodišče. Mladi oče mora odšteti kar velik del svoje plače za otroka in ga po odločbi sodišča priznati za svojega seveda po opravljenem dokaznem postopku.

Prebivalci se lahko gibljejo po deželi svobodno. Problem je selitev iz vasi v mesto. To je možno le, če se Albanec poroči z meščanko ali obratno. Stanovanjska gradnja v Albaniji je privatna

ali pa zadržana. Na vasi si lahko kmetovalci gradijo hiše sami, v mestih pa nabavi gradbeni material organizacija, v kateri je delavec zaposlen. Gradnjo udarniško vsi člani delovne organizacije. Opazil sem, da nadzdujejo v Tirani precej hiš in s tem rešujejo pereč stanovanjski problem v mestu. Stanovanja so zelo poceni. Mesečna najemnina se giblje od 29 do 35 lekov, kar je okoli 5 % povprečne mesečne plače.

Država zelo skrbi za kulturo, v vsakem večjem kraju deluje gledališče, v Tirani pa je tudi opera. Letno posnamejo kakih dvajset filmov. Vstopnica za kinematograf velja samo dva leka, za opero pa pet lekov. Dejanska cena je višja, razliko pa plača država. Poceni so tudi knjige: najdražja knjiga stane osem lekov.

Polja so vsepovsod zelo dobro obdelana. Moški jih kultivirajo s traktorji-goseničarji domače izdelave. Z okopavanjem na zemlji in drugimi ročnimi deli na poljih pa se ukvarjajo v glavnem ženske. Vsak delavec na kmetijskih posevstvih ima lahko ohišnico, ki pa ne sme biti večja od 150 kvadratnih metrov. Tu lahko goji zelenjavo in sadje. Od živali sme rediti le perutnino. Zemlja je vsa državna last.

V državi izhaja precej dnevnik in tedenskih časopisov. Povprečna cena časopisa ne doseže pol leka.

Povprečna plača znaša 550 do 600 lekov (90 dolarjev). Za liter mleka je treba plačati 2 leka, za kilogram kruha prav tako 2 leka in kilogram sladkorja 5 lekov. Za hladilnik je treba odšteti sedem mesečnih plač, za televizijski sprejemnik pa šest mesečnih plač. Moška obleka stane povprečno mesečno plačo, ženska pa dve plači in pol. Med oblekami po kakovosti in barvi ni kakšnih posebnih razlik. Za kakovatno uro energije je treba plačati 0,3 leka, če pa potrošnja prekorači 100 kilovatih ur elektrike, energije, stane vsak nadaljnji kilovatt 0,5 leka.

Cene življenjskih potrebščin so stabilne in enake po vsjer državi. Če se na svetovnih trgih cena ne dvignejo in mora država to blago uvažati, potrošnik tega ne čuti, ker razliko krije država. Leto 1979 so se cene gradbenega materiala in zdravil celo znižale.

(se nadaljuje)

TV SPORED

PETEK 24. junija

9.00 Poletna noč
17.05 Video strani
17.20 Tednik, ponovitev
18.20 Grizli Adams, 21. del ameriške nanizanke

ponovitev 21. zadnje oddaje
11.35 Video strani
13.45 Video strani
14.00 Radovedni Taček: Lonec, 12. oddaja

Oddajniki II. TV mreže:

19.00 Domači ansambli: Fantje z vseh vetrov
19.30 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže

14.20 Jugoslavija, dober dan
14.50 13. julij, ponovitev dramske serije

TV Zagreb I. program

8.30 Znanost
9.30 Ljubo doma, kdor ga ima, otroška oddaja
10.00 Poletno dopoldne: Glasbena oddaja, Potopis, Pol ure z Borisom Dvornikom, Prizori iz prejšnjega stoletja

TV Zagreb I. program

14.20 Jugoslavija, dober dan
14.50 13. julij, ponovitev dramske serije
15.40 Najboljši otroški glas, posnetek festivala otroške pesmi v Djakovici

SOBOTA 25. junija

8.50 Video strani
9.00 Poletna noč, ponovitev
10.30 Jubilejna teveteka,

TV Zagreb I. program

8.50 Mario, kanadski mladinski film
10.20 Program plus, ponovitev
15.10 Poročila
15.15 TV koledar

19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Boljše življenje, humoristična serija

NEDELJA 26. junija:

9.00 Video strani
9.10 Živ zav
10.05 Grizli Adams, 21. del ameriške nanizanke

Oddajniki II. TV mreže

14.20 Jugoslavija, dober dan
14.50 13. julij, ponovitev dramske serije

TV Zagreb I. program

8.55 Poročila
9.00 Anglunipe, oddaja v romščini
14.00 Športno zabavno popoldne, vključitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Po letu 2000, avstralska poljudnoznanstvena serija

TV Zagreb I. program

10.20 Poročila
10.30 Otroška matinea
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Zaščitena narava, izobraževalna oddaja

14.00 Trije mlinci, poljska nadaljevanke
15.00 Cabaletta, oddaja resne glasbe

PONEDELJEK 27. junija

9.00 Poletna noč, ponovitev
17.15 Video strani
17.30 Naš utrip, ponovitev
17.45 Zrcalo tedna, ponovitev
18.00 Radovedni Taček: Luč, 13. oddaja

Oddajniki II. TV mreže

18.30 Beograjski TV program
19.30 TV dnevnik
20.00 Mali koncert - J. Privšek: Tri marginalije

TV Zagreb I. program

8.35 Bizantinsko cesarstvo, izobraževalna oddaja
9.05 Boj za obstanek, poljudnoznanstvena serija
9.30 Čudežna soba, otroška oddaja
9.45 Sedmi veter, otroška serija

12.00 Poročila
14.15 Poletno popoldne: Balerina, Prizori iz prejšnjega stoletja, Risanka, Parada hitov

TOREK 28. junija

9.00 Poletna noč, ponovitev
18.10 Video strani
18.25 Pamet je boljša kot žamet: Podpis brez črk
18.30 Na počitnice, oddaja za otroke

Oddajniki II. TV mreže

19.00 Lačni Franz na koncertu v Mariboru
19.30 TV dnevnik
20.00 Stolp iz cunj, balet
20.45 Poročila

TV Zagreb I. program

9.00 Mali svet: Čudežni svet filma, otroška oddaja
9.30 Izobraževalna oddaja
10.00 Poletno dopoldne: Poezija, Portret književnika: Mate Balota, Potopis
Slavonska Požega, Risanka

12.00 Poročila
14.15 Poletno popoldne: Industrijska revolucija, Pol ure z Borisom Dvornikom, Risanka

SREDA 29. junija

9.00 Poletna noč, ponovitev
18.10 Video strani
18.25 Tri predice, oddaja za otroke
18.40 J. Ribičič: Miškolin-Miškolin v krempljih

Oddajniki II. TV mreže

18.30 Beograjski TV program
19.30 TV dnevnik
20.00 Film tedna
21.40 Umetniški večer

TV Zagreb I. program

9.00 Glej me, otroška oddaja
9.30 Sodobna medicina, izobraževalna oddaja
10.00 Poletno dopoldne: Balerina, Rock portret: David Bowie, Nespoznane sile

Risanka
16.50 Program plus, ponovitev
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz

ČETRTEK 30. junija

9.00 Poletna noč, ponovitev
18.05 Video strani
18.30 Indijanske legende, 12. del kanadske nanizanke

Oddajniki II. TV mreže

14.55 Wimbeldom: Tenis (ž) - Polfinale, prenos
20.30 Filmski večer: Obremenjena priča, ameriški film

TV Zagreb I. program

8.25 Bizantinsko cesarstvo, izobraževalna oddaja
9.00 Mala Nada, otroška serija
9.00 Genetika v kinologiji, izobraževalna oddaja
10.00 Poletno popoldne: Poezija: Ljerka Car-Matutinović, Priscrno vaši: Antun Nalis, Glasbena oddaja

RADIO

PETEK, 24. junija:

8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 8.35 Mladina poje - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pod domačo marelo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Govorimo angleško - 14.35-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtijak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Minute z ansambli RZ - 18.15 Gremo v kino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo -

SOBOTA, 25. junija:

8.05 Pionirski tednik - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Sobotna matinea - 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom - 11.20 Minute za staro glasbo - 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 12.30

KMETIJSKI NASVETI

14.05 Glasbena panorama - 15.10-15.35 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtijak - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.30 S književno trga - 19.45 Minute z ansambli Milana Ferleža - 20.00 Radio na obisku - 22.20 Od tod do polnoči - 23.05 Literarni nokturmo

NEDELJA, 26. junija:

8.05 Veseli tobogan - 9.05 Še pomnite, tovariši? - 10.05 Nedeljska matinea - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20 Za naše kmetovalce - 15.30 Poročila - 17.05 Nedeljska reportaža - 17.30 Pojo amaterski zbori - 18.00 Humoreska tega tedna - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.20-24.00 Glasba za prijeten konec tedna

PONEDELJEK, 27. junija:

8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 8.30 Glasbena lepljenka - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Tekoča repriza - 11.05 Izbrali smo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.15 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 16.00 Vrtijak želja - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Pesmi slovenskih skladateljev - 21.05 Zaplešite z nami - 22.30-24.00 Zimzelene melodije

TOREK, 28. junija:

8.05 Poletna radijska šola - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Aktualni problemi marksizma - 14.05 Znanje za jutri - 14.35-15.25 Popoldanski mozaik - 18.00 Sotočja - 18.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 21.05 Radijska igra - 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturmo

SREDA, 29. junija:

9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo marelo - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 14.05 Mehurčki - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 22.25 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturmo

ČETRTEK, 30. junija:

8.30 Koncert za mlade poslušalce - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Za mlade radovedneže - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtijak želja - 17.00 Studio ob 17.00 - 20.00 Četrtni večer domačih pesmi

radio triglav jesenice

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Kamen spotike: telefonija v Begunjah, Označevanje avtobusne postaje v Radovljici, ureditev Čufarjevega trga na Jesenicah - 17.45 Aktualno - ob koncu šolskega leta - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.45 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna in zaključek programa

Petek, 24. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Kamen spotike: telefonija v Begunjah, Označevanje avtobusne postaje v Radovljici, ureditev Čufarjevega trga na Jesenicah - 17.45 Aktualno - ob koncu šolskega leta - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.45 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna in zaključek programa

Sobota, 25. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Nagradna glasbena oddaja z lestvico narodnozabavne glasbe Moja je lepša kot tvoja - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.55 Zaključek programa

Nedelja, 26. junija:

11.00 Mi pa nisomo se uklonili:

in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.30 Večerna podoknica - 23.05 Literarni nokturmo

Sreda, 29. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Tema dneva: Urejanje pašnikov v radovljski občini - 17.45 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.35 Novosti iz narodnozabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Ponedeljek, 27. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Tema dneva: Ob dnevu samoupravljalcev - 17.45 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Športni pregled - 18.35 Minute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa - Torek, 28. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Oddaja v živo: Pogovor z dr. Hudnikom o felinološkem društvu - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Aktualno - 18.35 Novosti iz zabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

KINO

KRANJ CENTER

24. junija: amer. barv. film IGRA V PODZEMLJU ob 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000

KRANJ STORŽIČ

24. junija: amer. barv. kom. SEFOVA ŽENA ob 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000

ZELEZAR

24. junija: franc. barv. komed. TRIJE MOŠKI IN ZIBELKA ob 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120,

V šoli Ivana Groharja nezačuden z materialnim položajem

Nezaupnica strokovni službi sis

Škofja Loka, 23. junija — Ko so v sosednjih osnovnih šolah učiteljskemu dostojanstvu kar neprijetno ostro reagirali na interventno zakonodajo na področju družbenih dejavnosti, ki pomeni manj denarja tudi za plače, so v šoli Ivana Groharja v Podlubniku s spoštovanjem vredno strpnostjo sprejemali razlage za težave. Letos maja in junija pa je tudi v tem učiteljskem zboru oziroma zboru delovne skupnosti spontano prekipelo. Niso zagrozili s štrajkom ali praznimi stranmi v spričevalih učencev, pač pa so svoje nezadovoljstvo z materialnim položajem izrekli v obliki nezaupnice strokovni službi sis.

Poglaviten razlog so kajpak osebni dohodki. Kot pravijo pod nezaupnico podpisane Marija Šter, predsednica sveta šole, Magda Šorn, predsednica sindikalne organizacije in Ivanka Dolenc, predsednica zbora delavcev, so nezadovoljstvo učitelji prinesli z majskega in junjskega srečanja z drugimi učitelji po Sloveniji, kjer so se skupaj z učenci udeleževali različnih tekmovanj v znanju in sposobnostih ob koncu šolskega leta. Iz Ljubljane, Domžal, Kranja, Radovljice so slišali glasove, da imajo tam kolegi za 20 do 30 odstotkov boljše plače.

»Vemo, da je naša občina v statistiki pri osebnih dohodkih v osnovnem šolstvu na visokem mestu, toda vsako leto imamo prav v teh mesecih zelo nizke osebne dohodke, zato prihaja na zborih delovnih skupnosti do velikega nezadovoljstva in do zahtev za rešitev teh problemov. Kasneje v drugem polletju se nam po navadi položaj zboljša. Sprašujemo se, kaj je vzrok tem težavam. Menimo, da je narobe s financiranjem s strani občinske izobraževalne skupnosti Škofja Loka. Letos je situacija posebej kritična zaradi inflacije in negotovosti za naprej,« je med drugim zapisano v nezaupnici.

Bogomila Krvina, ravnateljica osnovne šole Ivana Groharja: »Včeraj smo v svetu šole obravnavali odgovor skupne strokovne službe sis na našo nezaupnico. Ugotovili smo, da na glavno vprašanje, to je, zakaj tako zaostajanje v osebnih dohodkih v prvih mesecih leta za nekaterimi drugimi občinami, nismo dobili odgovora. Menimo tudi, da bi se lahko vnaprej ognili marsikateremu nesporazumu, če bi se odbor za razvoj pri izobraževalni skupnosti večkrat sestal.«

V šoli Ivana Groharja protestirajo tudi zaradi samo 95-odstotno uresničene pogodbe o financiranju za preteklo leto, zaradi česar niso mogli po zaključnem računu izplačati osebnih dohodkov do rasti 118 odstotkov, kot so to storili drugje v družbenih dejavnostih, razen v šolah. Zeleni luč za to izplačilo so dobili šele maja, ko je denar bistveno manj vreden in zajeda letošnjo maso. A čeprav bodo razliko dobili, bodo prikrajšani za 14 milijonov dinarjev, so izračunali.

Ker niso dobili vsega denarja po pogodbi, tudi niso mogli oblikovati sklada skupne porabe. Vsa izplačila iz sklada (regres, jubilejne nagrade, stroški za počitniško prikolico) bodo zmanjšala letošnja maso osebnih dohodkov. Gre za približno 15 milijonov dinarjev.

Naslednji problem so materialni stroški; s temi težavami so v šoli prvic seznanili izobraževalno skupnost že marca lani, junija pa postregli s podatkom, da jim bo zanje kljub vsestranski štednji zmanjkalo 2,177 milijona dinarjev. Tedaj so tudi prosili za povračilo stroškov za popravilo strehe na podružnični šoli Bukovščica. Take stroške je izobraževalna skupnost običajno poravnala. Podobno prošnjo so poslali marca letos, potem ko so popravili januarja zrušeni del stropa v šolski kuhinji. Cena popravila je znašala skoraj toliko kot vsi redni materialni stroški v enem mesecu. Seveda so bili zaradi pomanjkanja denarja prisiljeni odlagati tudi nujna vzdrževalna dela in nakupe.

S težavami zaradi neizpoljene pogodbe o svobodni menjavi je šola Ivana Groharja seznanila občinsko izobraževalno skupnost marca. V obvestilo so napisali tudi, da nikakor ne morejo dovoliti, da so službe občinske izobraževalne skupnosti brez vsake samoupravne odločitve dodeljevale sredstva za leto 1987 po kriteriju »kolikor kdo rabi«.

Od januarja naprej tudi niso imeli možnosti, da bi njihovi delegati povedali o vseh težavah niti na skupščini izobraževalne skupnosti niti na odboru za načrtovanje in razvoj družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov, ki je imel zadnje sejo 12. januarja. Na osnovi teh dejstev je zbor delovne skupnosti 1. junija izglasoval nezaupnico službam sis, češ da svojega dela ne opravljajo s ciljem storiti vse za čim boljši položaj delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Nezaupnica je postala nekakšna javna tajna. Javna, ker o njej vsi vedo in govorijo, tajna, ker je neprijetna in bi jo najraje brez hrupa pospravili v predal. A problem je načet. Javno, uradno, s dokumentom, ki resda ni v pretiran ponos niti šoli niti strokovni službi sis. Med prvimi je o nezaupnici spregovorilo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov, ki se je elegantno ognilo odločanju in razsojanju, kdo ima prav, naložilo odboru za samoupravno delavsko kontrolo pri občinski izobraževalni skupnosti.

Srečo Erznožnik, vodja strokovne službe sis: »Informiranje delovnega kolektiva in samoupravnih organov šole o nezadostnem financiranju, o dodeljevanju sredstev izvajalcem v letu 1987 po kriteriju, kolikor kdo rabi je groba in samovoljna obtožba strokovne službe sis ter enostranska in tendenciozna interpretacija dogovorov, pri katerih sta sodelovali tudi ravnateljica in računovodkinja osnovne šole Ivana Groharja. Izvajalcem smo zagotavljali ves denar, ki je pritekalo na račun, sproti in po enakih kriterijih, čeprav se odbor za razvoj ni sestal.«

Medtem so seveda tudi v skupni strokovni službi sis napisali obsežen odgovor, v katerem argumentirano bolj ali manj uspešno zavračajo vse obtožbe iz šole Ivana Groharja, kakor tudi nezaupnico. Ugotavljajo, da pač postajajo priljubljena tarča napadov nasprotujočih si interesov tistih, ki denar za družbene dejavnosti dajejo in drugih, ki od njega živijo, s tem pa dežurni krivci za vse, predvsem sistemske, nepravilnosti, ki vse bolj mačehovsko uravnava družbene dejavnosti. V tem je žal, veliko resnice.

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo naj bi se prvič po dveh letih, kar je bilo šest članov izvoljenih vanj, sestel včeraj, v sredo, popoldne. Prišla pa sta le dva, iz šolstva, medtem ko dveh iz gospodarstva ni bilo, čeprav sta obljubila priti, ostala dva pa opravičuje dopust oziroma bolezen. O sestanku torej kljub krepki »akademski četrtini« bilo misliti, razvila pa se je kar zanimiva neformalna debata.

Marjan Kočevar iz žirovske šole, član odbora delavske kontrole, je rahlo podvomil v 20 do 30 odstotkov obilnejše plače kolegov v drugih občinah, če niso poleg poračunov, nadur, različne učne obveznosti. Dejal je tudi,

da so osebni dohodki med letom, zlasti še v nekaj mesecih, zelo težko primerljivi oziroma sploh niso. Lahko je izreki nezaupnico sisom, ki pa najbrž niso pravi, sploh pa ne edini, krivci za težave. Pametneje bi ravnali, če bi se šole povežale in se ob pomoči sisov, ki so je bile vselej deležne, dogovorile, kako bodo prebrodile krizne čase.

Dušica Jurman, predsednica odbora za razvoj, je opozorila na težak finančni položaj občinske izobraževalne skupnosti, saj od prejšnjega do tega tedna manjka v letošnjem načrtu zaradi interventne zakonodaje dodatnih 360 milijonov dinarjev. Šole bi samo za vzdrževanje oziroma popravila rabile skoraj 200 milijonov, denarja pa je komaj za 10 milijonov. Obžalovala je, ker je aktiv računovodskih delavcev osnovnih šol kot strokovni organ razpadel zaradi medsebojnih razhajanj, čeprav je bil dragocena pomoč odboru in tudi šolam.

Milena Sitar, sekretarka občinskega sveta zveze sindikatov: »Predsedstvo je o nezaupnici službam sis razpravljalo 13. junija in sklenilo, naj samoupravna delavska kontrola pri občinski izobraževalni skupnosti v skladu s svojimi pristojnostmi preveri delovanje strokovne službe in utemeljenost navedb v dopisu osnovne šole Ivana Groharja. Z ugotovitvami naj seznanijo občinski svet do 30. junija.«

Neuradna debata se je postopno spreverjala bolj v kritiko sistema kot same strokovne službe sis, čeprav je obveljalo, naj se

odbor za samoupravno delavsko kontrolo vendarle še pred počitnicami sestane in reče svoje (čisti računi, najboljši prijatelji!). Naloga odbora je težka, nenazadnje tudi zato, ker večina članov, zlasti iz gospodarstva, slabo poznajo delo strokovne službe in položaj družbenih dejavnosti. To je po vsej verjetnosti tudi razloga za njihovo včerajšnje nesklepnost.

Vsekakor pa bo šoli treba argumentirano postreči tudi s podatki glede (ne)zaostajanja osebnih dohodkov, saj so številke najboljši, čeprav ne vedno in povsod enako učinkovit, recept za zdravljenje očitkov. Dokaz sta primerjalni analizi, ki sta prek sindikata ugleli dan lani in letos. Prej so škofjeljski šolniki na pamet oporekali, da s plačami zaostajajo za gospodarstvom, prav tako na pamet so jih drugi prepričevali o zmoti. Analizi sta jasno povedali, kdo je imel prav. Ali bo isto pokazala tudi tretja, je naprej težko reči, saj se škarje skupni porabi (povsod!) priprajo. Nekaj resnice pa je v tem, da imajo škofjeljski učitelji rahlo smolo s pretirano previdnimi ocenami rasti v prvih mesecih leta, medtem ko so v nekaterih drugih občinah bolj pogumni. A, kot rečeno, treba je videti številke.

H. Jelovečan

POPULARNI NA GORENJSKEM

Frelih Roman-Romano

Danes že vsi čarajo!

Na zadnji medijski prireditvi v klubu Primadona so imeli povabljeni obiskovalci poleg ekskluzivne modne revije možnost prisostvovati tudi trikrom poklicnega čarodeja.

Romano si resda v najširši gorenjski javnosti pravo popularnost šele nabira, v posameznih sredinah pa ga tudi v naši regiji že zelo dobro poznajo.

Domuje v Spodnji Idriji 90, pa pravi, da je zaradi narave posla bolj malo doma. Nekako pet let se že aktivno družijo s poklicnimi čarodeji. Slovenskemu združenju čarodejev pa sedaj tudi predsednikuje.

Pravi, da za svoje delo potrebuje predvsem veliko vaje, in da je »čaranje« moč primerjati z igranjem na instrument. Posameznega trika se človek pred ogledalom hitro nauči, da pa greš pred občinstvo, je ponavadi nekaj čisto drugega, tam se tvoje pravo delo šele dobro začneja...

Trik lahko tudi spodleti, vendar če je čarodej res »pravi«, lahko obiskovalce zmanipuliraš in jim zavežeš pozornost, kar je pravzaprav tudi smisel tega posla.

Čeravno mlad, se je Romano že spoprijel tudi z učenjem mlajših. Pravi, da vsaj dosedaj s tem še ni imel posebne sreče, kajti v tem poslu gre po njegovih besedah pravzaprav za nek stil življenja, ki ga sprejmeš in ti uspe ali pa ne sprejmeš in ponavadi potem tudi nič ne dosežeš.

Do trikov prihaja v raznih tujih revijah, sem pa tja pa kakšnega tudi kupi — cene le-teh so sila različne od nekaj do sto in več starih milijonov.

Tržiški planinci slavijo

Društvo preživelo celo železnico

Tržič, 20. junija — Kraj v globeli med Dobrčo in Kriško goro, kamor je 1908. leta prisopihal prvi vlak, je pred osmimi desetletji dobil svoje podružnico Slovenskega planinskega društva. Planinsko društvo Tržič je ob jubileju pripravilo vrsto prireditev. To nadelno bo planinski zbor na Dobrči ob desetletnici tamkajšnje koč.

Prebivalce Tržiča, mesteca pod pobočji Karavank in Grinovec, so zvaljali v planine najprej gospodarski interesi. Pastirji, drvarji, lovci in drugi obiskovalci gora so opisovali tamkajšnje lepote tudi meščanom ter jih navduševali za hojo navkreber. Zanimanje za planinstvo pa se je širilo zlasti po letu 1908, ko so v Tržiču ustanovili podružnico SPD. Prvo leto je društvo združilo 27 krajanov od Golnika do Leš; med prvimi člani je bil tudi lastnik čevljarstva tovarne Peter Kozina.

»O ustanovitve do danes,« pripoveduje sedanjí predsednik PD Tržič Stanko Stritih, »je društvo doživelo mnoge vzpone in pade, vendar ni nikoli klonilo. Preživelo je celo znamenito tržiško železnico,« pove pol v šali in pol zares sogovornik ter doda: »Oboje je zaživel istega leta, toda vlak ne vozi že dobri dve desetletji, planinci pa še kar pešučimo naokoli!«

Planinsko društvo ni samo najstarejša, ampak je tudi najmožnejša organizacija v Tržiču, saj povezuje prek tisoč prebivalcev, med njimi približno polovico mladih. Članstvo se največkrat srečuje na društvenih izletih, ki jih prireja propagandni odsek. Za vzgojo podmladka skrbita mladinski in alpinistični odsek; iz slednjega se zbirajo tudi kadri za postajo Gorske reševalne službe. Markacisti vzdržujejo prek 120 kilometrov gorskih poti; sedaj po-

pravljajo pot z Zelenice prek severnega ostenja Begunjskega Roblekov dom. Dobro dela tudi odsek za varstvo narave, ki zbira gradivo o avtohtonem rastlinstvu. Gospodarski odbor s gradbenim odsekom pa upravlja kar štiri kočje in en bivak.

»Največja pridobitev v zadnjem desetletju je gotovo nova kočja na Dobrči,« naglašuje predsednik Stritih in opisuje: »Veliko je bilo tudi vzdrževalnih del v drugih postojankah, predvsem na Zelenici. Dom na Kofcah smo pred petimi leti povečali in na novo prekrili. V Domu pod Storžičem smo prenovili streho in vodovod, nujna pa bo tudi obnova podov. Razen tega smo stalno izboljševali standard v spalnih delih naših koč.«

Postojanke PD Tržič so kar dobro obiskane, še posebno na Kofcah in Zelenici, kamor poleg planincev prihajajo tudi smučar-

ji. Sicer pa vse kočje oskrbujejo celo izven planinske sezone, ta krat povečini ob koncu tedna. V društvu si želijo le več obiskovalcev iz tržiških delovnih organizacij, ki jim zaradi njihove podpore planinstvu nudijo posebno ugodnosti za bivanje v postojankah.

»Naš cilj je,« pojasnjuje sogovornik, »da bi čimveč ljudi zahajalo v planine. Priložnost za bližanje društva s prebivalci bodo tudi letošnje jubilejne prireditve. Od 17. junija do sredine avgusta bo v Kurnikovi hiši na ogled razstava o društvenem razvoju. To nedeljo, 26. junija, bo planinski zbor na Dobrči ob 10-letnici koč. Praznovanje bo nadaljevali ob občinskem prazniku, ko bomo 7. avgusta med planinskim zborom pod Storžičem odkrili tudi ploščo v spomin ponesrečenim tržiškim alpinistom. Teden zatem bomo prvič doslej organizirali varovan pristop do bivaka v Storžiču in vzpon po Zrelu na Storžič, dvodnevnem izletu v Kamniško-Savinjske Alpe konec avgusta pa bo sledilo še srečanje planincev z vsemi podporniki društva, ki jim bomo izročili zahvalne listine.«

Tako kot so tržiški planinci hvaležni sokrajanom za pomoč pri razvoju društva, tudi okolice cenijo njihovo plodno delo. Vrsta članov hrani razna planinska priznanja. Društvo je od lani bregatejša za srebrno Bloudkovo značko, letos pa je prejelo občinsko priznanje OF. Ta in druga priznanja bodo planincem iz Tržiča gotovo spodbuda, da bodo naprej vztrajali na začrtani poti. Stojan Sajc

IZ ZGODOVINE I NOB (21) Ivan Jan

Pretrgana glavna arterija pri Žirovnici

Naloga obeh mladih odredov — Kokrškega in Gorenjskega — je bila takojšen prehod v ofenzivne akcije. V zvezi s tem so bili že pred njuno ustanovitvijo izdelani načrti. Bili pa so tako obsežni in glede na nemško moč v pokrajini, le delno ostvarljivi. Vendar sta jih odreda začela takoj spreminjati v dejanja. Te naloge pa so v kratkih potezah bile:

— predvsem mobilizacija novih borcev, nato pa pridobivanje osvobojenih predelov ter izvrševanje sabotaž, napadanje manjših okupatorjevih oddelkov ter rušenje in uničevanje prometne mreže.

Vse, sicer še majhne odredne enote so — v pričakovanju 2. grupe odredov, ki naj bi pri tem pomagala gorenjskim partizanom — konec junija že krenile v tvegane in napore akcije. Tako v Poljanski dolini, na kamniškem, v dolini Kokre, v Ljubeljski kotlini — in seveda tudi pod Stolom in Mežaklo. Tako je 1. Cankarjev bataljon že na dan ustanovitve 20. junija izvršil dve odmevni akciji. Ena skupina je vpadla v jeseniško bolnišnico, druga pa je med Jesenicami in Blejsko Dobravo iztirila vlak. To je hudo razburilo okupatorje.

Še bolj pa je nacistične okupatorje prizadel požig železnicega in cestnega mostu nad Završnico v Mostah pri Žirovnici. Tudi to je opravil 1. Cankarjev bataljon GO, in sicer tako temeljito, da sta požgana mostova zgrmela v strugo.

S tem je bilačasno pretrgana glavna prometna arterija, ki je povezovala Avstrijo z Gorenjsko in ostalimi kraji Slovenije in še dlje. Gorenjska je bila namreč nepogrešljiv člen v sistemu Hitlerjevega imperija, usmerjenega proti Balkanu. Za to so te in zlasti slednja partizanska akcija odjeknila celo v Hitlerjevem Berlinu, od koder je takoj poslali visokega generala SS Kurta Dalmegea, Himmlerjevega pomočnika. Prisotnost tako visokega nacističnega mogotca je najbolj potrjevala, v kako pomemben živec so partizani zadržali okupatorja. A kljub svoji velikanski vojaški in policijski moči, niso dosegli partizanov in spet jim je preostalo le nasilje nad nemočnimi talci. Le to ni prepeljalo iz Begunj in jih tam 1. julija 1942 28 partistrelli, eden pa jim je pobeignil. Promet je spet mogel steči šele čez 3 tedne.

Ta akcija je sodila v sklop splošnih ofenzivnih priprav, ko naj bi na Gorenjsko prišla v pomoč tudi 2. grupa partizanskih odredov. V tem smislu je bilo izvedenih še več dejanj.

Zaradi pomembnosti te akcije so borci Gorenjskega odreda in žirovniška krajevna skupnost 20. junij razglasili za svoj dan.

Prihodnjič: Vstaja in vojno-revolucionarni komiteji na Gorenjskem (pred Dnevom borca)

IGOR GUZELJ

Nore misli o pametnem svetu

● *Gradimo socializem po meri človeka, imamo pa tak socializem, da se človeku zameri.*

● *Literatura je že vnaprej predvidela vso našo novejšo zgodovino: po vojni smo začeli kot mladi levi, a so bili zastavljeni cilji samo izgubljene iluzije, zaradi katerih nam danes dobri vojak Švejk preti, da bomo, če mislimo tako nadaljevati, kmalu goli in mrtni, pri čemer ne pride v poštev nobena ukana.*

● *Mig-21 baje ni več primeren za polet v 21. stoletje, toda kaj bomo z Migom-29 počeli v devetnajstem?*

● *Če Mateja Svet odstopi, smo žalostni. Smo pa tudi žalostni, ker zvezni izvršni svet ne odstopi.*

● *Nekaj takšnih žvčin je odšlo v pokoj, da bi se obneslo, če bi v bodoče plače usklajevali s pokojninami in ne obratno.*

● *Pozor! Nekje v Sloveniji je iz kratice JLA izpadel L. Kdor ga najde, naj ga da nazaj, ker nam je drag spomin!*

● *Baje se bo znamenita afera Abdopozdere skrčila na afero Abdo: Pozdere namreč pravi, da se ne gre več.*

● *Če bi se slovenskemu političnemu vodstvu nenadoma prikazala Marija, bi bil to čudež. A v resnici se mu je prejšnji petek prikazal Mikulič; to je pa bil čudež!*

● *Iz dobro obveščenih krogov smo zvedeli, da stahoviška mati božja miga, ker jo v sanjah prihaja strašit medžugorska mati božja.*

● *Vojaška skrivnost je papir, ki ti ga podtaknejo potem, ko so te zaprli, da ne bi komu izdal vojaške skrivnosti. Je? Jasno?*

Urednikova beseda

Današnje Odrpte strani naj bi sredico namenile pogovoru Viktorja Žaklja s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem na tretji Glasovi preji v hotelu Creina v Kranju. Zaradi nenapovedanega obiska Branka Mikuliča v Sloveniji oziroma slovenski vladi, je Glasova preja odpadla, vsebino Odrptih strani pa smo morali spremeniti. Tako vam ponujamo v branje, kar je v pogovoru z urednico gospodarske rubrike Marijo Volčjakovo povedal mednarodni gospodarski strokovnjak dr. Peter Kraljič in kar je v pogovoru z urednico kulturne rubrike Leo Mencingerjevo povedal Marko Pogačnik ob izidu njegove najnovejše knjige Ljubljanski trikotnik. Nore misli o pametnem svetu je prispeval Igor Guzelj, objavljamo pa tudi razpravi Toneta Peršaka in dr. Marka Kosa na zboru slovenskih kulturnih delavcev. Pod rubriko Prejeli smo pa lahko preberete, kaj meni o demokraciji France Škrbec.

Leopoldina Bogataj

Odrpte strani

11

DR. PETER KRALJIČ

Preveč smo krti in premalo orli

STONE PERŠAK

Kriza in ZK

DR. MARKO KOS

Načrtovanje prihodnosti

MARKO POGAČNIK

Neznane razsežnosti stvarnega

STONE PERŠAK

Kriza in ZK

(Odlomek iz razprave na zboru slovenskih kulturnih delavcev)

Ob vsem tem se seveda danes z vsjo radikalnostjo zastavlja vprašanje ZKJ in za nas še bolj vprašanje ZKS. Najprej je treba še enkrat poudariti, da levji delež krivde in odgovornosti za vsesplošno krizo Jugoslavije pripada Zvezi komunistov. Vse bistvene odločitve v preteklosti, naj bodo gospodarske ali politične so bile izoblikovane ali vsaj potrjene v forumih ZKJ, edine dovoljene politične stranke, ki je svoj ideološki program kot koncept družbe zapisala tudi v ustavo in vse odločitve oblasti so bile na konferencah in kongresih in na plenarnih CK ZKJ zasnovane ali vsaj ovrednotene in preverjene prav z vidika tega koncepta. amandmajev iz drugih republik, pa naj gre za pripombe posameznikov ali institucij in političnih forumov, namreč mora biti jasno, da soglasja o večini spornih predlogov ne bo mogoče doseči. V zvezi s tem je treba priznati, da Osnutek mnenja Skupščine SRS o Osnutku amandmajev k Ustavi SFRJ to odločnost za zdaj do neke mere obeta. Podobno kot v poročilu o javni razpravi in stališčih delegatske konference SZDL SRS sicer tudi v tem Osnutku pogrešam neko generalno politično oceno Osnutka amandmajev in jasno oznako, kaj ta Osnutek pomeni in kakšno Jugoslavijo napoveduje, toda stališča o posameznih, za Slovenijo nesprijemljivih amandmajev so jasna in dovolj odločna. Navedeni so tudi pred-

logi, kaj bi bilo treba v zvezni ustavi še dodatno spremeniti; najbolj pa je važno to, da v Osnutku jasno piše, da slovenska skupščina ne bo mogla dati soglasja k predlogu amandmajev, če bo vseboval tudi predloge, ki so v tem Osnutku ocenjeni kot nesprijemljivi. In tu navedenih predlogov ni malo in omenjeni so dejansko vsi najbolj sporni. Odločitev je potemtakem, vsaj na videz, v rokah delegatov v slovenski skupščini — v kolikor se seveda ne bodo opredelili za republiški referendum — in pa v rokah članov zveze ustavne komisije, ali bodo dovolj modri, da ne bodo vztrajali pri spornih predlogih ali ne. Sam pa sem prepričan, da je prav ta dilema tisti preizkus, ob katerem se bo pokazalo, kako se bo v prihodnem podrejanju manjšine večini (gre seveda za podrejanje ZKS sklepom forumov ZKJ), potem se bomo najbrž Slovenci prisiljeni odločiti o tem, ali dokončno izrečemo nezaupnico slovenski Zvezi komunistov (kot kažejo rezultati raziskav javnega mnenja že nekaj let, je zaupanja v njeno politiko vse manj in manj) kot vodilni sili in avatgardi slovenske delavskega razreda in naroda v celoti, ali pa se odpovemo viziji in konceptu demokratične

pluralistične družbe, ki naj temelji na načelih samoorganiziranja, na podlagi legitimnih interesov posameznih skupin in slojev, razvoju slovenske kulture in slovenski politični in gospodarski avtonomiji. Vse to pa je mogoče strniti pod skupno oznako »slovensko kulturno in nacionalno vprašanje«, ki je danes, po nekaj desetletjih, ki smo jih preživeli v iluziji, da so tovrstna vprašanja dokončno rešena, ponovno postalo na moč aktualno. Treba pa je ob tem povedati še to: ob javni razpravi o ustavnih spremembah je tudi po zasluzi Društva slovenskih pisateljev in še nekaterih drugih strokovnih društev s področja znanosti in kulture v ožjem pomenu besede prišlo do svojevrstnega prebujanja slovenske javnosti in dobršnega dela ljudstva. Kot enega najpomembnejših znamenj tega prebujanja razumem ustanovitev slovenske kmečke zveze. Mislim tudi na izredno pomembna gibanja v slovenski mladinski organizaciji, na osamosvojitve ekološkega gibanja, na iniciative mirovnikov itd. Zamek vsega tega segajo seveda že v čas pred ustavno razpravo, vendar se zdi, da so se vsaj nekatere od teh težej prav v tem času dokončno razmahnile in dognale, kakšno metodo dela in boja je treba uporabiti. V teh gibanjih so resnične kali demokracije in slovenske civilne družbe in s tem tudi za nov razvoj slovenske kulture.

Obenem pa so seveda že ves čas v vseh odločujočih organih oblasti isti ljudje, ki odločajo tudi o forumih Zveze komunistov. Te odgovornosti Zveza komunistov ne more zanikati in tudi nobene moralne pravice nima zahtevati, naj ji njene napake odpustimo. Te napake pa naj bi nas ob ohranjanju obstoječih razmerij moči in vztrajanju pri sedanjih metodologiji stale po ocenah strokovnjakov vsaj dvajset let pritrgovanja in trdega dela. Se pravi, da bo ne samo današnja srednja generacija, temveč tudi današnja mlada generacija prisiljena skoraj vse svoje ustvarjalne potencialne vložit v odpravljanje posledic zgrešene razvojne in gospodarske politike nasploh in pri vsem tem bo morala živeti, kot živi že danes, bistveno slabše od prebivalcev mnogih drugih držav, ki se ne reklamirajo kot socialistične in celo najnaprednejše. Žal, kot kaže tudi pravkar minula konferenca, ZKJ ni pripravljena ukrepati v skladu s to svojo odgovornostjo in ni pripravljena pristati na diferenciacijo in dejanski dialog v lastnem okviru, ni se pripravljena odpovedati svojemu privilegiranemu položaju in oblasti in apriorne monopolu na resnico; na to opozarja tudi dejstvo, da v osnutku amandmajev ni predvidena nikakršna sprememba spornih določil o vlogi in pooblastilih ZKJ. Komunisti v skladu s centralističnimi in unitarističnimi težnjami Osnutka amandmajev zahtevajo enotnost tudi znotraj

ZKJ in ne priznavajo dejanske pravice do uveljavljanja lastnega mišljenja. V skladu s tem je tudi vztrajanje pri t. i. temeljnih načelih ustave, čeprav je prav v teh načelih zapisan koncept, izvajanje katerega nas je pripeljalo v krizo. Zveza komunistov Slovenije je danes v bistvu na razpotju, ker se mora odločiti, ali naj vztraja znotraj modela, ki ga ponuja ZKJ kot celota in še nadalje sprejema pravila demokratičnega centralizma, ki v bistvu blokira njene naprednejše iniciative, ali pa naj pristane na obnovo zgodovinske koalicije demokratičnih sil in skupin v Sloveniji, prizna tem skupinam enakopravnost in začne skupaj z njimi, vendar brez kakršnihkoli pogojev in zahtev po tem, da se ji naj a priori prizna vodilna vloga, oblikovati program slovenske poti iz krize in v pluralistično civilno družbo postmoderne in postindustrijske dobe. Šele tako bi ZKS udeležila eno svojih temeljnih načel: načelo o sintezi razrednega in nacionalnega in si ustvarila pogoje za oblikovanje neodvisnega programa. Da bi bilo to mogoče, bi se morala ZKS odpovedati nekaterim predsodkom pa tudi nekaterim pozitivnim konceptom ZKJ, ki pa so prilagojeni razmeram v drugih okoljih. Tudi Slovenija potrebuje reformo, vendar precej drugačno kot Make-donija. Potrebuje npr. reformo razumevanja in statusa lastnine, reformo odnosa do zasebne in skupne iniciative, potrebuje pravico do samostojnega razpolaganja z lastno akumulacijo, pravico do samostojnega odločanja o delitvi dohodka in potrebuje koncept razvoja t. i. družbenih dejavnosti, ki z vidika prindustrijske družbe, v katero naj bi se razvili, pomenijo glavno obliko akumulacije. Danda-

nes je nedopustno uporabljati besedo akumulacija v zvezi z vlaganji v stroje in zidove; danes lahko govorimo vsaj o treh vidikih akumulacije: o akumulaciji kot vlaganju v proizvodna sredstva, o akumulaciji kot vlaganju v izobraževanje, znanost in v obče-kulturni razvoj skupnosti, torej o akumulaciji znanja in idej in o akumulaciji kot o vlaganju v ljudi, v njihovo zdravje, v telesno kulturo in v spodbujanje demografskih gibanj. Prepričan sem, da v razvitem svetu gotovo vedo, kolikšen delež ali odstotek družbenega proizvoda je treba vlagati v »družbene dejavnosti«, da si družba še omogoča napredek. Bojim se, da je vložek pri nas precej nižji od optimalnega, ki bi zagotavljal vsaj ohranjanje dosežene ravni, in da nam zvezni koncepti reform in ustavnih sprememb obetajo še nižjega. Ena temeljnih slovenskih dilem je danes prav v tem, ali še enkrat samo godrnjati in potem pristati na diktat iz Beograda in tako v bistvu žrtvovati lastno prihodnost ter se odpovedati možnosti, da vendarle obdržimo stik z razvitim svetom, ali pa končno zahtevati in tudi vzpostaviti avtonomijo na tem področju. V skladu z logiko razmerij moči in prostorov odločanja, je to v prvi vrsti dilema slovenske Zveze komunistov in njene vodstva. Mi lahko na to nujnost samo opozarjamo, seveda tudi z relativno drastičnimi sredstvi, kot so kulturni molki in še kaj.

Ali je slovenska politika, torej predvsem Zveza komunistov že dovolj odločna, da bi lahko kaj takega resnično izpeljala? Test, na katerem se bo to jasno pokazalo, bo postopek sprejemanja ustavnih amandmajev. Človeku, ki prebira pripombe k Osnutku

DR. PETER KRALJIČ

MARIJA VOLČJAK

Preveč smo krti in premalo orli

Kranj, 18. junija - Predstavljamo vam strokovnjaka, ki je uspel v tujini, bi lahko na kratko rekli. Za razgovor smo ga prosili, ko se je iztekel dvodnevni seminar v Centru za usposabljanje vodilnih kadrov na Brdu, kjer je našim direktorjem spregovoril o faktorjih uspešnega poslovanja.

»V Poljanski dolini je bilo rojenih veliko velikih mož, dr. Peter Kraljič, mislim, da tudi vas lahko napišemo na ta seznam?«
»Ne morete, ker nisem bil rojen tam. Res pa sem delno tam gor rasel, moja mama je iz Poljanske doline, na kmetiji pri starem očetu v Hobovšah pri Stari Oselici sem rasel gor, na Petelinovš, Petelinov Peter sem bil, veliko žlahte imam v Poljanski dolini, rojen pa sem bil v Ljubljani.«

»Pa vendar, ste Poljanec ali Ljubljčan?«

»Bolj se počutim Poljanca.«
»Za začetek še vprašanje, se dosti vračate domov?«
»Dosti sem hodil, ko je bila mama še živa, zadnje čase pa vse manj, dosti manj kot prej.«

»V vašem doseganju delu je zanimiv strokovni zaspek, doštudirali ste metalurgijo v Ljubljani, doktorirali iz metaloznanstva v Nemčiji, kasneje pa ste se odločili za postdiplomski študij managementa, kaj vas je navedlo k temu, da ste v bistvu zamenjali stroko, poklic?«

»Dolgo sem delal samo v razvoju, ko pa smo razvijali novo firmo in nove postopke v Luksemburgu, sem se srečal s problemi managementa, začel sem študirati literaturo o vodenju delavcev, razumevanju bilanc itd. Ugotovil sem, da je to izredno zanimivo in pomembno področje, da imam v znanju ogromno luknjo, hkrati pa možnost, da naredim nekaj novega. Tako sem zapustil znanost, dodal moji izobrazbi novo dimenzijo in poskusil srečo na tem področju.«

»Izjemno ste uspeli, saj ste danes direktor Mc Kinseya v Nemčiji ter član centralnega upravnega odbora te svetovne svetovne organizacije, ki ima sedež v New Yorku, mislite, da bi pri nas lahko tako uspeli?«

»Verjetno ne.«

»Zakaj?«

»Ne bi imel moralno političnih kvalifikacij.«

»Svetovanje je pri nas šele v začetkih, nam lahko predstavite vaše delo oziroma delo vaše firme, ki pri nas ni široko poznano?«

»Naše delo je pomoč, svetovanje, v podjetje pošljemo temporarni štab, ki tja prinese dodatno znanje, nove metode, koncepte, analize, predvsem pa izkušnje drugih panog, takšne, ki jih je moč prenesti, v podjetjih pa jih zaradi specializacije često ne vidijo, ne poznajo analogij, često nimajo pregleda, kaj se po svetu dogaja. Vedno več je sicer globalnih podjetij, ki to imajo, toda zanimivo je, da največ delamo prav za globalna podjetja. Govorimo pač isti jezik. Načeloma delamo za vodstva podjetja, če se vodstvo ne strinja s projektom, ga ne začnemo, kajti nima smisla, stvari se ne bodo spremenile, če za tem ne stoji vodstvo. V podjetjih delamo skupaj z njihovimi ljudmi, da izkoristimo tudi njihovo znanje, hkrati pa jih treniramo z našim. Projekti trajajo tri, šest mesecev, eno leto, odvisno od kompleksnosti naloge, v podjetju zapustimo skupino ljudi, ki so prevzeli tehniko in so sposobni stvar gnat naprej. Podjetje ima tako dvojno korist, direktno in indirektno. Pogoj, da mi uspemo, da nas spet pokličejo nazaj ali priporočijo naprej, je kvaliteta našega dela, ta pa je seveda odvisna od kvalitete naših sodelavcev, od tega, kako jih izbiramo, treniramo in od kvalitete naših konceptov, kar dosega s tem, da izredno veliko vlagamo v razvoj, v ljudi in v razvoj našega znanja.«

»Kako velika je vaša firma, kakšno mesto ima v svetu?«

»Imamo okrog 3 tisoč ljudi, smo ena od petih največjih svetovnih organizacij na svetu, vselej smo na drugem ali tretjem mestu.«

»Vas je poklicalo že kakšno podjetje iz Jugoslavije?«

»Več projektov smo že naredili v Jugoslaviji, največ za sarajevski Energoinvest. Bosanci so bili prvi, ki so zelo zgodaj začeli delati z nami, Energoinvest že dolga leta in še vedno sodeluje z nami, zadnji projekt smo zaključili lani. Dva projekta smo imeli tudi v Ljubljani, vendar sta bila samo enkratna, nista se nadaljevala. Vsekakor lahko rečem, da je Energoinvest podjetje, s katerim sodelujemo prav tako kot s podjetjem z zahoda.«

»Dva dni ste se mudili doma, v managerski šoli na Brdu ste direktorjem spregovorili o izzivih, ki jih čakajo v devetdesetih letih?«

»Tri teme smo imeli, najprej faktorje uspešnega poslovanja oziroma vprašanja, zakaj so nekatera podjetja uspešnejša od drugih, kakšni koncepti so zadaj, kaj se skriva za tem uspehom, če se sploh kaj skriva. Drugi del je bil namenjen izzivom, ki prihajajo in so deloma že tu, veljali bodo v naslednjem desetletju in nanje se je treba pripraviti, uporabiti obstoječe faktorje uspeha in morda razviti nove. Tretji del pa je bila diskusija o tem, koliko teh stvari je moč prenesti v Jugoslavijo in zakaj jih še ni.«

»Jugoslovansko okolje je seveda specifično?«

»Moja teza je, da je večina stvari, o katerih sem govoril, moč narediti tudi pri nas, da se dostiokrat prehitro izgovorimo na sistem. Vedno poslušam, da so ovire sistemske in se čudim temu. Mislim, da se ljudje radi skrivajo za sistemom in s tem skrivajo lastne slabosti, kajti zelo lahko je kazati na nekoga, ki ga ni.«

»Če ni kriv sistem...?«

»Sistem ni čisto nič kriv, saj ni nastal sam od sebe, naredili so ga ljudje, vedno so krivi ljudje.«

»Kakšni smo torej jugoslovani?«

»Izredno talentirani, izredno nesposobni.«

»Kaj je torej narobe?«

»Talentirani smo za analize in razvojne koncepte, nesposobni pa za eksekucijo, da bi to tudi naredili.«

»Ker neradi delamo?«

»To pa ne vem, včasih smo radi.«

»Kako so naši direktorji reaktivni na vaše predavanja?«

»To morate vprašati njih. No, imeli smo zelo zanimivo in plodno diskusijo, toda, zdi se mi, da zelo hitro začno govoriti o težavah. Saj je dejal eden od njih, preveč smo krti in premalo orli.«

»Sicer pa, managerstvo se pri nas šele uveljavlja, eno samcato managersko šolo šele imamo?«

»Saj v Jugoslaviji ne gre le za vprašanje tehnologij, tehnološkega razvoja, mislim, da gre še bolj za vprašanje managementa, znanja vodilnih kadrov. Če ne poznajo teh prijemov in nimajo takšnega pristopa k delu, pomeni, da cele generacije delajo suboptimalno in bolj ko delamo tako, svet pa medtem to pospešuje, večja je razlika med nami in zahodnim svetom. Veste kaj, veliko stvari se da narediti, če je na vrhu podjetja nekdo, ki ima voljo in znanje, da to naredi. Dal sem primer avstrijske jeklarne industrije, kako so prišli trije ljudje in jo vsaj v enem delu spet naredili uspešno. Ampak to so bili trije izredno kompetentni ljudje, z veliko volje, ki so se žrtvovali za to, kar so naredili.«

»Kakšni izzivi čakajo managerje v devetdesetih letih?«

»Glavni izziv je gotovo globalizacija, naslednji nove tehnologije, naslednji gotovo vodenje, razvoj in motivacija kadrov, saj se bitka vedno odloča na kadrih. Naslednji je gotovo vprašanje, kako se bodo spreminjale politične meje oziroma politične bariere v posameznih deželah.«

»Kaj bo pomenila Evropa po letu 1992 za nas?«

»Lahko to, da bomo imeli težji dostop do pomembnega tržišča. Če se ne bomo pravočasno prilagodili koncentraciji in novim normam na tem tržišču, če ne bomo razumeli, kakšno vlogo lahko igramo na tem tržišču, če sploh kakšno, lahko to pomeni, da bomo ostali nekje na robu.«

»Zdrži teza, da bo nova Evropa strožja navzven?«

»Ni nujno, samo druge sile se bodo pojavile, na to se bo potrebno pripraviti. Lahko, da bo tudi strožja, ker bo imela dovolj velik trg, lahko, da bo imela podobne tendence, kot jih ima trenutno Amerika, ki se delno zapira, ki skuša svoje območje zaščititi. Ker ima tudi Evropa težave z brezposelnostjo in premajhno rastjo, pričakujejo, da bo pognala vso stvar naprej, pospešila rast. Če se bo zapirala, se bo mogoče na določenih področjih, verjetno pa bo še vedno odprta za visoke tehnologije. Navsezadnje hoče izvažati, Evropa je največja izvozna sila na svetu.«

»Vprašanja, ki so specifična za industrijo, ste predstavili na primeru »starih« industrij, kot je jeklarstvo in »novih« industrij, kot je elektronika. Za Gorenjsko torej zelo aktualno vprašanje, saj verjetno veste, da je imela izgradnja nove jeklarne na jesenicah tudi nasprotnike, Telematika pa je v globoki krizi, čudno nasprotje torej?«

»Termin stare in nove industrije lahko uporabljamo, vendar v bistvu ne gre za to, temveč za sposobnost določene industrije, da maksimira dobiček, da ustvarja nova delovna mesta in zagotavlja uspešno rast. Denar je prav tako moč zaslužiti v jeklarstvu, ki je prav tako perspektivno kot elektronika. Vprašanje je samo, če je koncept pravilen. Nerjaveča valjana pločevina je danes tako rekoč nepreplačljiva, lahko jo prodate, kolikor je imate, z zmogljivostjo 200 tisoč ton, kakor so to napravili Finci in Španci. Prepričan sem, da bi jo naši metalurgi znali izdelovati, to bi bila pametna investicija, imeli bi izdelek, ki bi ga lahko prodajali po vsem svetu, saj je to visokotehnološki produkt. Tudi v starih industrijah so visoko tehnologijo, v jeklarstvu je napredek prav tako velik kot v elektroniki, pozna procesno vodenje postopkov, vlaga v nove tehnologije, razvija nove materiale, nove aplikacije, to nikakor ni statična industrija. Morda pri nas preveč statično gledajo nanjo, oziroma investiranje ni dovolj koncentrirano, saj Jugoslavija investira v devet železarn, ki vse skupaj naredi manj jekla kot ena železarna nekje na zahodu. Sicer pa, tudi Jugoslavija potrebuje še veliko jekla, saj ga menda uvažamo, prav Slovenci pa bi bili najbolj nadarjeni za visoko kakovost.«

»Na jesenicah teže k temu?«

»Kolikor poznam njihov program, mislim, da je izredno razširjen, imajo ploščate in dolge izdelke, masovna in visokolegiran jekla, to je zame velik misel, ne vem, morda je zadaj koncept. Danes je potrebna specializacija, na določene izdelke in na določene količine, ki jo je moč kvalitetno narediti in potem kvalitetno prodati, danes odloča specializacija.«

»Kakšen je razvoj jeklarstva v Zahodni Evropi?«

»Zelo različen, kot branža sicer trpi, toda v njej je cela vrsta podjetij, ki odlično zaslužijo. To je odvisno od tega, kako je podjetje vodeno, kako zna izkoristiti možnosti. Svet še vedno potrebuje dosti jekla, letos bo svetovna proizvodnja znašala najmanj 750 milijonov ton, se pravi, da skorajda ni večje industrije, kot je jeklarstvo. Raste, ne bo umrlo, umrla pa bodo posamezna podjetja. Enako velja za elektroniko, ki je zagotovo bodočnost za Slovenijo, toda pomembno je, kakšni so prijem. Pogledajte, Jugoslavija fragmentira investicije v elektroniko, sa-

mo pri telekomunikacijah si privoščimo tri, štiri različne sisteme, če smo tako neumni, potem nam bog pomagaj.«

»To se bo slej ko prej zlomilo?«

»Zlomilo, toda koliko denarja in časa bomo zapravili. V vodstvu države bi vendar kdo moral spoznati, da je to neumnost, ne bi smel dovoliti, da se uvajajo štirje sistemi, da vsaka republika obdela svojega.«

»Prav to je jugoslovanski problem?«

»Če dovoljujejo lokalne rešitve, potem pa naj nikar ne govore, da smo ena država.«

»Jugoslavija je na razpotju, v bistvu gre za spopad dveh konceptov vodenja države in gospodarstva, v obrisih nastaja nova ekonomska politika, ki temelji na trgu blaga, kapitala, dela, enakopravnem položaju družbene, zasebne, zadružne, kolektivne lastnine, na samostojnosti podjetij. Kakšna je druga pot, je seveda jasno?«

»Kakšna je?«

»Centralizem oziroma stalinizem v bolj ali manj grobi obliki?«

»Občutek imam, da se Rusi poslavljajo od stalinizma, da se ozirajo na zahod. Če bomo šli v stalinizem, potem imamo več izkušenj kot oni, potem imamo drugačne poglede, morda vidimo dlje.«

»To zveni sarkastično. Kako v zahodnem poslovnem svetu odmevajo najnovejši dogodki v Sloveniji, v mislih imam seveda večjo represijo, kakor si tolmačimo primer Janša?«

»Le še bolj izgubljajo zaupanje. Moti me in včasih zelo boli, ko se pogovarjam z vodilnimi ljudmi v Nemčiji in po svetu in mi pravijo, da ne zaupajo naši situaciji. Pa ne, da ne bi zaupali temu in temu posamezniku, temveč pravijo to in to je nezanesljivo, in pretežavno, hoditi moramo od Poncija do Pilata, dogovorimo se o poslu, pa stvari niso pravočasno narejene, pa na denar čakamo. To njih moti, navajeni so, da se v poslovnih odnosih dogovorjena stvar tudi naredi, da se držijo roki, obljube. Pri nas pa, navedli so mi primer, kako je direktor enostransko prekinil dogovor, kasneje pa je postal celo zvezni minister. Kakšna dežela pa je to, mi pravijo, če takšen človek lahko postane minister.«

»Premalo smo torej odgovorni, odprti v svet?«

»V svet in nasproti samemu sebi, ne diskutiramo odkrito, če pa že, še ni rečeno, da bo kdo to tudi naredil.«

»Hkrati pa vse več govorimo, da bomo privabili tuj kapital, tuje firme, ki bodo vlagale pri nas, koliko je v tujini res zanimanja za to?«

»Toliko, kolikor je pri nas zanimivih ponudb. Ničče ne bo investiral, ker imamo rjave ali plave oči, investirali bodo, če bodo videli, da lahko nastane zanimiv posel, dopustili bodo, da zaslužijo tudi naša podjetja računajo pa seveda, da bodo nekaj tudi sami. Če tega računa ni, rezona ni, oni so vendar odgovorni za svoj denar. Saj investirajo tudi v Singapur in Taiwan in kaj vem še kam. Pomembno je, da so pogoj sprejemljivi, kriteriji jasni, to je treba vendar razumeti. Ne moremo pričakovati, da bodo prihiteli v Jugoslavijo in si mislili, kako lepa dežela smo. To je tako kot fant ali dekle, ki misli, da je posebno lep, pa ga nihče ne mara in se mu zdi čudno, zakaj ne.«

»Pred deset in več leti so naši ljudje odhajali s trebuhom za kruhom v Zahodno Evropo, zdaj odhajajo in vse pogosteje si to žele mladi, izobraženi ljudje?«

»Mladi ljudje so vsepovsod enaki, skušajo si ustvariti perspektivo, bodočnost, kariero, iščejo možnosti, kako bi si to ustvarili. Če ocenijo, če jim ni jasno, kdaj jim bo domovina to nudila poskušajo vsaj tisti, ki so najbolj

sposobni in dinamični, oditi drugam. Bodimo veseli, da imamo take ljudi, ki so pripravljeni tvegati. Saj ni nič huđega, če gredo strokovnjaki v tujino, to je v bistvu kompliment. To je vendar normalno, da ljudje delajo tudi drugod, v Nemčiji dela veliko avstrijskih, vrsta španskih strokovnjakov, nemške najdeto po vsem svetu, angleški in ameriški pa so tako povsod. Mednarodna inteligenca se danes seli, dela vsepovsod, s tem se te družbe presnavljajo, prenaša se znanje, kulturne vrednote. Pri nas je problem v tem, ker jih je zelo malo, ki so se pripravili vrniti nazaj, ki jih uspemo pridobiti nazaj. Saj so tudi mene danes vprašali, če bi se vrnil. Ne, ne bi prišel nazaj, ker ne vidim, kako bi mogel v tem okolju sploh še delati, čeprav bi zelo rad prišel nazaj, še naprej se počutim Slo-

venca. Sicer pa ne gledam več toliko nase, temveč na perspektivo svojih otrok, kaj bodo delali oni.«

»Kako ocenjujete idejo o tretji univerzi?«

»Ljudje, ki so v tujini uspeli, imajo zelo malo časa za takšne stvari. Saj je vsakdo pripravljen priti, za en dan, za en teden. Tudi jaz sem rekel, pridem, ko so me povabili, toda to delam v prostem času, včeraj je bil v Nemčiji praznik, danes je sobota, lahko bi ostal doma pri družini, vendar sem rad prišel. Ne morete pa pričakovati, da bo nekdo zapustil svoje delovno mesto samo zato, ker ga bodo klicali na tretjo univerzo, kljub vsej ljubezni do domovine. Doma bo treba vlagati, ustvariti pogoje za tretjo univerzo.«

Prejeli smo

FRANC SKRBEČ

Demokratična misel

Danes je demokracija silno uporabljena beseda. Janša, Tasič, Borštner postajajo mučniki nečesa, kar naj bi predstavljalo boj za oblast ljudstva. Postavljamo se v Evropo, primerjamo se s Švico, citiramo novopečene ideologe, sovražno vojake in Bosance, beremo Mladino in igramo 3 x 3. Postali smo Narod, ki išče korenine pri Venetih in prisega na grb Karantanije s črnim panterjem na belem ščitu. Prešerna znamo na izust, Cankar nam je znan, beremo Svetino in hodimo v planine. Živimo slabo, kupujemo Delo zaradi tedenskih list, nekemu TOF-u krademo domislice in se imenujemo civilizirana družba. Nataliteta pada, Slovenec rojeva človeku dostojno življenje z golfom v garaži, ugotavlja meje Balkana in kupuje riž pri Malle. Ekološko smo osveščeni in smo ali nismo člani KP, sindikata in SZDL pa zagotovo. Smo ateisti in verni, znamo srbohrvaško in nabiramo vse od gob do polžev.

Tudi majhni smo. Ta majhnost, miniaturnost bi rekli, nas je obsedla. Mazohistično uživamo v svoji kvantiteti in se zdravimo s svojo »kvaliteto«. Naša botra Marija Terezija in Franc Jožef ne bosta nikoli pozabljena, čeprav sta bila trda varuha naše posrane pubertete. Naša zgodovina se je zasedrala v Dražgoše in Kočevski Rog. Otrokom opisujemo Titovo življenje ob Sotli, povemo, da se je njegova mati pisala Javoršek, da je bil Drvar, in jih pošiljamo k verouku, ki res ne uči nič slabega, čeprav sami ne zaupamo klerikalcem, zlasti pa ne tercalkam, ki vedno vidijo in vsem raztrobijo našo sicer redko pijano vrnitev domov. Slovenci smo proizvajalci in potrošniki svoje maloštevil-

čnosti: imenujemo se Gorenjci, Dolenjci, Prekmurci pa Ljubljčanji, Kranjčani in Ribničani, Jeseničani ter Bežigradjani, Tratarji, Stražiščani, vse do uličarjev in vogelnikov. Ljubimo ožjo in širšo domovino, sovražimo soseda.

Demokracija je čarobna beseda, ki pa Slovencu ne pomeni političnega sistema, kjer imajo ljudstvo najvišjo oblast. Pomeni mu predvsem vrnitev v stare dobre čase, ko je v svoji usodni majhnosti dobro živel skrit v nedrjih ali magari mednožju zadovoljnega oblastnika, ki ga ne opazil v svoji velikosti, in iz zgubljenih drobtin miselno krun in ustvarjal ganjive pesmi. Tega majhnega kmetiča, ki je sčasoma zrastle v malomeščana — pezdeta, ni skoraj nikoli vzdramila tuja peta, raznobratni pljunki ali leporečni kliki, temveč vedno konkurenčna kraveča lakota in mrzel piš v zadnjico.

Današnji čas nam ponuja alternativo, kakršno smo si vedno želeli in vedno zamudili. Dvignimo glave čez rob, ki nas varuje pred udarci, zberimo razmetane ude, poslovenimo same sebe, umorimo tradicijo, nastavimo novo brazdo. Tisti svetovni dan, ko bomo na Zemlji videli svet in bo naš mejak Marsovec, ko bomo zbirali prijatelje in DEM, ko bomo pozabili razpriti in zgrabili za delo, tedaj bomo narod. IN nič več ne bomo postali kot Prešeren.

Kaj da vedno še zakriva zemljo našo temna noč, kaj da slave ljubezniva zarja Kranjecem ne napolni?

DR. MARKO KOS

Brez iskanja odgovorov prihodnosti ni poti iz jugoslovanskega statusa quo

Načrtovanje prihodnosti brez haska

Vse večjih delov prebivalstva, začeni od politike pa vse do kmeta v hribih se loteva zaprepanost, ko spoznavajo veličino našega zaostajanja za sosednimi državami: počutijo se kot človek na splavu v mirni vodi, mimo katerega drvijo motorni čolni in izginjajo v daljavi. Politiki so v zadregi zaradi grozeče enotnosti Evrope, o kateri so še pred nekaj leti omalovažujoče odmahili z roko, češ samo blebetanje. Mikroelektroniki ugotavljajo, da nismo samo zaostali, marveč da smo celo izvrženi. Naša nesposobnost je tako eklatantna, da je že svetu v posmeh — od Eureka do vedenja okrog italijanskih posojil.

Manjka nam očitno analitikov, ki bi bili sposobni iz drobcev pod površino dogajanja izluščiti bodoče stanje, smer in hitrost spreminjanja. Hkrati si želimo orientacije, ki bi lahko služila za konsenz za skupno delovanje, za skupno obvladovanje problemskega paketa prihodnosti. Ta želja povzroča klic po vrednotah. Zato danes ne razpravljamo o delovanju, marveč o vrednotah, ki naj bi bile temelj takšnemu konsenzu.

O raznih vrednotah mnogo diskutiramo, toda ta razcvet orientacij po vrednotah se odvija na osnovi nečesa, kar izraža glede na etične ozire že precej obrabljena beseda postmoderne. Poenostavljeno izraženo pomeni postmodernost: vsi govore o vrednotah, vendar vsak o svojih. Tako ne moremo tarnati nad izgubo vrednot. Samo pri tem poteka znotraj jugoslovanske družbe proces subjektivizacije, kar ustvarja paradoksalen položaj: vrednote imajo to funkcijo, da vzpostavijo konsenz za skupno delovanje. Jugoslovanska pokrajina vrednot pa je izraz brezupne raztrganosti paradoksa: prav v času, ko se tako tradicionalistična kot individualistična polovica evropskega kontinenta poenotuje na osnovi nekega temeljnega konsenza, pa kljub temu tvori sliko pluralistične vrednotne orientacije, se jugoslovanski duhoviti oklepajo vsak svoje orientacije, vendar tako okostenelo, tako nesposobno, da je izrazilo tragično, da prav na tej točki, ko bi lahko gledale na okolje in medije zmogli takšne miselne napore, ostajajo nesposobni za skupno delovanje, ker ne morejo uskladiti svojih vrednot, da bi bili zmožni priti do skupnih sklepov. Pri tem je jasno, da v današnji civilizacijski stopnji evropske kulture nihče ne zahteva poenotenja. Tudi evropskih držav nihče ne skuša poenotiti, ostajajo pa v skupnosti (Gemeinschaft).

Vsak tak poskus danes ni več moderen, ni več zgodovinsko resničen. Med vrednotami, ki prihajajo v diskusijo vrednot na površje, jih mnogo ni modernih ter ne vodijo k skupnemu, marveč razbijajo skupnost ter so — neproduktivne, ker ničesar ne služijo v tem notranje-družbenem procesu iskanja konsenza za osnovo skupnemu delovanju.

Res je, da danes nihče ne verjame v to, da bo diskusija o vrednotah spreminjala svet. Klic po orientaciji je izraz kriznega stanja, izraz tesnobe. Vendar se mora ta debata prav zaradi etičnega gledišča posvetiti tistim dejavnikom, ki izrazito določajo našo sedanost in prihodnost. To so:

- vseh povezav osvobojen in avtonomno delujoči človek, gledano v smislu aktivista
- vseh povezav sproščeni boj interesov
- programiranje s strani tehnoloških prisil in končno
- dinamika univerzalne plauzibilnosti zahodne civilizacije.

Kakšne povezave so škodljive

Vsaka vera v neko ideologijo, kakršnokoli že, pomeni nesvobodo človeka. Človek se mora z lastnim razumom odločati o svojih stališčih. Če človek uporablja marksizem kot pripomoček za analizo svojega položaja in smer razvoja, potem to ne sme biti vera. Odločati se mora na osnovi svojega prebujenega intelekta o svojih prihodnjih dejanjih, v tem primeru je lahko človek svoboden, zmožen lastne analize, in zato avtonomno delujoč. Nikomur in ničesar ni pripravljen verjeti. Vendar mora imeti takšen človek visoko kulturo, visoko zalogo znanja in premočten in močan značaj. To ni konformist, saj ga ne zanima mišljenje drugih, — odloča se sam iz sebe. Samo takšen je lahko aktivist. Družba takšnih ljudi ne more biti že po tej definiciji uni-

formirana, to je združba po svobodnem premisleku združenih ljudi.

V tem je njihova moč. Jasno je, da so si njihova mišljenja različna, saj morajo biti. V tem položaju je manjšina teh osebnosti precej drugačnega mišljenja, vendar jih drži skupen cilj. V tem primeru je pravica manjšine izraz svobodno delujočega in avtonomnega človeka nekonformista in aktivista.

Izraz vizije v takšni združbi je odraz visoke intelektualne potencia in širokega znanja. Takšna vizija ne more biti zaviralna in škodljiva. Takšna družba je zato bolj sposobna odgovora na zunanje izzive. Takšna je pluralistična družba.

Čim manjša je človeška oz. nacionalna skupnost, tem bolj mora biti pluralistična, da bi bila sposobna takojšnjega odgovora na zunanje izzive. Majhni narodi so že po svoji šibkosti bolj ogroženi kot veliki, ker se zde marsikomu lahek plen. Pluralizem aktivnih in avtonomno delujočih osebnosti je njegova edina formula za vitalnost in upornost kot osnova preživetja.

Boj interesov

Nadzor nad takšno pluralistično družbo v smislu obvladovanja je nepotreben in škodljiv. Življenje v takšni družbi ni obvladljivo, ker je podobno stohastičnemu, naključnemu valovanju, kot ga narekujejo interesi ljudi. Emocije so samo izraz interesov, naj se še tako poskušamo pretvarjati. Iztrganje iz ideoloških vezi krmililo v bistvu interesne motivacije. Ideološka navezanost omogoča areno za trd boj ekonomskih in civilizacijskih interesov. Tudi moderno naravnanstvo in uporaba sheme subjekt-objekt sta izraz interesov človeka, da bi lahko kot subjekt obvladoval naravo, nekateri bolj, nekateri manj zavestno in načrtno.

Različni interesi izzevajo konkurenco. Vendar že po Adamu Smithu trg ne more delovati izven etičnega okvira. Tudi današnji ekonomisti (Röpke, W.: Die Lehre von der Wirtschaft. Zürich, 1949, str. 46) trdijo, da svobodna konkurenca ne more obstajati brez temelja določenih npravnstvenih norm, t.j. vrednot. Ta temelj se je v Jugoslaviji podrl: kljub raznim dogovornim ekonomijam — ali prav zaradi njih — smo se približali neomejenemu delitvenemu boju.

Tehnološka prisila

Čim odpadejo ideološke povezave, prevzame vodstvo logika racionalne tehnologije. Ta logika sega v vse vidike nacionalne biti: od šolstva in kulture do znanosti in gospodarstva. Vse je vpeto v njen tir: pozitivne vrednote tekmovalnosti pri delu, odnos do reda in kakovosti postanejo vodilne in merodajne za medsebojne odnose, za vrednotenje zaslug in za motivacijske vzvode. To se sklada z odnosom do okolja, do onesnaževanja mesta in do čistoče v podjetju kakor tudi na domovih. Poglejte si razna mesta v središču in odkrilo se vam bo stanje delovnih vrednot. Iz tega raste učinkovitost pri delu, produktivnost podjetja in industrije — in obratno. Če bo nekdo odvrnil prazni cigaretni zavojček na cesti ali celo na negovanem parku, se mu brez škode lahko odpoveste v delovnem procesu podjetja.

Družba, v kateri so ideološke vrednote oblikovale in organizirale gospodarstvo, ne more biti učinkovita, nasprotno zaostaja za tehnološkimi razvojem, je nizko produktivna in nekonkurenčna, tako inovacijsko kot kvalitativno. Takšna je tudi njena znanost: nerentabilna in neinovacijska, nezmožna za tekmovanje v tehnološki tekmi. Takšna družba ni podvržena tehnološki prisili, ker si je postavila za potrebo druge vrednote in drugačne-ga človeka.

Napredek družbe mora potekati zavestno v strugi tehnološko možnega; a meje možnega nenehno razširja z znanostjo na čelu, šolstvo in izobraževanje pa tvorita njeno bazo, iz katere se nenehoma napaja novo znanje. Plauzibilnost tehnološke racionalnosti je imanentna reševanju kakršnegakoli nacionalnega vprašanja.

Dinamika tehnološke civilizacije

Izvajanje iz ideoloških spon kakršnekoli vrste in dinamika fascinacije civilizacijske tehnologije sta univerzalna. Njuno zakonitost vplivanja na obseg in globino družbenega razvoja srečujemo pri študijskih primerih visoko učinkovitih družb oz. držav povsod po svetu. Čim bolj je ideologija rigidna, enosmerna, nestrpna, sektaška, pravovernna, dogmatična, sumnjiva, slepa, nehumana, represivna, rasistična, protiheterična, edinozveličavna (pri čemer sem zajel malodane vse ideologije od desne do leve), tem bolj je družba zaostala, revna, lačna, razdvojena, enobarvna, pusta in stagnirajoča.

Izvajanje iz ideoloških spon in dinamika civilizacijske tehnologije sta postala konstanta in ideal vesoljne svetovne vasi — v kar se zavestno in globoko spoznavno vključuje tudi realosocialistični tabor. So tudi izjeme, v katerih se to spoznanje mukoma prebija v inteligenci na površje. Med temi je tudi Jugoslavija, ki je še daleč od operacionalizacije te zavesti, se pravi, da ta zavest še ne vpliva na vsakdanje delo in organiziranost tehnološkega in znanstvenega sektorja. Eno pa je gotovo: v ljudskih množicah, v poslednjem človeku se je vsidrala želja, da se vkrcajo na vlak zahodnega življenjskega stila, ki jim obeta olajšanje in samouresničevanje.

Problematicija prihodnosti

Izvajanje iz ideologij in zavest o dinamiki civilizacijske tehnologije v širokih narodnih množicah zavisita od stopnje kulture, od razgledanosti po svetu preko domače in tuje televizije, odbralnih navad, od globine pogovorov med ljudmi (ne o nogometu, temveč tudi o prebranem in nerazumljivem), se pravi od povprečne izobraženosti in kulturne stopnje. To lahko močno identificiramo z zasidranostjo v tradiciji. Slovenske kmečke množice so se skoraj v celoti odtrgale od tradicije v življenju, bivanju, higieni in stilu dela — njihove hiše in hlevi so skoraj v celoti mehanizirani. Tega pa ni mogoče trditi za druge zlasti južne republike, kjer je ta tradicija še živa in zasidrana v prejšnjem stoletju. Zato je tu lažje razumeti religiozno nestrpnost, nestrpnost proti drugačnosti, proti outsiderjem, to so družbe predsodkov, privrženosti klanom in plemenom, monolitnosti in uniformiranosti. Te družbe že po svoji strukturi ne trpe individualizma in pluralizma, ne trpe manjšine, marveč jo skušajo izločiti, asimilirati ali uničiti. Nazornih primerov iz zgodovine in sedanosti ne manjka. To je tudi ugodno leglo za fundamentalizem.

Zato je nemogoče, da bi bil pluralizem enako razvit v vseh jugoslovanskih krajih. Zavest o usodnosti dinamike civilizacijske tehnologije bo zato različna. Različen bo tudi civilizacijski razvoj na osnovi kulture, ki je različna ter je ni mogoče izenačiti niti s silo niti s kopico denarja. Za to je potreben čas.

Orientacijo iskajoče vprašanje o prihodnosti bo zato prežeto s trdimi dejavniki in vplivi ter bo že vnaprej odločeno, v kolikor ne bodo nastopile drastične inovacije.

Če opustimo sedaj geografsko stratifikacijo jugoslovanskega ljudstva ter se osredotočimo na en sam narod, katerikoli že, bomo tudi odkrili različne sloje, pri katerih je gostota tradicionalizma in pluralizma različna. Eni sloji, to so v glavnem inteligentna, — podjetniškega ima sedaj še malo — so močno dialoški, drugi sloji so možno monolistični, privrženi svojim mitom in simbolom.

Če imamo to pred očmi, si lahko predočimo sliko prihodnosti. Kakšna se nam kaže?

V tej prihodnosti bo — v vseh smereh, t.j. v stratifikaciji vsakega naroda kakor tudi globalno med posameznimi narodi — neka manjšina z visoko tehnološkimi sredstvi stalno izpopolnjevala svojo civilizacijo udobnosti. Istočasno bo ta manjšina puščala nerešene mnoge svoje vitalne probleme, kot so okolje, nasilje itd. Predvsem pa bodo ostali nerešeni problemi ostalih slojev oz. narodov. Prihodnost se pretvarja v razdelitveni boj, v katerem stremi vse več spodnjih in novih slojev in podslojev oz. narodov k civilizacijskim dobriam. Na dolgo prago pa bodo zmagovali v tem razdelitvenem boju visoko-tehnološke elite, kajti njihov delež je legitimen, saj je sad njihovega znanja.

Ti jugoslovanski narodi se bodo zaradi svoje mnogo višje dodane vrednosti mnogo hitreje razvijali, tako kot se razvija hitreje Južna Koreja od Severne Koreje, — če seveda ne bi bilo politične delitve dodane vrednosti.

Kje in kako se problematizira ta slika prihodnosti? Predvsem o ključna štiri naslednja izhodišča:

— Osmišljenje vrednot oziroma orientacij glede na ambivalentnost t.j. glede na dvovrednotnost.

Sedanost namreč doživljamo dvovrednotno, tako je dvovrednoten naš odnos do okolja, do narave, vendar je dvovrednotna tudi tehnološka pot, kot jo snuje informatika, atomska energija in biotehnologija. Refleks te dvovrednotnosti je klic po orientaciji ali po vrednotah. Ta klic po orientaciji moramo zato razumeti kot klic po smiselnem krmiljenju prihodnosti onstran ambivalentnosti: »Dajmo, premislimo, katera prihodnost je smiselna in nato krmilimo k njej.

Pod tem razumem diskusijo o pretvorbi vrednot in postmoderne diskusijo o vrednotah, za katero je značilen pluralizem vrednot. To nas ne sme zmeti, glavno je, da te vrednote peljejo v razvoj, v hotenje ustvarjanja učinkovite družbe, ki je zmožna tekmovalna v svetovni družini in ki lahko sama skrbi za svoje življenjske potrebe: za zdravstvo, izobraževanje, kulturo in socialno pomoč bolnim, starim in onemoglim. V to stremljenje se mora vključiti politika v pozitivnem smislu: opustiti mora borbo za prerazdelitev dodane vrednosti, za pomoč svojim bankrotiranim republikam, marveč mora z naporom in vztrajnim delom oblikovati vrednote visoko-tehnološke dobe: delavljivost, natančnost, odgovornost do svojega dela, odnos do čistoče okolja, nestrpnost do nerada in umazanih v obratu, na tovarniškem dvorišču, pa tudi na ulici, na svojem dvorišču, stopnišču in v svojem stanovanju. Šele potem ko bodo dosegle republike in pokrajine povprečno jugoslovansko dodano vrednost na zaposlenega, bodo imele moralno pravico zahtevati sredstva (in devize), ki jim manjkajo, od tistih, ki so jih ustvarili prav s takšnimi vrednotami. Edino to so lahko osnove skupnosti, s katerimi bi se vsi narodi strinjali ter ne bi vzbujali hude krvi. Tako pa imamo na eni strani republike, ki jim ni nikoli dovolj takšnih »skupnim« sredstev, ki jih porabljajo brez lastnega prizadevanja in brez zavesti, da so morali ta sredstva neki delavci s svojim živim delom ustvariti, na drugi strani pa republike, ki so frustrirane, ker nikoli ne vedo, kako izgubljajo svojo novo ustvarjeno vrednost in za kaj se porabljajo.

Borba za takšne vrednote je prosvetiteljstvo; pomeni več kulture, strpnosti, ustvarjalnosti in civilizacije. To pomeni pluralizem različnih smeri, negovanje in spodbujanje tehniške inteligence teh republik in pokrajin k

ustvarjalnosti in inovacijam. Dejanska odsotnost vsakršnih inovacij in patentov v teh neličivnih in neučinkovitih republikah kljub velikemu številu tehniške inteligence (nekajkrat več od Slovenije, ki pa prijavi 72 % vseh jugoslovanskih patentov) kaže na to, da moč te tehniške inteligence ni aktivirana da trpi pod uravnilnico in vrsto drugih šikan antiintelektualizma in antiprofesionalizma, pritiskov, omalovaževanja, vse do odkritih napadov in sodnih preganjanj in sporov.

Tradicionalne vrednote enotnosti in monolitnosti, enakosti in podrejenosti vodilnim forumom, »tistim, ki za nas mislijo in nas vodijo«, so protiproduktivne, pasivizirajoče, neaktivne in negativne vrednote, ki sodijo v ropotarnico zgodovine. Prihajajo vrednote ustvarjalnosti in podjetnosti posameznika, njegova iniciativnost in inovativnost. Spontanost idej in misli je osnova tehnološkega in družbenega napredka, — pred nekaj leti pa je bil to še politični zločin. Te vrednote zvane s kongresnih tribun sovjetske ali kitajske KP. To je danes že vsakdanost. Na jugoslovanskem jugu pa to še ni! — Beg pred nevarnostjo fundamentalizma

Fundamentalizem je eno najmočnejših svetovnih gibanj: to je radikalno zavračanje moderne, označeno z emocionalnim in neracionalnim, z nečem, kar je onstran razuma in logike, v iskanju preprostih in starih vzorcev, kar na robovih prehaja v nasilje.

Najbolj pogost je religiozni fundamentalizem, ki se izraža v krepitvi sekt ter je dosegel svoj začasni višek v Iranu. Posega v mitične elemente in uspešno gradi na fascinaciji neracionalne delitve svetovne vrednosti.

V Jugoslaviji smo priča nastajanju neke posebne vrste fundamentalizma med ljudstvom, ki ne vidi izhoda in ki mu predstavljajo simboli preteklosti in sklicevanje na pridobitve revolucije fascinacijo nedotakljivosti in vsemoči mita, nekaj neracionalnega, kar jim obljublja prinesiti odrešitev od pomanjkanja in brezizhodnosti kot mano z neba brez lastnega napora, trdega dela in žrtvovanja. Ponekod politi-

etično, kulturno in tehnološko problematizacijo, ki jo je inicirala zahodna tehnološka civilizacija. Sedaj se razširja po vsem svetu. Nekje se je prišla zlahka, nekje pa so veliki odpori. Zrcali predvsem nemir vladajočih znanstvenotehnoloških in gospodarskih elit, ne pa vitalnih skrbi resnično podprivilegiranih. Tudi v Jugoslaviji. V teh štirih vidikih problematizacije prihodnosti komaj nastopajo centralni problemi (lakota, stanovanje, nasilje), za druge probleme (okolje) pa so postavljeni napačni signali.

V kakšnih okoliščinah bomo reševali vprašanje modifikacije prihodnosti? Glavni okvirji bodo sledeči:

Nadaljeval se bo delitveni boj visokotehnoloških manjšinskih elit. Tu in tam nas bodo pretresale fundamentalistične kulturne revolucije. Diskusije o pretvorbi vrednot se bodo selile iz pokrajine v pokrajino kot polni požari. Elitarne ekološko orientirane manjšine bodo našle svoje vrzeli aktivnosti.

Predvsem pa bo divjal enostransko vodeni delitveni boj z visokotehnološkimi sredstvi. To bo ekonomska podstata strategije tehnološkega razvoja. Nejasnost koncepta kvalitativne rasti, zlasti v pogledu obveznosti, do omogočala elitni manjšini, da bo izrinjala resnične probleme v notranje-družbene podočje. Takšno prihodnost lahko kritiziramo, ker v sedanji začetni, pionirski, surovi fazi ni uspela najti rešitve za najbolj vitalne probleme, kot so: delitev, podrazvitost, okolje, nasilje, energija in človeška mera.

Na ta način bo ostalo glavno vprašanje prihodnosti isto, kot je bilo vprašanje preteklosti: kako naj postopa tehnološki človek oz. narod ob upoštevanju svojih meja sočloveško in pravilno z drugimi ljudmi oz. narodi ter z naravo?

Na to vprašanje ne najdem pravega ali vsaj zadovoljivega tehnološkega odgovora. Povezan je namreč s spreminjanjem togega in avtoritarnega političnega sistema, ki lahko obstaja samo na statusu quo, s funkcionalizacijo novega sistema, ki bo uvajalec novega tehnološkega in intelektualnega napredka.

ka in ideologija izrabljata ta fundamentalizem za ohranjanje svoje oblasti, svojih položajev, ne uvidita pa, da je to kontraproduktivno in kontraproduktivno. Razvoj je imanentno vsakemu modernemu gibanju. Takšen fundamentalizem je zato protirevolucionaren, saj realno ne prinaša ljudstvu ničesar, temveč ga sil v vse slabše življenjske razmere — hkrati pa budi povsem iracionalno sovraštvo proti vsem, ki ga navidezno pri tem ovirajo.

— Povratek v pregledljivo področje

»Majhno je lepo« je postalo geslo vseh gibanj, političnih in organizacijskih, ki vidijo rešitev v majhni tovarni, obratu, kraju, organizaciji s pregledljivimi dimenzijami. To je povratek v človeške izmere nasproti splošnosti in brezmejnosti velikodržavnih sistemov in drugih velesistemov. To je odmik od množice k posamezniku, od skandiranja k ustvarjalni usmerjenosti vase, od kvantitete v kvaliteto.

— Visokotehnološka vizija kvalitativne rasti

Te vizije poznamo pod imenom komunikacijske družbe, v kateri nadomestila kvaliteta kvantiteto. Pogoj je pri tem inteligentna tehnologija inteligentnega človeka, ki mora po sami naravi posneti okolju prijazne zakone kvalitativne rasti ter nadomestiti silo z mislijo, maso s kvaliteto in težnost z informacijo.

Spričo štirih izhodišč problematizacije prihodnosti nam najprej pade v oči, da gre predvsem za

Zato ostaja jugoslovanski manj razvitim in ekonomsko neučinkovitim republikam samo ena pot: lotiti se pretvorbe tradicionalnih vrednot v funkcionalne tehnološke vrednote. Hkrati morajo omogočiti oblikovanje svoje tehniške inteligence kot tehnološke elite. V ta namen mora politika pustiti podjetjem popolno avtonomijo ter se umakniti s komandnih položajev. Njena teža mora veljati pretvorbi vrednot.

Tehniška inteligence mora postati svobodno ustvarjalna inovacijski sloj. Mora se osvoboditi političnih prapenijev, ki jo v strahu za svojo oblast zatirajo, ker se boje konkurence znanja. To je prag, preko katerega bomo morali stopiti. Vse to se dogaja več ali manj prikrito na mikro-nivoju. Zato bodo brez tega ostali še tako lepo zasnovani sistemski ukrepi brez realnega rezultata. Politiki, ki tega ne dojamejo, niso dorasli novi tehnološki eri — in zato bodo ostali frustrirani in povoženi od ničelnih rezultatov — od poraznega statusa quo, ki duši Jugoslavijo ter jo vleče na dno Evrope.

To velja tudi za Slovenijo, kajti na njeni inovacijski fronti ni »ničesar novega« kljub govorjenju in zaklinjanju. Slovenska tehniška inteligence ima še vedno nekajkrat nižje rezultate od avstrijske ali italijanske.

Diskusija o pretvorbi vrednot in o vrednostno pogojenem političnem sistemu je zato izziv vsem v Jugoslaviji brez izjeme.

Neznane razsežnosti stvarnega

Zemlja, na kateri bivamo, je še vedno polna skrivnosti. Marsikateri naravni pojavi ostajajo neraziskani in nedostopni človekovemu razumu: podzemni vodni tokovi, ki so jih nekda iskali z bajalicami, nekatere točke, ki se jim živali izogibajo, lokacije in okolja, kjer ljudje obolevajo, ne da bi vedeli zakaj. Vse to kaže na to, da so v zemlji energetska valovanja, ki jih večina ljudi ni sposobna zaznati. Marko Pogačnik v svoji novi knjigi Ljubljanski trikotnik odpira nov pogled na Ljubljano. Že leta raziskuje življenjske tokove v naravi, vse pa vodi k spoznanju, da sta človek in svet neločljivo povezana. Če človek z nepremišljenimi in nasilnimi posegi v okolje ogrozi ravnovesje, rani tudi samega sebe. Ta svoja spoznanja je Marko Pogačnik opisal v več knjigah, znane pa so tudi njegove Delavnice, ki jih je štiri leta zapored vodil v Cankarjevem domu.

Pred kakim letom je izšla knjiga o Benetkah, o tem nenavadnem mestu na vodi. Najnovejša knjiga pa je posvečena Ljubljani. Obe knjigi pa tudi ostale, ki ste jih napisali, so pravzaprav razmišljanje o svetu okoli nas - na nov način.

»Res je knjiga posvečena Ljubljani, je pa obenem tudi kronologija Delavnice, kronologija misli, ki so se ta leta razvijale. Že pred leti, ko sem v Cankarjevem domu začel s predavanji, sem v teoretične razgovore vključil tudi dejanske ogledе vsega, o čemer je tekla beseda. Tako smo si ogledali stolnico, Tivoli, Trnovo, krog pa smo zaključili z Žalami. Knjiga res pomeni nekak zaključek vseh teh Delavnic, ne pa tudi, da so delavnice zaključene, saj sem že predlagal nov krog predavanj.«

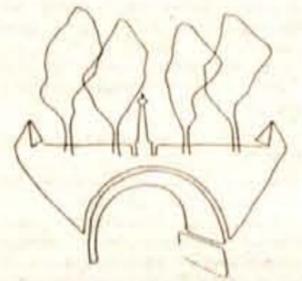

Pri Ljubljani ga za drugačne probleme, gre za razdiralne posege v mestno tkivo. Kako sploh gledate na mesto, na prostor za bivanje?

»Pri svojem delu v Ljubljano sem upošteval predvsem tri stvari: pojav, ki ga imenujem vodna mesta, potem trdim, da je resničnost dvopolna, tretji element, ki me zanima, pa je vprašanje svetega prostora. Prvi stik, resničen stik z vodnim mestom, sem doživel v Benetkah. Zame je bil to pravi navdih. Že vse življenje namreč trpim, ker je naša civilizacija tako suha. Razumski moment je namreč prevladujoč, vse, kar je mehkega, čustvenega, osebnega, skratka vse, to se mora podrežati. Razumsko mišljenje pa ni edini element, s katerim je mogoče ustvarjati svet. V Benetkah pa sem prvokrat zares začutil, da je bila civilizacija, naše mesto zgrajeno na vodi. Tu je vodilen mehki, ženski element, vse pa teži k ravnoteži, v tem je mesto popolno.«

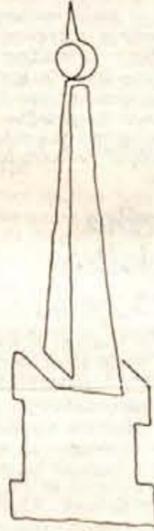
Tako imenovana vodna mesta so vas zanimala že prej, raziskali ste že prej tudi nekaj naših mest in ugotovljali, kako so znali graditelji z občutkom postaviti mesto v pokrajino.

»Res so mnoga mesta pri nas zelo povezana z vodo. V prvi knjigi iz tega ciklusa - Vodnik v Vipavo pišem o Vipavi, ki stoji na delti reke Vipave. Najbrž je to kar edina reka na svetu, ki izvira iz devetih rokavov in tako tvori delto. Zanimala so me seveda tudi mesta, ki stoje ob rekah, na primer Beograd, ki stoji nad zlivom dveh ogromnih rek. Mesto stoji sicer na trdnem, toda njegov center plove, potuje od Kalemegdana proti Novemu Beogradu. Lahko bi celo trasiral to pot, ki jo bo center naredil naslednja obdobja.«

Nekatera mesta so kot ribe na suhem. Ljubljana recimo stoji na robu jezera. Ko se peljem čez Ljubljansko barje, imam občutek, da je voda še zmerom prisotna. Odtekanje vode se seveda najprej zgodi na fizični ravni, na energijski pa je voda še vedno tu. Mesto je še vedno pod vplivom jezera. Ljubljana čepi pravzaprav na ozkem sedlu med dvema hriboma, Grajskim hribom in Rožnikom, skozi pa teče reka, ki povezuje obe ogromni vodni kreaciji - barje in Savsko polje. Imam občutek, da je Ljubljana zaprta, vsak dan je bolj racionalno urejena, vse bolj je podobna suhemu mestu. Del napora v moji knjigi je namenjen temu, da te videz, ta blišč suhega mesta razkrojim, raztopim kot sladkor v vodi. Upam, da bodo

mehki del, ki se lahko horizontalno razliva, vzpostavlja vez z naravo, s sočlovekom, z zemljo... Zato me je Ljubljana tako očarala. Že v imenu ima ljubezen - Ljubljana - ljubljeno mesto, bi lahko prevedli. Mesto je namreč vedno človeška stvaritev, znotraj te živi in doživlja mesto. Zato se lahko zgodi, da doživljamo mesto kot svojo lastno nepopolnost. Rečemo, ne maram tega mesta, pa bi morali reči, nisem zadovoljen sam s sabo. To bi bilo pošteno. Taka mesta smo ustvarili, kot smo sami.«

Omenili ste drugi vidik, ki vas je vodil pri pisanju - dojemanje resničnosti.

»Vse kar imamo za svet, okolje, je samo polovica resničnosti. Kar z razumom dojamemo kot resničnost, so koščki materije, med temi koščki pa ves čas teče življenje, življenjski tokovi in vse skupaj je realnost. Razumsko mišljenje je koncipirano tako, da vedno deli celoto na delce in tisti del je razumljiv. Poznamo zato le nekakšne medkoške realnosti. Življenje pa je nekaj drugega, je vsotek, ki vse povezuje v celoto. Celota je za razumsko mišljenje nedojemljiva je nič, zato ker je vse.«

Energijska narava krajinskega prostora

Čitanje razmerij v krajini, določanje polaritetnih vrednosti njenih posameznih elementov ter iskanje dokončne harmonije med njimi ni osmišljeno zgolj z estetskimi nameni. Utemeljeno je z zavestjo, da vsaka materialna oblika, gmota ali prostorska razporeditev ne samo, da preprosto obstaja kot atomska, molekularna ali kristalinična struktura, ampak da tudi sebi ustrezno žarči. Vseprisilni mavrični ples energijskega žarčenja, v katerem so udeleženi vsak kamen rečnega proda posebej, pa obsežni gorski masivi skupaj s posameznimi bitji, ki jih naseljujejo - vključno s človekom... je odločilnega pomena za planetarno življenje.

Vendar jakost in razgibanost žarčenja ni v vsaki točki krajine ali na vsaki zemeljski površini enaka. Praviloma obsežne gmote in enovita prostranstva zmerno, a stanovitno žarčijo. Na mestih, kjer pa pride do stikov ali prelomov med energijskimi polji nasprotnih predznakov in do prostorskih napetosti, se intenzivnost žarčenja silovito poveča. Prihaja do prvih vrtničastih izlivov, do ognjemetov podobnih pojavov na izpostavljenih točkah ali do ognjenih zaves, kakršne se vlečejo vzdolž kakega geološkega preloma.

Krajina - naj bo naravna alimestna - je iz štirih elementov: iz elementov Zemlje, Vode, Zraka in Ognja; tako pravi antično grško izročilo. Fizični skladi krajinskega reliefa (element Zemlje), tokovi rek, jezera, skupaj z oblaki na nebu (element Vode) in vsepovsod razprostranjena atmosferska masa (element Zraka) skupaj sestavljajo materialni vidik krajine, njeno bolj - a postopno vedno manj - trdno plat, dojemljivo našim petero čutom.

Element Ognja vnaša v krajino prva nevidna žarčenja, o katerih sem pravkar pripovedoval. Ti spremljajo fizične pojave Zemlje, Vode in Zraka, jih presvetljujejo in jim dajejo bodisi Yin ali Yang nabor oziroma napetosti. Element Ognja že posega v mehki - vibracijski - pol resničnosti, tisti pol, ki ga ne moremo videti, lahko pa občutimo njegovo žarenje na intuitivni ravni.

Čimveč pozornosti skuša posvetiti tej drugi polovici resničnosti. Verjamem, da mest ne bi bilo, če ne bi v mestu potekali ti nevidni energijski tokovi - podobno, kot so meridiani pri človeku. Če ne priznamo treh zmajevih črt, ki tečejo skozi Ljubljano, to še ne pomeni, da jih ni. Enostavno so, tečejo in napolnjujejo ta prostor z življenjem. Po drugi strani pa popolnoma izgubljam zavest o tem, da izjemno grdo ravnomo s tem prostorom, posegamo v njegove vitalne dele. V Ljubljani se to dogaja kar sistematično. Doleg je človek urejal svoj prostor po občutku, intuiciji. Zdaj se za urejanje odločamo razumsko - vidimo zelene površine na zemljevidu Ljubljane, pa že rečemo - to pa so prazne površine za zida-

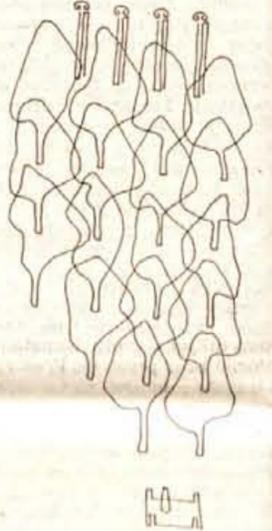

vo itd. To se je zgodilo s Trnovim, nekdanji vrtovi so zdaj polni betona.«

Pa mislite, da znamo poslušati ljudi, ki imajo znanje in izkušnje kot vi?

»Mislim, da je o tem treba govoriti. Dopusčam seveda možnost, da tudi nimam prav, da bodo čez deset let z aparati izmerili, da sem energijske črte Ljubljane zgrešil za deset metrov ali za kilometer. Vendar sem umetnik in le-ti morajo govoriti resnico. Dolgo sem molčal, zdaj povem, kar odkrivam v okolju. O ljubljanskem trikotniku sem že prej pisal bolj mimogrede, v tej knjigi pa sem pogumen, natančno sem ga določil: ena zmajeva črta poteka od Prage do Malte - preko Ljubljane, to je tista, na kateri je imel Plečnik hišo z ateljejem, po njej je naravnani tudi Trnovski most. Druga je med vodnjakom življenja na trgu republike v Zagrebu in teče skozi Ljubljano, tretja teče od Gradca skozi Ljubljano do Lipice in seveda dalje. V svetu je znan pojav, ko se tri zmajeve črte seka v enem prostoru, kot je to primer z Ljubljano; nastane močna 'dihalna' odprtina kozmične narave, odprta proti kozmosu, silen energijski pojav. Ljubljansko energijsko sečišče sestavlja trikotnik med kupolo stolnice, fasado trnove cerkve in križišč-

Pomembno je, kje speljati ulice, določiti bivališča za ljudi, kako naj bo urejena dinamika mesta, kje naj stoji reprezentančne stavbe. Vse to lahko naredimo harmonično ali pa neharmonično. Daleč od tega, da zdaj ne bi bili svobodni v ustvarjalnosti prostora. Treba je le intimno začutiti prostor. Zakaj nam je neki trg všeč, drugi pa ne, včasih niti ne znamo razložiti. Pravilo naj bo, da ustvarjamo v harmoniji s tem, kar je že v naravi. Tako kot so nekda znali naši predniki.«

Govorite še o enem elementu - naravnem o vprašanju svetega prostora. Gre to za sakralni prostor?

»Preveč preprosto bi bilo sveti prostor enačiti s sakralnim. Sveti kraj ne pojmuje v religioznem smislu. Grki so takemu kraju rekli temenos. Če prenesemo vse to v današnji čas - treba je imeti občutek, kje mesto naj bolj intenzivno 'dih', te prostore je treba pustiti proste ali pa postaviti stavbe, prostore, kjer bodo ljudje mirni, zbrani. To so lahko tudi parki, tja vsi hodimo počivat, uživati mir. Na ta način puščamo mestu energijska pljuča. Za Ljubljano velja, da postavljajo njeni parki le še rezervat nepozidane površine. Izginilo je že več parkov. Najbolj pa me skrbi za Navje. Kar je Plečnik tu ustvaril, je pravi tempelj. Lahko bi ustanovili fakulteto Navje, iz Navje bi se ljudje naučili vsega, kar je treba v življenju vedeti, vse, kar je bistvo kozmosa in človeka. Pretirano? Sploh ne.

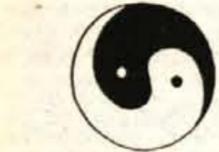
Sicer pa se sam in tudi drugi (na primer zelena gibanja) trudimo, da bi svetu povrnil občutek za svetost sveta.«

Gre to za spoštovanje narave, spoštovanje življenja v naravi sploh?

»Zdaj se gremo neko pretirano čistost, racionalizacijo prostora. Vse mora biti ravno, urejeno. V Tivoliju so poti z robniki, grmovje redčijo, sekajo drevo ob prvem znaku, da je morda bolno. Drugod poznajo drevesne kirurge. Vse nerabno čistimo, odstranjujemo. To me spominja na neke ideje značilne za nacizem. V japonskem vrtu morajo biti tudi mrtva drevesa, ker je to del življenjskega ciklusa. Če pa pretirano posegamo v življenje parka, bo nehal biti propusten za dihanje med občutljivim življenjskim tkivom prostora in fizično realnostjo. Če tega ne upoštevamo, se ravnovesje v prostoru ruši; če ni pretoka, če ni dihanja, začne mesto od znotraj umirati. Toda zakaj dopuščati nekaj takega, ko pa so vendar možnosti, da ostane mesto, kot je Ljubljana, celostno, dopolnjevar o.«

ča med Cankarjevo in Beethovno ulico. To je podobno, ko k hiši napeljemo električno, vodno cev, s pomočjo katerih potem hiša živi. Energijsko tkivo je med črtami prepleteno s kapilarami.

Naslov knjige je nekako skrivnosten, spominja na nerazrešene uganke Bermurdskega trikotnika. Za katere skrivnosti gre pri mestih, o katerih pišete knjige?

»V predgovoru h knjigi sem zapisal, da narašča zanimanje za čudne pojave iz daljnih prostorov in preteklih dob. Toda ali smo pripravljeni videti čudo življenja, kadar se dogaja v našem neposrednem okolju, celo znotraj našega lastnega bitja? Mestna krajina Ljubljane nudi obilo priložnosti takšnega videnja in potrjuje, da obstajajo med nami in obdajajočim prostorom neznane razsežnosti, vredne čudenja, doživljanja in končno tudi ustvarjalnega sodelovanja.«

V svetu se vse bolj obračajo k temu novemu, dodatnemu videnju okolja. Ljudi, ki imajo znanje, tako kot vi, vabijo v mesta, kadar se jim zadi, da bi kak prostor moral delovati drugače, kadar bi ga bilo treba zdraviti.

»Pred dvema letoma sva bila z ženo povabljeni v Zahodno Nemčijo, kjer sva v bližini Aachena, na bojnem polju iz druge svetovne vojne energijsko uglasili prostor. Tu je bila menda ena najhujših bitk med zavezniško ameriško in nemško vojsko, in vsa ta leta je tu ostal energijski kaos. Sam se namreč zadnja leta veliko ukvarjam s krajinsko skulpturo kot enim od načinov zdravljenja prostora. Kajti prostoru je mogoče vrniti mir in to je bilo na tem polju narejeno. Letos pa so me povabili v Gradec, kjer bo letos jeseni velika umetnostna prireditev posvečena petdesetletnici priključitve Avstrije nacistični Nemčiji. Umetniki naj bi v mestu nekaj naredili z lokacijami, kjer so kaj počeli nacisti. V Gradec so me povabili, ker so zvedeli za moje delo v Aachenu. Tu naj bi naredil nekaj podobnega. Našel sem sečišče dveh zmajevih črt. Ena teče med novim gradom in katedralo, drugi del črte je bil kak kilometer proč. Ugotovil sem, da je to drugo mesto Festivalna dvorana, v kateri je Hitler imel govore. Nacisti so med gradom in katedralo naredili odcep za energijske črte ter del energije speljali skozi mesto do Festivalne dvorane. Tako je Hitler lahko govoril praktično ožarjen od energije dobesedno ukradene iz zmajevih črt, ljudje pa so noreli. Naredil sem projekt, po katerem naj bi s tremi akupunkturnimi kamni ta odcep izničil, tako da bo prvotni energijski tok spet celovit.«

Avstralska slikarka IMPALA razstavlja v Grimščah pri Bledu

Bogastvo njenih barv

Pravzaprav novinarji delamo napako, ko pišemo o avstralski slikarki, saj je vendar že dvajset let čisto naša, Jugoslovanka, z našo osebnostno izkaznico, z našim potnim listom. V našo deželo je zaljubljena, jo občuduje, kot menda nihče od nas ne. Saj jo tudi mi, že res, toda ne zavedamo se s tolikšno močjo njenih lepote, kot ona, ki je prepotovala ves svet, živela v Avstraliji, potem v Južni Afriki, po Evropi in potem košček za koščkom spoznavala našo deželo, od Timoške krajine pa ob vsej obali od Cavtata do Pirana, živela trinajst let na Hvaru in se zdaj za stalno naselila v eni od starih motovunskih hiš. In medtem ko tu obnavlja stare zidove, občudujejo njena dela v Kaliforniji, v Kanadi, v Ženevi. Za Grimščami bo razstavljala v New Yorku.

Zakaj taka ljubezen do naše dežele? Ko ji je bilo šestnajst let, ko se je še pisala Margaret Zeeman, je brala roman angleške pisateljice Ann Bridges Ilirska pomlad, ki opisuje življenje na naši obali. Tako se ji je priljubila, da je hotela spoznati našo obalo, naše otočke, ribarske kolibe, slišati in videti naše galebe, videti naše morje, ki nikjer na svetu ni tako sinje... In ko jo je življenje iz Južne Afrike, kjer je v Johannesburgu študirala grafiko, kiparstvo in se na koncu vsa posvetila slikarstvu, zaneslo v Evropo, je izkoristila prvo priložnost, da je prišla na naše morje. Našla je takšnega, kot si ga je predstavljala, z mirnimi zalivi, ribarskimi kolibami, galebi, ki oznanjajo dan, najavljajo nevihte, se umirjajo zvečer, ko se umirja morje... Deset let je prihajala vsake počitnice, potem je v Cavtatu najela hišico in ostala tu s svojim tretjim sinom Zoranom. Novo okolje ji je dajalo nove motive, nove barve. Leta 1970 je imela prvo razstavo v Dubrovniku. Takrat se je predstavila s slikami Afrike. Afrika je bila v njej še tako živa, morda je bilo tudi v njej sami precej nostalgije in Dubrovnik je doživel barve njene Afrike, kakršnih ni bilo moč videti nikjer v svetu. Impala je kolorist brez primere. Prav zaradi izrednega občutka za barve je njena profesorica kiparstva in velika prijateljica Elsa Džumbo pregovorila, naj se posveti slikarstvu. Potem pa je spoznavala vsa naša večja obalna mesta. Na veliko so se o njej razpisali naši časopisi, ki so začela z novo tehniko, s polaganjem različno obarvanih volnenih vlaken drugega na druga, vse skupaj pa s posebno tehniko pritrjuje na volneno tkanino. Iz teh njenih volnenih niti se zdaj porajajo barve njene Istre, rdeče istr-

Margaret Zeeman so umetniško ime IMPALA nadeli njeni afriški prijatelji, kajti kot dekle je bila nežna, plašna kot afriška impala. Danes ni prav nič več plašna, življenje jo je obrusilo z vseh strani, s čisto svojstvenim umetniškim izrazom pa je prodrla v najvidnejše galerije sveta. — Foto: D. Dolenc

ske zemlje, zelenila njenih vinogradov spomladi, ognjene barve jeseni, v njih plapolajo krila galebov, se rdeče koralni grebeni Karibskega morja, kakršne je spoznavala sama, ko se je s potapljaško opremo sama potapljala, iskala novih barv. Ko sva se spoznali lani v Motovunu, si je zaželela, da bi njene kolaže spoznali tudi v Sloveniji. Sredi kulturne Ljubljane bi jih morali obesiti, sem si mislila takrat, v Cankarjevem domu, v Arsu, Moderni galeriji, pa je naneslo tako, da jo bomo najprej spoznali v Gorenjski. Prav te dni vise njene kolaže, olja in nekaj drobni akvareli v znani Almirinji vili v Grimščah pri Bledu. Čudovita razstava je to.

Najlepsi morajo biti njeni kolaži dopoldne, ko se sonce z vso močjo upre čez grimška polja in travnike v visoka okna in pada svetloba na njene žareče koralne, na istrske koloze, na njene modro-zeleno-rdeče mehške spomine, na nežni modri cvetlični vzorec tam na koncu, ki bi ga vsak najraje vzel kar s seboj, na galebe, ki se dvigajo ali v strmem letu spuste na morje, na nežne akvarele, ki so, kot bi jih risal dih, ne čopiči.

Približno mesec dni bo odprta njena razstava v Grimščah. Ne zamudite je. Kajti njena razstava je taka, kot pravi rada moja mama, kadar vidi nekaj res lepega, da »dušo poboljša«.

D. Dolenc

Petra Škofic

Ime Petre Škofic iz Mlake pri Kranju je v zadnjih letih močno povezano z vsemi alternativnimi bodisi političnimi bodisi kulturnimi dogodki na Gorenjskem.

Svoje javno delovanje je začela pri kranjskem mladinskem glasilu Naprej, najprej kot novinarka, vendar so njene sposobnosti in želja po nečem več, kmalu prevladale in dobila je mandat odgovorne urednice. To pa je obenem pomenilo tudi povsem novo ceno v uredniški politiki časopisa ter njegovi odmevnosti. Številka za številko je hkrati pomenila vse resnejše obravnavanje vsebine glasila tudi s strani različnih »družbenih subjektov«, kot jim popularno pravimo. Verjetno velja ob tem zapisati tudi podatek, ki je več kot zgovoren že sam po sebi — v času urednikovanja Petre Škofic je Naprej postal znan ne samo v gorenjski regiji, marveč je vedno bolj de-

PETKOV PORTRET

ležen reakcij tudi z drugih delov republike.

Petra se je skozi Naprej aktivno vključila tudi v delo kranjske mladinske organizacije in s svojim načinom absolutnega zavračanja vsega okostenelega uspela vzpostaviti vsaj v posameznih primerih demokratično opozicijo.

Pred časom je bila tudi iz-

voljena na kandidatno listo za članico predsedstva RK ZSM Slovenije in v mesecu mladosti prejela najvišje republiško mladinsko priznanje — zlati znak ZSMS.

Kot je skozi svoje nedvoumno in kritično zastavljeno pisanje marsikomu trn v peti (s prispevki sodeluje tudi v Gorenjskem glasilu in Mladini) po drugi plati v marsičem odpira drugačen pogled sicer dokaj tradicionalno življenje na Gorenjskem. Če pa k temu dodamo še njena prizadevanja za ustanovitev lokalne radijske postaje v Kranju in študij na ljubljanski FSPN, bi bila osnovna skica za portret Petre Škofic izrisana.

Čeprav sama ne da dosti na tovrstna razmišljanja, vseeno lahko povsem mirno zapišemo, da tvori njen nemir, resda večših pogojen z njeno mladostjo, skupaj s premissljenimi energičnimi in hrupnimi nastopi, prenekatero sila odmevno akcijo, ki daje misliti.

Vine Bešter

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS o gimnaziji

Zbiranje prostovoljnih prispevkov za gimnazijo?

Jesenice, 23. junija — O obnovi jeseniške gimnazije so v torek, 21. junija, spregovorili tudi komunisti in ugotovili, da bo težko zbrati denar. Zvone Klavora, zdomec z Bleda, je dal pobudo za zbiranje prostovoljnih prispevkov med vsemi nekdanjimi maturanti jeseniške gimnazije.

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS Jesenice je sklicalo sestanek, na katerem naj bi se pogovarjali o ohranitvi kulturne in zgodovinske vrednosti stavbe jeseniške gimnazije, ki žalostno in vedno bolj propada. Žal pa so se seje udeležili le nekateri od vabljenih: ni bilo nobenega predstavnika družbenopolitičnih organizacij, ne skupščine občine in izvršnega sveta, najbolj pa so zamerili mladini, ki ji očitno ni mar za »njen« objekt.

V jeseniški gimnaziji bi morali obnoviti strop in tlake, okna in vrata, sanitarije in kanalizacijo, vse elektroinstalacije, vodne instalacije, za kar pa nimajo denarja. Letos bodo obnovili le streho, dela so dali v najem alpinistom kot najcenejšim ponudnikom. Za ostalo obnovo ne more prispevati ne jeseniška izobraževalna skupnost in ne na Centru srednjega usmerjenega izobraževanja, saj bo samo popravilo strehe veljalo 25 milijonov dinarjev, dela pa naj bi dokončali do 31. avgusta.

Na Jesenicah od republiške izobraževalne skupnosti ne morejo pričakovati večje finančne

pomoči, saj so realno sredstva republiške skupnosti vedno manjša. Skupnost vsako leto financira nujna in neodložljiva dela na slovenskih šolah, po posebnem ključu, po številu redno vpisanih učencev. Letos ima skupnost na razpolago od 40 do 50 odstotkov manj sredstev.

Na sestanku so razmišljali o možnostih financiranja obnovitvenih del iz sredstev kulturne skupnosti, saj na Zavodu za spomeniško varstvo ugotavljajo, da gre za objekt, ki ima kvalitetno fasado, s štukaturami in reliefi. Vendar bi morali poprej opraviti gradbeno obnovo fasade, ki Jesenicanom resnično ni več v ponos.

Ob upoštevanju, da tudi jeseniške samoupravne interesne skupnosti komaj zmorejo financirati redni del dejavnosti — samo zdravstvo ima za 21 milijonov dinarjev izgube — smo na sestanku slišali tudi misel, da bi začeli z akcijo prostovoljnega zbiranja prispevkov. Pobudo je dal blejski zdomec, Zvone Klavora, ki živi v Nemčiji in je nekdanji maturant jeseniške gimnazije. Ko je v našem časopisu bral, v kakšnem stanju je stavba, se je odločil, da začne z akcijo zbiranja prispevkov med vsemi nekdanjimi maturanti.

Verjetno bi bila taka akcija nadvse dobrodošla, saj je očitno, da za temeljito obnovo stavbe jeseniške gimnazije še dolgo ne bo dovolj denarja.

D. Sedej

Načrti in razmišljanja Slavka Avsenika

Pri Jožovcu več kot gostilna

Begunje, 20. junija — Gostilna pri Jožovcu je že dvesto let v lasti Avsenikove družine. (Slavkova stara mama je celo služila, da jo je obdržala za naslednje rodo-ve). Pred drugo svetovno vojno je bila znana daleč naokrog, saj je v njej na dan večerjalo in kosilo tudi po 150 do 200 gostov, ki so bivali v Begunjah in v okolici. Po vojni je bila gostilna nekaj časa v zakupu, v njej so bili tudi prostori za trgovino, frizerijo in mesnico, nato pa sta precej časa delala Slavkova oče in mama, dokler je nista dala v najem... Pri Jožovcu je bilo vedno veselo. Avsenikov pevec in humorist Franc Košir se še spominjata

Že Slavkov oče je v Begunjah veliko načrtoval, vendar vsega ni mogel uresničiti, ker za to tudi ni imel možnosti. Veliko pove že to, da sta z inž. Stankom Bloudkom zgradila bazen, ki pa jima ga je že po nekaj dneh odnesla povodnja.

veselice 1954. leta (leta po tem, ko je nastal instrumentalni trio, predhodnik današnjih Avsenikov), kako so na vrtu gostilne Pri Jožovcu zabavali prek tisoč ljudi. »Tako so plesali, da so kar v drevo lezli,« se šali Franc in poudarja, da so takrat znali vsega osem do deset pesmi. Komaj so nehali tisto »Pod Golico«, že je eden od plesalcev zavpil: »Slavko, daj tisto, ki je že dolgo niste!«

Pa pustimo zgodovino. Odkar je oče zapisal gostilno Slavku, so se rojevali načrti za posodobitev gostilne in tudi za poživitev turistične, zabavne in kulturne dejavnosti v Begunjah in okolici. Slavko je, kot pravi sam, zbral korajžo in se lotil dela. »To naj bi bila gostilna s tipičnim salonom, gostilna, ki bi pomenila tudi začetek novega stiliziranega lokala...« je dejal Slavko in nato pojasnil načrte. Gostilno so začeli obnavljati oktobra lani. 20. maja letos so odprli gostinski del, ki ga vodi priznani gostinec Stefan Hirci, še do nedavnega vodja strežbe v Grajskem dvoru

Slavko Avsenik in Franc Košir

Čeprav računamo na obisk Avsenikovih ljubiteljev glasbe iz tujine, tujcev in zdomcev, zmeraj poudarjam, da naj bo prvi domači gost in da naj bodo zato tudi cene ljudske, ne previsoke in ne prenikne. Domačin se mora v gostilni počutiti domačega. Vstop imajo vsi, tudi tisti, ki se pripeljejo s konjem ali traktorjem.

v Radovljici, prej pa v hotelu Podvin. Do 1. avgusta bo urejen salon (jedilnica), ki bo v znamenju Avsenikove »marele« (Star pregovor pravi, da Kranjec brez »marele« ne gre nikamor). Potem bo prišla na vrsto galerija (z mednarodno registracijo), ki jo bo vodil Slavkov sin Martin. V galeriji bodo najprej razstavljali Gasparijeve slike, čez dve leti kitajske umetnine, vedno pa bodo na ogled Avsenikove zlate plošče in vse ostalo, kar predstavlja ansambel Avsenik. V galeriji bodo prodajali tudi spominke

Po Evropi je 150 do 200 klubov, ki združujejo ljubitelje Avsenikove glasbe. Lani so se srečali v Franciji, letos v Avstriji, že prihodnje leto pa bo takšno srečanje v Begunjah. To bo tudi dobra priložnost za tiste, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom. Znano je, da preprosti ljudje nočejo v hotele.

in za najmlajše obiskovalce Begunjski pripravljali »video programe«. Do 1. maja prihodnje leto bodo uredili še vrt s tristo sedeži, z odrom za razne prireditve in možnostjo, da bi ga ob slabem vremenu pokrili. Slavko Avsenik, vodja ansambla, ki praznuje letos 35-letnico, pa ima v rojstnih Begunjah še druge načrte. Na nasprotni stra-

ni gostilne namerava postaviti šotor za tisoč do dva tisoč ljudi, v katerem bi ob koncu tedna organizirali koncerte, igre in druge kulturno-zabavne prireditve. Š šotorom bi tudi potovali po Sloveniji in ga postavljali v krajih, kjer nimajo dvorane in možnosti za prireditve... Pa ne le to: Slavko želi — ne sam, ampak v sodelovanju s turističnim društvom in drugimi organizacijami — urediti tudi več turističnih točk v Begunjah in v okolici — cerkev sv. Petra nad Begunjami, Drago..., predstaviti ljudem kraljevsko pot od Begunjskega Tržiča, pot, po kateri je kralj Aleksander raje hodil peš, kot se vozil s kočijo. Dobro bi bilo vpeljati tudi kočijaže, pravi in še enkrat poudarja, da vseh načrtov brez močnega in za delo pripravljene turističnega društva ne bo mogoče uresničiti.

C. Zaplotnik

Stefan Hirci vodi gostinski del

Simon Rudež, eden najhitrejših Jugoslovancev

Stotinke do Seula

Ljubljana, 20. junija — Simon Rudež, atlet kranjskega Triglava, nima sreče. Poškodbo pa mu med vadbo v Minsku povsem zacelili, na mitingu v Ljubljani so se je spet ponovila. Upa, da bo kmalu spet lahko normalno treniral.

Simon je na spisku kandidatov za olimpijske igre v Seulu. Že nekaj let je med najhitrejšimi Jugoslovanci v teku na 100 metrov, državni reprezentant v tej disciplini in član štafete 4 krat 100 metrov. Študira veterinarino, odslužil je vojaščino in dnevno vadi, večinoma v Kranju, od dveh do treh ur; izven sezone tekmovalni več, v sezoni manj. Na mitingu v Celju sta mu slabo vreme in močan veter preprečila boljši rezultat na 100 metrov, na ponedeljkovem mitingu v Ljubljani pa ni pritekel do cilja. S teze ga je spravila poškodba.

»Ponovila se je poškodba bicepsa, zadnje mišice. Letošnjega aprila se je prvič pojavila in vzela dober mesec treninga. Potem smo odšli na trening v Minsk v Sovjetsko zvezo. Tam so poškodbo pozdravili in dvakrat dnevno sem lahko intenzivno vadil. V Celju je bilo v redu, danes pa spet ni šlo. Sedaj bom šel k dr. Veličkovičevu, malo počival, potem bomo pa videli, kako bo.«

Poškodba se je ponovila v odločilnem delu sezone, ko je v igri tudi udeležba na olimpijskih igrah v Seulu.

»Dobro bi bilo, če bi bil do atletskega pokala Jugoslavije 2. julija v Beogradu zdrav. Sicer bo že nastop na balkanskih igrah vprašljiv. Sem sicer kandidat za Seul, vendar bo ta cilj težko uresničiti. Teči bi moral vsaj 10,60 ali 10,50. Resnejši kandidat sem za udeležbo na evropskem atletskem prvenstvu, ki bo leta 1990 v Splitu.«

Bili ste na pripravah v Minsku. Očitno znajo tam popolneje in boljše skrbeti za vadbo športnikov. Tam ste vadili brez problemov, doma pa se ponavlja stara pesem.

»Tam imajo resnično drugačen odnos do športa in športnikov. Posla se lotevajo profesionalno. Živeli smo v športnem središču, kjer imaš na voljo vse. Vsak dan smo na primer jedli kaviar. O takšnih pogojih doma lahko samo sanjaš. Ko se vrneš, apet delaš po starem in učinki treninga na najvišji strokovni ravni se izničijo. Letos se nam sicer obrača na boljše, vendar predvsem po zaslugi slovenske atletske zveze. Prav ona je bila organizator naše poti v Minsk.«

J. Košnjek
Slika: G. Šinik

Jani Klemenčič, mladi veslač v Bleda:

Reprezentančni dres se mi je izmuznil pozimi

Bled, 21. junija — Še ne 17-letnemu dijaku prvega letnika srednje šole za gostinstvo in turizem Janiju Klemenčiču se je po lanskih dobrih rezultatih na domačih in mednarodnih veslaških tekmovanjih ponujala priložnost, da bi že letos oblekel dres z državnim grbom in se morebiti celo uvrstil v reprezentanco za svetovno mladinsko prvenstvo, vendar je, kot pravi trener Slavko Slinnik, priložnost zapravil že pozimi.

»Premalo sem treniral,« iskreno priznava mladi blejski veslač, ki pa je kljub temu nadvse zadovoljen z dosedanjimi rezultati v letošnji sezoni. Le kako ne bi bil? Na prvomajski regati je bil v skifu peti, na mednarodni blejski regati tretji in šesti, na dobro zasedeni regati v Linzu tretji, enako uvrstitev pa je pred kratkim dosegel tudi na tekmi v Celovcu. Vse pa le še ni zamujeno. Državno mladinsko prvenstvo, ki bo 16. in 17. julija v Zagrebu, bo hkrati tudi izbirno tekmovanje za sestavo reprezentance, ki bo zastopala Jugoslavijo na balkanskem prvenstvu v Turčiji. Jani tu ni povsem brez možnosti, še posebej zato ne, ker je do prvenstva več kot tri tedne časa in še dovolj možnosti za dobre priprave. Zdaj, ko so počitnice, bo lahko treniral tudi dvakrat na dan.

Jani ne pozabi povedati, da sta ga za veslanje predlansko jesen navdušila sošolca iz osnovne šole, Denis Žvegelj in Primož Markovec. Slednji je postal eden najboljstvenih mladih veslačev v Jugoslaviji in se je že uvrstil v reprezentanco za svetovno prvenstvo avgusta v Italiji. Na blejski regati je bil drugi v skifu, za Lasičem, skupaj z Lasičem pa si je v dvojju priveslal zmago. Podobno je bilo tudi na regati v Celovcu, kjer je kar dvakrat stal na prvi stopnički zmagovalnega odra, enkrat sam in drugič skupaj z Lasičem. Veliko obetata tudi Denis Žvegelj in Iztok Čop (v Celovcu sta zmagala v dvojnem dvojcu), zavzeto pa vadijo tudi vsi ostali — Roman Ambrožič, Tomaž Bobek, Bine Kalan, Boštjan Iskra, Jernej Ropret.

Trenerja blejskih veslačev Miloš Janša in Stanko Slinnik sta letos z napredkom mladincev še posebej zadovoljna. Njihovi rezultati na prvomajski in mednarodni regati na Bledu ter na tekmovanjih v Avstriji dokazujejo, da načrtno in strokovno delo daje rezultate in da ni bojazni, da bi po odhodu »prvih mož« (Janša, Krašovec, Mirjanič...) nastala praznina.

C. Zaplotnik

Drugega in tretjega julija v Škofji Loki

Srečanje športnikov obmejnih dežel

Škofja Loka, 22. junija — Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije prireja pod pokroviteljstvom občinske konference SZDL Škofja Loka v soboto in nedeljo, 2. in 3. julija, 12. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel. Pravico sodelovanja imajo športniki iz Porabja na Madžarskem, iz Italije (Združenje slovenskih športnih društev v Italiji), Slovenska športna zveza s Koroške in športniki iz občine Škofja Loka. Tekmovali bodo v namiznem tenisu, nogometu, šahu, odbojki in rokometu. Slovensna otvoritev srečanja bo v soboto, 2. junija ob 14. uri na Mestnem trgu v Škofji Loki. Če bo slabo vreme, bo otvoritvena slovesnost v dvorani Poden. Namiznoteniška tekmovanja bodo v soboto v športni dvorani Poden, nogomet bodo igrali v soboto in nedeljo na igrišču v Paštalu. Ekipni del tekmovanja v šahu bo v soboto v športni dvorani, posamični del v nedeljo, odbojgarsko tekmovanje bo v soboto, prav tako pa tudi rokometne tekme.

J. K.

Jeseniški nogometaši ostali v ligi

Amatersko delo ohranja jeseniški nogomet

Jesenice, 23. junija — Jeseniški nogomet bi šel rakovo pot, če ne bi bilo v klubu nekaj zagnanih trenerjev, ki delajo popolnoma brezplačno. Veliko zanimanje gledalcev, denarja pa malo. Prvič v zgodovini jeseniškega nogometa imajo kar 60 pionirjev, ki redno trenirajo.

Jeseniški nogometni klub je lani praznoval 75-letnico ustanovitve in sodi med najstarejše športne kolektive v državi. Zato bodo letos prejeli tudi priznanje Nogometne zveze Jugoslavije.

Nogometaši so z nedavno tekmo kot novinci v območni članski ligi — zahod dosegli lep uspeh, saj so se v ligi dobro uvrstili. Štiri ekipe v ligi so kvalitativno, osem ekip pa je po točkah izmeničnih, tako da so upravičeno lahko veseli športnega dosežka, še posebej zato, ker imajo med vsemi moštvi zanesljivo najslabše pogoje za trening.

Zvone Kovačič, trener

»Za nogomet je denarja na Jesenicah zelo malo,« pravi trener Zvone Kovačič »lani smo od telesne skupnosti dobili 400 starih milijonov, letos pa 900 starih milijonov dinarjev. Več kot polovico denarja moramo zbrati sami, sami si plačujemo vožnje na tekme, opremo, deloma nam pri prevozi pomagata le Vatrostalna in Gradbinec. Igrišče je izredno slabo, tako da igralci moštev neradi igrajo na Jesenicah. Velika želja ne le nogometašev, temveč tudi igralcev ostalih moštev na Jesenicah je, da bi uresničili idejni projekt, ki predvideva gradnjo stadiona na Hrušici. A vemo, da ni denarja, zato bo najbrž treba še dolgo čakati.«

V nogometnem klubu je pet ekip: članska, mladinska, ki je v gorenjski ligi zasedla 2. mesto, kadetska, ki je bila tretja v gorenjski ligi in dve pionirski. Prvič v zgodovini jeseniškega nogometa imamo starejši in mlajše pionirje: kar 60 pionirjev trenira, kar ni malo za jeseniški šport nasploh. Zato razmišljamo tudi o posebni, jeseniški ligi. Lani sta člansko moštvo zapustila dva dobra igralca: Pihler, ki je odšel k Triglavu in Ibrahimović, ki igra pri avstrijskem moštvu. Zato smo člani vse prvenstvo igrali z dvema mladincema, ki

Nedin Omanović, kapetan: »S sojenjem letos nismo bili zadovoljni, večkrat smo bili oškodovani. Zanesljivo pa imamo najslabše pogoje med moštvi v ligi, v kateri pa želimo tudi v prihodnje kar največ doseči.«

Edvard Lamberger, najboljši strelca: »Vsa moštva se pritožujejo nad jeseniškim igriščem, ki ga večinoma moramo urejati sami. Na Jesenicah pa bi se morali zamisliti nad tem, da imamo kar 60 pionirjev, ki se z nogometom aktivno ukvarjajo. Sami skrbimo za njihov trening in vzgojo, za opremo pa jim morajo pripeljati starši.«

imata tudi v prihodnjem letu pravico igranja v mladinski ekipi; na rezervni klopi pa smo sploh vedno imeli mladince.

Če v klubu ne bi delalo nekaj resničnih ljubiteljev, bi jeseniški nogomet šel rakovo pot, pot rokometu in drugih športov, ki na Jesenicah le životarijo.

Veseli nas, da imamo toliko mladih in v prihodnji sezoni se bomo vključili v borbo za vrh. Hočemo dokazati, da zmremo, tudi s povsem amaterskim delom. Zanimivo je, da ima med 12

D. Sedej

OD TEKME DO TEKME

Smučarski dvoboj Jezerko: Zelezna Kapla — Jezerški smučarji so v počastitev krajevnega praznika priredili na smučišču pri Češki koči tradicionalni dvoboj z Zelezno Kaplo. Jezerjani so bili tokrat uspešnejši in osvojili ekipni pokal. V posameznih kategorijah so bili najboljši: med veterani Jože Meško in Franci Tépina (oba Jezerko) ter Rudi Piskernik (Zelezna Kapla), med starejšimi člani Davo Karničar, Tone Karničar in Luka Karničar (vsi Jezerko), med člani Simon Jakopič (Jezerko), Sigfrid Piskernik (Zelezna Kapla) in Andrej Karničar (Jezerko), med članicami pa Barbara Šavs, Irma Senk in Lidija Nahtigal, vse Jezerko. Med mladinkami so bile najhitrejše Silvia in Rosvita Dreier (Zelezna Kapla) in Andreja Muri (Jezerko), med mladinci Helfrid Gribelnik in Johan Ganzer, med pionirji pa Jezerjani Jure Rebolj, Peter Muri in Boris Piskernik. — A. Karničar

Tek na Lešansko planino — Športno društvo iz Leš je priredilo gorski kros na progi od Leš do Lešanske planine, dolgi 4500 metrov: skoraj 1000 metri višinske razlike. V kategoriji od 16 let so bili najhitrejši Janez Zupančič (Posave), Sašo Pajntar in Dominik Pance (oba Leše), v kategoriji od 40 let Stane Stanovnik (Žiri), Klemen Dolenc (Radovljica) in Marjan Broder (Litija), v skupini nad 40 let pa Lojze Malner (Ljubljana), Jure Kokalj (Zapuže) in Franc Hrovat (Mošnje). — J. Kikel

Dirkali tudi Gorenjci — V Mačkovcih je bila pred nedavnim dirka za državno prvenstvo v motokrosu za kategorijo do 125 cm in dirka za republiško prvenstvo v močnejši kategoriji. Tekmovali so tudi nekateri dirkači z Gorenjske. V razredu do 125 je zmagal Urbanija (Lukovica), 9. in 14. pa sta bila Rendulič in Andrej Ahačič (Kranj). V močnejši kategoriji pa je bil Tržičan Miran Tonjko peti, trinajsti pa član AMD Kranj Marko Ahačič. — M. Jenkole

Neozelenjeni zmagali — Člani športnega društva Kondor so se zbrali na tradicionalnem družabnem srečanju. Najprej je bila na sporedu nogometna tekma med oženjenimi in neozelenjenimi. Po streljanju enajstmetrovk so s 6 : 4 zmagali neozelenjeni. — J. Starman

Pomembna zmaga radovljiških balinarjev — Radovljičani so v medrepubliški ligi doma z odlično igro premagali Industrogradnjo iz Zagreba s 13 : 5. Radovljičani so se tako povzpeli na drugo mesto in le za dve točki zaostajajo za Slugo iz Ljubljane. Za Radovljico so igrali Rebec, Humerca, Urban, Raspet, Kavčič in Ravnik. J. R.

Uspešen nastop Jesenic in Nakla — Prvenstvo v II. slovenski nogometni ligi je končano. Jeseničani so premagali Elan iz Novega mesta s 3 : 2, Naklo pa je igralo 2 : 2 s Taborom iz Sežane. Prvi je Stol, druga Svoboda (Ljubljana) in tretje Medvode, Naklo je na odličnem četrtem mestu, Jeseničani pa so deveti. Iz lige izpadeta Tabor iz Sežane in Solinar iz Pirana. — D. Jošt

Košarkarji za pokal Kroke — Na turnirju, ki ga je organiziral kroški košarkarski klub in lanski zmagovalci Placers Stars, so sodelovali štiri moštva, sestavljena iz nekdanjih in sedanjih igralcev. V tekmi za tretje mesto je Placers Stars premagal Green Valley, v finalu pa Black Lakers Brezovico Wood. Prehodni pokal je podarila gostinja Kovaški hram. B. Zupan

Vabila, obvestila

Tržiško teniško prvenstvo — Komisija za šport in rekreacijo tržiškega sindikalnega sveta prireja občinsko prvenstvo v tenisu. Začelo se bo v petek, 1. julija, ob 15. uri na igriščih v Križah. Prijave sprejemajo do srede, 29. junija, ob 13. uri v pisarni TKS Tržič ali po telefonu 50-342. Prijavnina je 3000 dinarjev in jo je treba poravnati pred začetkom turnirja. Moški bodo razdeljeni v tri, ženske pa v dve starostni skupini. Prvenstvo bo upoštevano v tekmovanju za delavske športne igre 1988/1989. — J. Kikel

Smučarski skoki v Adergasu — Športno društvo Adergas prireja v nedeljo, 26. junija, ob 15. uri na skakalnici v Adergasu (K-28) meddruštveno in pokalno tekmovanje za starejše pionirje in mlajše pionirje A in B. Prijave sprejemajo do 9. ure, ko se bo začel tudi uradni trening. — J. K.

Zirovniške praznične prireditve — V počastitev krajevnega praznika Zirovnice bodo priredili tudi več športnih prireditev. Danes ob 16. uri bo tekmovanje cicibanov v smučarskih skokih na 12 metrski skakalnici. Sodelovali bodo mladi skakalci iz Slovenije in iz Zahomca, Trbiža in Harachova. Ob 16. uri se bo začel v telovadnici osnovne šole tudi odbojgarski turnir. V soboto, 25. junija, pa bodo proslavili 40 letnico skakalnega športa v krajevni skupnosti. Slavje se bo začelo ob 15. uri, pol ure kasneje pa bo tekmovanje v skokih. Otvorili bodo tudi 20 in 35 metrski skakalnice iz umetne snovi. — J. Rabič

Nogometni turnir v Radovljici — Nogometni klub Donat iz Radovljice prireja v nedeljo, 26. junija, na igrišču v Radovljici turnir v malem nogometu v počastitev dneva borca. Prijave sprejemajo še danes v trgovini Barve laki v Radovljici. — J. Rabič

Strelsko tekmovanje v Mojstrani — Strelsko tekmovanje v Mojstrani — SD Janez Mrak Mojstrana prireja jutri, 25. junija, na strelišču v Mlačici tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško. Tekmovanje bo med 9. in 14. uro, na tekmovanje pa so povabili tudi strelce z Javornika Koroške Bele. — J. Rabič

Boris Benedik prvak

Kranj, 22. junija — Na kegljiščih v Tržiču, na Jesenicah, v Kranju in Škofji Loki je bilo maja in junija gorenjsko člansko kegljaško prvenstvo. Tekmovalo je 72 tekmovalcev iz desetih klubov, ki so igrali 2 krat 200 lučanj, 24 najboljših pa se je uvrstilo v finale. Pripriljivo je zmagal mladinski državni reprezentant Boris Benedik iz kranjskega Triglava, drugi je bil Jaka Lovše iz Kranjske gore, tretji pa je bil Franc Sajevec (Triglav Kranj), ki se je z 22. mesta v predtekmovanju povzpel na tretje. Četrti je bil najstarejši udeleženec Franc Pečar iz Kranjske gore. Vrstni red: 1. Boris Benedik (Triglav) 3560, 2. Jaka Lovše (Kranjska gora) 3472, 3. Franc Sajevec (Triglav) 3438, 4. Franc Pečar (Kranjska gora) 3431, 5. Cveto Zalokar (Triglav) 3410, sledijo Dare Draksler (Simon Jenko), Jože Jeraj (Simon Jenko), Vane Oman (Triglav), Milan Prezel (Lubnik), Jože Zveršen (Adergas) itd.

F. Praprotnik

Zmaga nogometašev Elana

Radovljica, 22. junija — Končano je Radovljiško sindikalno prvenstvo v malem nogometu, ki je bilo pretekli teden na igriščih v Radovljici, Begunjah, Lescah in na Bledu. Sodelovalo je 19 moštev, ki so bila razdeljena v osem predtekmovalnih skupin. Najboljši so se uvrstili v polfinale in nato v finale. V boju za prvo mesto je Elan II premagal Obrtnike s 3 : 1, v tekmi za tretje mesto pa Veriga II Zito II s 7 : 3.

Vrstni red: 1. Elan II, 2. Obrtno združenje Radovljica, 3. Veriga II, 4. Zito II, 5. Veriga I, 6. Hoteli Bohinj, 7. Sukno, 8. HTP Bled I, 9. Elmont Bled, 10. Golf hotel Bled I.L.D.

Doslej so končana tekmovanja v veleslalomu, kegljanju, odbojki, streljanju in nogometu. Ob upoštevanju rezultatov iz vseh petih panog vodi v prvi skupini Elan Begunje, v drugi skupini Iskra Lipica in v tretji skupini osnovna šola Gorje.

J. K.

Kranjski vaterpolisti startajo

Kranj, 21. junija — Jutri, 25. junija, se začne tekmovanje v drugi zvezni vaterpolo ligi, kjer nastopa tudi Triglav iz Kranja. Kranjski vaterpolisti so med kandidati za eno od prvih treh mest, ki peljejo v I. B zvezno ligo, ki bo ustanovljena jeseni. Kranjčani menijo, da je to zanje uresničljiv cilj, seveda večjih spodsrljajev. Triglav je okrepjen z nekaterimi igralci Mladosti iz Zagreba, s katero Kranjčani še nekaj let »odelujejo«.

Kranjski vaterpolisti igrajo prvi dve srečanja doma: jutri, 25. junija, ob 20. uri z Biogradom in v nedeljo, 26. junija, ob 20. uri z Brodogradljem iz Betine. Kranjski vaterpolisti imajo nasploh natrpan program, saj planirajo ročen tega tudi gostovanja na Madžarskem in na Nizozemskem.

V Kranju so tudi že dogovorjeni, da bo naša državna vaterpolska reprezentanca prve dni septembra na pripravah v Kranju. Prišla bo tudi reprezentanca Zvezne republike Nemčije, ki bo z našimi vaterpolisti odigrala troje prijateljskih srečanj, 2., 3. in 4. septembra. Naša reprezentanca bo iz Kranja odpotovala na olimpijske igre v Seul.

J. K.

Rozman in Zabret napredujeta

Tržič, 22. junija — V Limbergu pri Celju je bila četrta dirka za državno prvenstvo v motokrosu za kategorijo do 125 cm. Zmagal je Bernard Urbanija, 15. je bil Marko Pernuš (Tržič), 19. Radovan Svab (Bled) in 21. Andrej Ahačič (Kranj). Sandi Sedej iz Žirov se je na dirki tebe poškodoval, vendar poškodba ne bo imela trajnih posledic. Dirkali so tudi za republiško prvenstvo v močnejši kategoriji. Zmagal je Aysel iz Brezice, Tonjko iz Tržiča je bil sedmi, 13. pa je bil Vid Mliakar iz Žirov.

V Hočah so tekmovali najmlajši motokrosisti, stari od 7 do 12 let. Dobro sta se držala Aleš Rozman iz Tržiča, ki je bil drugi, in Tomaž Zabret iz Križev, ki je osvojil četrto mesto. Oba sta sodelovala tudi na dirki spidwayja v Šiški in sicer z motokros motorji. Rozman je bil drugi, Zabret pa tretji.

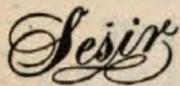
M. Jenkole

Kolesarji v Bohinju in Celovcu

Kranj, 20. junija — V soboto je bila kolesarska dirka v Bohinju, ki je štela za kriterij slovenskih mest. Pri mlajših mladincih je zmagal Fink, Pilar pa je bil peti, pri starejših mladincih pa so kolesarji Šave zasedli prva tri mesta: zmagal je Sajevec pred Sovincem in Cveticaninom. Sovinec je tako še povečal prednost v točkovnanju za kriterij slovenskih mest. Pri članih je zmagal Ječnik (Sava) pred Hvastjo in Lampičem (Rog), četrti pa je bil Beno Žumer (Sava).

V nedeljo pa so starejši mladinci Šave nastopili na mednarodni dirki v okolici Celovca. Zmagal je domači tekmovalce, najboljši tuj tekmovalce pa je bil Žumer (Sava). Bertonec je bil deveti, Cvjetičanin pa štirinajsti.

M. Zevnik

TOVARNA KLOBUKOV »ŠEŠIR« p.o.,
ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. ELEKTRIČARJA 1 delavec
2. MIZARJA 1 delavec
3. VZDRŽEVALCA - FINOMEHANIKA 1 delavec
4. ADMINISTRATORJA 1 delavec
5. STROJNEGA ALI ELEKTRO INŽENIRJA 1 delavec
6. ŠOFERJA 1 delavec

Pogoji:

Pod 1. in 2.: IV. ali V. stopnja ustrezne strokovne izobrazbe, po možnosti s prakso na podobnih delih in nalogah

Pod 3.: IV. stopnja ustrezne strokovne izobrazbe, po možnosti s prakso na podobnih delih in nalogah

Pod 4.: 4 letna administrativna šola, z dobrim znanjem stroje-pisja in vsaj 1 leto delovnih izkušenj

Pod 5.: VI. stopnja strokovne izobrazbe strojne ali elektro smeri, po možnosti s prakso na podobnih delih in nalogah.

Pod 6.: Ustrezna poklicna izobrazba, vozniško dovoljenje B in C kategorije in najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Tovarna klobukov »ŠEŠIR« p.o., Škofja Loka, Kidričeva 57, v 8 dneh po objavi.

TOVARNA ŠPORTNEGA ORODJA p.o.
BEGUNJE Št. 1, BEGUNJE NA GORENJSKEM

Na osnovi prostih del in nalog in sklepa komisije za delovna razmerja DO ELAN

VABIMO K SODELOVANJU

delavce z visoko in višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri, z aktivnim znanjem 1 tujega jezika (nemščina, angleščina) in ustrezno prakso za področji

ZUNANJETRGOVINSKEGA POSLOVANJA v nabavnem in prodajnem sektorju

RAZVOJA IN PROJEKTIRANJA PLOVIL v sektorju Inštitut.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba ELAN tovarna športnega orodja, Begunje na Gorenjskem, 8 dni po objavi.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor.

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA
KRANJ

Svet VVO Kranj je na svoji 22. redni seji, dne 15.6.1988 sprejel sklep, da se objavi naslednji razpis za opravljanje dela oz. nalog

VODENJE PREHRAMBENO - TEHNIČNE SLUŽBE

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba - gostinske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- uspešno doseganje delo

Kandidat bo izbran za dobo 4 let.

Prijave sprejemamo 10 dni po objavi na naslov: VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA KRANJ, Cesta Staneta Žagarja 19 s pripisom »ZA RAZPISNO KOMISIJO«.

EXOTERM
64000 KRANJ

Odbor za delovna razmerja kemične tovarne Exoterm Kranj objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. TEHNOLOG - KONSTRUKTER

Pogoji: dipl. ing. strojništva (VII. stopnja) in tri leta delovnih izkušenj ali ing. strojništva (VI. stopnja) in pet let ustreznih delovnih izkušenj
90 - dnevno poskusno delo

2. VZDRŽEVALEC STROJEV IN NAPRAV

Pogoji: strojni tehnik (V. stopnja) z 90 dnevni poskusnim delom ali strojni ključavničar (IV. stopnja) z enim letom delovnih izkušenj in 90 - dnevni poskusni delom.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Kemična tovarna Exoterm Kranj, Struževo 66. Vse prijavitelne bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po prenehanju zbiranja prijav.

ŠPORT IN REKREACIJA
ŠKOFJA LOKA, Podlubnik 1/c

Šport in rekreacija Škofja Loka, Podlubnik 1/c objavlja prosta dela in naloge

VZDRŽEVALCA SMUČIŠČ na Soriški planini

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe cestnoprometne smeri, avtomehanike dve leti delovnih izkušenj

Rok za prijave je 8 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh od dneva sprejetega sklepa o izbiri.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ n.sol.o.
TOZD GOZDARSTVO ŠKOFJA LOKA n.sol.o.

Delavski svet TOZD gozdarstvo Škofja Loka razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVNEGA ORGANA TOZD

Poleg splošnih pogojev, predpisanih v 54. členu zakona o združenem delu, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba gozdarske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovne in organizacijske sposobnosti
- kriterije po družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji.

Kandidat bo izbran za obdobje 4 let. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: TOZD GOZDARSTVO ŠKOFJA LOKA, Partizanska c. 22, 64220 Šk. Loka z oznako »Za razpisno komisijo za individualni poslovodni organ«.

DELAVSKA UNIVERZA
ŠKOFJA LOKA

bo organizirala

RAČUNALNIŠKO USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE V SEPTEMBRU IN OKTOBRU 1988

TEČAJ	TERMINI	CENA
UVODNI - 8 ur	20.9. in 10.10.,	140.000
— dopoldan - 1 dan	19. in 20.9.,	100.000
— popoldan - 2 dni		
INFORMATIVNI - 8 ur		
— dopoldan - 1 dan	21.9. in 11.10.,	150.000
MS - DOS - 16 ur		
— dopoldan - 2 dni	22. in 23.9.,	
	29. in 30.9.,	220.000
	17. in 18.10.,	
— popoldan - 3 dni	21. in 23.9.,	150.000
WORDSTAR - 24 ur		
— dopoldan - 3 dni	26. in 28.9.,	320.000
— popoldan - 5 dni	3. do 7.10.,	230.000
dBASE - 24 ur		
— dopoldan - 3 dni	3. do 5.10.,	
	19. do 21.10.,	320.000
— popoldan - 5 dni	26. do 30.9.,	
	10 do 14.10.	230.000
CLIPPER - 24 ur		
— dopoldan - 3 dni	24. do 26.10.,	350.000
— popoldan 5 dni	17. do 21.10.,	250.000
LOTUS - 24 ur		
— dopoldan - 3 dni	12. in 14.10.,	320.000
— popoldan	24. do 28.10.,	230.000
ANALIZA ODLOČITEV - 16 ur		
— dopoldan - 2 dni	6. in 7.10.,	
	27. in 28.10.,	250.000

Cene veljajo za prijave in vplačila do 30.8.1988. Pri izobraževanju uporabljamo moderne metode dela. Predavanje je dopolnjevano s projekcijo ekranske slike na platno. Praktično delo poteka na IBM — PC/XT/AT/ združitljivih računalnikih.

Vsak udeleženec tečaja prejme priročnik v slovenskem jeziku in disketo. Na enem računalniku se usposablja dva udeleženca hkrati. Tečaj bodo potekali v Škofji Loki, Šolski center Boris Zherl.

Podrobnejše informacije in prijave dobite na Delavski univerzi Škofja Loka, Podlubnik 1/a, telefon direct 60-888 ali 61-865, nc. 63-761 od 7.30 do 14.00 ure.

DO GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA, p.o.
Kidričeva cesta 75
64220 ŠKOFJA LOKA

PRODAJA NA JAVNI LICITACIJI

MIKRORAČUNALNIK PARTNER z 128 Kb internega pomnilnika, eno disketno in eno 10 Mb disketno enoto ter pripadajočo programsko opremo.

Primeren je za obdelavo besedil in ostale manjše obdelave.

Leto nabave osnovnega sredstva je 1984.

Licitacija bo v sredo, 29.6.1988, ob 12. uri v Gorenjski predilnici Škofja Loka, Kidričeva c. 75.

Ogled je mogoč dva dni pred licitacijo od 11. do 14. ure in na dan licitacije dve uri pred pričetkom licitacije.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE KRANJ

zbira soinvestitorje za poslovne prostore v Tavčarjevi ulici 22 in poslovne prostore na Planini III. v Kranju

1. TAVČARJEVA 22

V I. nadstropju je za opravljanje mirnih dejavnosti oz. pisarniške prostore na razpolago uporabna površina 175,50 m², ki se jih lahko razdeli na pet manjših enot. Rok dograditve je predviden spomladi 1989 leta.

V I. in II. nadstropju pa se prodaja še 10 stanovanj s površino 39 m² do 65,50 m².

2. PLANINA III., Ulica Janka Puelja 13 in 17

Na razpolago so poslovni prostori, namenjeni trgovskim dejavnostim z naslednjimi površinami 19,20 m², 36,78 m², 38,52 m², 39,52 m², 268,80 m² in 321,73 m². Zgrajeni so do III. gradbene faze.

Nove soinvestitorje za poslovne prostore in stanovanja zbira mo do zasedbe.

Vse informacije glede sklepanja soinvestitorskih pogodb in ostalih podatkov v zvezi z gradnjo, dobite pri pooblaščenici organizaciji DO Domplan Kranj, Cesta JLA 14, tel.: 064/24-440 ob ponedeljkih od 10. - 14. ure in ob sredah do 13. do 17. ure.

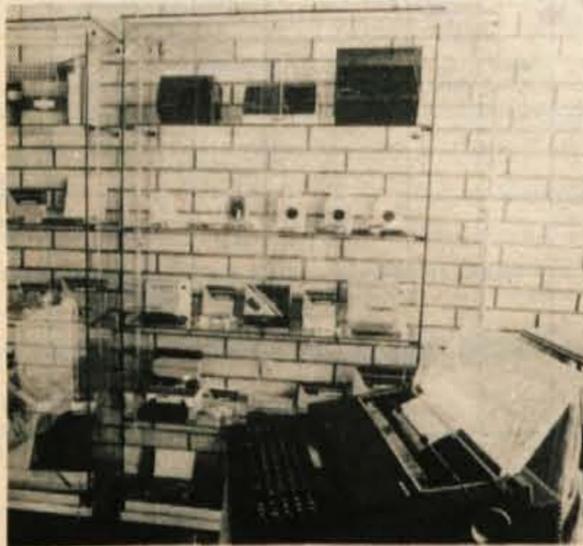
NOVO V KINU

V nedeljo zvečer, 26. junija, ob 21. uri bo v kinu Center v Kranju prvič na sporedu ameriški erotični film **Detektivka z Beverly Hillsa**. Ker gre za trdo erotiko, bo na sporedu le v zadnjih večernih predstavah.

Krvavi viski je ameriški akcijski film. Govori o starem Hammerju, ki ilegalno proizvaja alkohol in ga tihotapi. Nekega dne je bil ubit, njegovo delo pa hočejo nadaljevati njegove tri hčere: Dot, Betty in Sissy. Iščejo prikladno vozilo za tihotapljenje, a potreben jim je izkušen voznik. Kot nalašč je za to primeren dirkač J. B. Johnson. Starkey, Hammerjev konkurent, ga hoče onemogočiti na vse načine. Po vratolomnih dirkah Starkey pade naravnost v roke policije, sestre pa začno novo življenje nekje drugje.

Najavljeni zločin je kanadska srhljivka. Lilly McGair je kiparka, katere najnovejša skulptura predstavlja spovednico. Da bi njena stvaritev delovala čim bolj avtentično, se je odločila, da bo v njej predvajal na magnetofonski trak posnete anonimne izpovedi ljudi, ki se bodo prek telefona javili na njen objavljeni poziv in ki bi si hoteli na ta način olajšati svojo vest. Oglašajo se najrazličnejši ljudje, vsa stvar pa postane zelo resna, ko se med drugim oglasi tudi možki, ki se predstavi kot morilec homoseksualcev, ki le-te pred smrtjo okrutno razmesari in kastrira... Vmeša se policija in začne se preganjanje, napete situacije, umori... To je prvenec režiserja Roberta Biermana.

Kranj — V sredo je na Planini, na Trgu Prešernove brigade 10 Mladinska knjiga, Tozd Veletrgovine, Poslovna enota Ljubljana odprla nove prostore oddelka Kranj, ki se je tja preselila izpod knjigarne na Maistrovem trgu. Novih prostorov, ki pomenijo tudi boljše delovne pogoje za sedem zaposlenih, bodo predvsem veseli tudi kupci birotehnične opreme in pisarniškega materiala, saj je sedaj poleg večje preglednosti ponujenega blaga možno za kupce tudi pripraviti prikaz delovanja birotehničnih naprav. — A. M., Foto: G. Šinik

ZCP, CESTNO PODJETJE KRANJ, n.sub.o.
Jezerska cesta 20, p.p. 8
64000 KRANJ

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Vzdrževanje in varstvo cest objavljamo prosta dela in naloge:

1. VZDRŽEVANJE CESTE

- za enoto Radovljica - 1 delavec
- za enoto Jesenice - 1 delavec
- za enoto Kranj - 2 delavca
- za enoto Škofja Loka na relaciji Podrož - Petrovo brdo - 3 delavce

Pogoji: priučen delavec - cestar z internim izpitom oz. strokovnim tečajem, 1 leto delovnih izkušenj, starejši od 18 let, 3 mesečno poskusno delo.

Za objavljena dela in naloge bodo delavci združili delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: ZCP Cestno podjetje Kranj, Jezerska cesta 20.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po sprejemu sklepa.

Obiščite Brniški gaj

Sobota, 25. junija, od 19. ure dalje
in nedelja, 26. junija, od 17. ure dalje
ansambel TEN

Vabi Aerodrom Ljubljana - Brnik
Vstopnine ni!

ABC POMURKA

LOKA n.sol.o.
ŠKOFJA LOKA

ABC Pomurka, LOKA, proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje n.sol.o. Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge v TOZD JELEN - gostinstvo Kranj

1. SNAŽILKE za delo v
 - restavraciji Frankovo naselje in
 - gostilni Stari Mayr v Kranju.
2. TOČAJA za hotel Jelen v Kranju
Pogoj: KV natakak
3. VZDRŽEVALCA - RECEPTORJA v domu samski delavec v Škofji Loki
Pogoj: KV ključavničar ali KV vodovodni inštalater ter eno leto prakse na podobnih delih

4. DELAVKE za pomoči v kuhinji restavracije Frankovo naselje v Škofji Loki

TOZD PRODAJA NA DROBNO
5. VEČ PRODAJALCEV - PRIPRAVNIKOV
Pogoj: končana šola za prodajalce.

Poskusno delo za dela in naloge snažilke in delavke za pomoč v kuhinji traja 30 koledarskih dni, za točaja in vzdrževalca - receptorja pa 45 koledarskih dni. Delovno razmerje s snažilko za gostinski obrat Stari Mayr sklenemo le za določen čas.

Prošnje z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba podjetja »LOKA«, DSSS, Kidričeva 54, Škofja Loka, osem dni po objavi oglasa.

VOJNA POŠTA
Št. 1098
KRANJ

Vojna pošta 1098 Kranj objavlja

JAVNO LICITACIJO - PRODAJO 38 KONJ V ODPISU

Licitacija bo 28.6.1988 s pričetkom ob 10. uri v VP 1093/30 Škofja Loka (kasarna Škofja Loka).

Konje si lahko ogledate 27.6.1988 od 10. do 13. ure v kasarni Škofja Loka.

MORAVSKE TOPLICE

Preživite poletne počitnice ob enem od šestih bazenov v v Moravskih Toplicah! Se bojite, da vam bo prevroče? Boste pa šli v bazen s hladno vodo!

V Moravskih Toplicah smo vam od 1.7. naprej pripravili ugodne poletne programe po naslednjih cenah:

	7 DNI	10 DNI	14 DNI
HOTEL TERMAL	290.000	395.000	580.000
TURISTIČNO NASELJE	260.000	355.000	520.000

paketi z namestitvijo v dvoposteljni sobi vsebujejo:

- 7, 10 ali 14 polnih penzionov neomejeno kopanje v bazenih
- 1 x polovična masaža
- posvet z zdravnikom
- jutranji trim tek
- izlet s kolesom
- svečana večerja s plesom
- kosilo na kmetih
- piknik v naravi
- namizni tenis
- tenis, balinanje
- ribolov

posebna ugodnost za otroke:

- organizirano varstvo
- šola plavanja in tenisa
- različne igre in sprehodi v naravi

Otroci stari do 12 let imajo 50% popusta, upokojenci pa 10%.

Posbna ugodnost: programe lahko odplačate na obroke!

Pohitite z rezervacijami!

Informacije in rezervacije:
ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE, 69221 MARTJANCI
tel.: 069 48-210, 48-106,
telex: 35275 morto yu

Hoteli KOMPAS RIBNO

EVERGREEN, JAZZ IN BLUES

za ples ali poslušanje vsako sredo, četrtek, petek in soboto v mesecu juniju s kvartetom Andreja Arnola od 21. do 2. ure.

vstop prost, cene zmerne

Kaj pa tenis?

Vabljeni na 5 imenitnih teniških igrišč, kjer vas pričakuje učitelj tenisa in soigralci!

V JUNIJU - V HOTEL KOMPAS RIBNO!

tel. 78 - 340, 78 - 661

MERCATOR - kmetijsko živilski kombinat Gorenjske
Agromehanika KRANJ

64000 KRANJ - Hrastlje 52a, telefoni: (064) 36 461, 36 751, 36 764, 34 033, 34 034, 34 032

direktni telefoni trgovina: 36-032, 36-033, 34-035

Posebna priložnost za nakup traktorjev IMT, Beograd in TOMO VINKOVIČ, Bjelovar, za omejene količine do 30.6.1988, še po starih cenah.

Pri nakupu traktorja nudimo tudi možnost kreditne nabave.

Iz lastnega programa pa nudimo vseh vrst škropilnic in amortizerjev, tudi še po stari ceni.

Za nakup se priporočamo AGROMEHANIKA

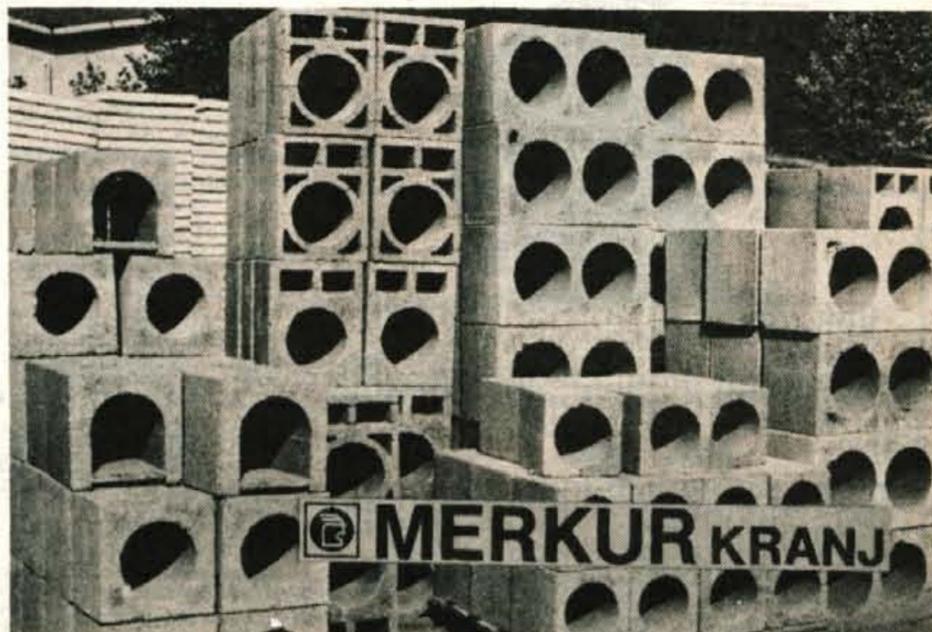
STUDIO LIHNIDA
Ul. Janka Pucija 3 (Planina III)
tel.: 34-523

ponedeljek, sredo, petek od 16. do 20 ure

Z metodo kitajske tradicionalne medicine in zelišč odpravljamo prekomerno telesno težo, nespečnost, nervozo, glavobol, težave v hrbtenici, sklepih, impotenco, odvajanje od kajenja...

Izvajamo učinkovito delno in celotno masažo telesa.

IZBRALI SO ZA VAS

MERKUR KRANJ

V MERKURJEVI prodajalni ŽELEZNINA GORENJA VAS so dobro založeni z gradbenim materialom, kot so: opeka, dimniki SCHIEDEL, apno, cement, betonsko železo, armaturne mreže, termo in izolacijski material ter vse za opremo in izpopolnitev centralnega ogrevanja. Poleg omenjenega imajo dobro izbrano vodoinštalacijskega materiala, elektromateriala, barve, lake, ročnega in strojnega orodja, koles, motorjev in rezervnih delov ter drugih artiklov za dom in gospodinjstvo.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj dobro ohranjen PRALNI STROJ Gorenje. Tel.: (064) 21-970

Prodaj NAKLADALEC lesa jonserds. Tel.: 66-350 9739

Ugodno prodaj KOMONENTO 2 x 25 Interkontinental. Tel.: 24-805 9742

KOŠČEK NEBA v stresnem oknu

M. Mira Radovljica tel. 75-036

Prodaj barvno TV gorenje. Tel.: 37-430 9962

Prodaj obnovljen pralni STROJ gorenje 620 BIO S. Tel.: 35-120 9969

Prodaj nova vhodna VRATA, elektro-omario in rabljen gradben les. Tel.: 73-482 9776

Prodaj novo EMO centralno peč za ogrevanje. Tel.: 33-034, Kranj 9786

Prodaj toplotno ČRPALKO VTC 12 in 5 ton ŽELEZA fi 14 6 m palice. Tel.: (061) 843-080 9792

Prodaj dvokrilna OKNA. Tel.: 25-754 9807

Prodaj kombinirano PEČ za centralno kurjavo Vissmann od 25-31.000 coal/h z gorilcem in boilerjem. Tel.: 50-082 9815

Prodaj suhe PLOHE in deske. Pipanova 40, Senčur 9821

Prodaj 2 kosa armaturna MREŽA fi 10/11 in 700 kosov OPEKE modularac ter stroj za ravnanje betonskega železa. Tel.: 37-777 9938

Prodaj nova balkonska VRATA, okna 90 x 80, 120 x 100 z roletno, 20 odstotkov ceneje ter bočno KOSILNICO. Kurirska pot 29, Kranj 9950

Prodaj 6 kosov trodelnih OKEN z dvojno zaporo višine 110, širine 150 in 1 kos 90 x 110 in rolete. Milan Ogrinc, Sp. Brnik 34 9955

Prodaj 350 kosov "modularca". Talar, Sv. Duh 102, Škofja Loka 9972

Ugodno prodaj nova dvizna garažna VRATA in vezano OKNO KLI 120/140, Luskovec, Sp. Brnik 47, popoldan 9973

Prodaj 2 kub. m fasadnega PESKA in 2 kub. m desk colaric. Sv. Duh 42 9985

BOBROVEC ugodno prodaj. Tel.: 21-579 9875

Še po stari ceni prodaj suhe SMREKOVE OBLOGE (opaž), zelo primerne za oblaganje stropov in sten, širina 5,7,9 cm. Dolžina po želji, od 1 do 4 m. Tel.: 64-103 9899

Prodaj betonski MEŠALEC. Tel.: 39-870, Čirče 9905

RAZNO PRODAJ

ČOLN kliček, MOTOR tomos 18 s prikolico, prodaj. Tel.: 23-341, int. 95

Prodaj skoraj novo JADRALNO DESKO Ingrad D 1. Tel.: 23-283 9634

Ugodno prodaj govejo KOŽO, 5 kvad. m. Tel.: 79-657, ali Podnart 52 9652

Prodaj ŠOTOR za 5 oseb. Tel.: 51-982 9657

Ugodno prodaj dobro ohranjen PONY EXPRESS rog. Ana Šabotič, Kuratova 18, Kranj, tel.: 25-456 9693

JADRALNO DESKO Sailboard Grand Prix, prodaj. Pogačar, Britof 231 D, Kranj, tel.: 39-869 9695

Prodaj MAERKLIN HO lokomotive, vagoni in opremo ter material za maketo cca 2 x 2,5 m. Primožič, tel.: (064) 75-581 9699

Prodaj domače ŽGANJE. Tel.: 78-608 9702

Ugodno prodaj traktorsko GUMO 16,9-14-34. Jerič, Tatinec 1, tel.: 27-808 9704

Krmni motor TOMOS 4 in električni ŠTEDILNIK, ugodno prodaj. Tel.: 25-910 9715

Prodaj ŠOTOR ter otroški nahrbtni sedež in hojco. Saje, Podbrezje 120, tel.: 70-059 9716

Prodaj zelo dobro ohranjeno KOLO maratona. Ogled od 15. do 18. ure, vsak dan. Dominik Gašperič, Gradnikova 77, Radovljica 9733

Prodaj nemški ŠOTOR za 5 oseb, ŠOTOR Krk za 4 osebe in Z 101, letnik 1972, po delih. Tel.: 47-596 9746

Prodaj ŠOTOR lovrna za 4 osebe, rabljen 10 dni. Cena po dogovoru. Mirko Košmrlj, Zg. Bitnje 110, Žabnica 9749

Prodaj otroški VOZIČEK tribuna, star 4 mesece, cena 12 SM. Tel.: 35-024 9761

Bukova in kostanjeva drva v kladrah, po želji tudi razžagana, prodaj. Joža Bohinc, Cerklje, Kurirska pot 10, Tel.: (064) 42-054, po 16. uri 9762

ŠOTOR nov za 3 osebe prodaj za 15 SM. Tel.: 40-066 9767

Prodaj ORGLE casio 12 ritmov, 12 registrov. Zg. Besnica 85, tel.: 40-532 9769

Gradbeniki pozor-Ugodno prodaj TOVORNO PRIKOLICO za osebni avto. Tine Golob, Mlakarjeva 22, Senčur, tel.: 41-157 9774

Prodaj rabljen elek. štedilnik gorenje (2plin + Zelek), šotor dvojček Makedonija šport, otroško kolo. Tel.: 74-607, popoldan 9779

Prodajmo spredeno domačo VOLNO. Podljubelj 18, Tržič 9784

Prodaj KOLO na 10 prestav odlično ohranjen. Tel.: 51-813 9787

Prodaj otroški VOZIČEK in STAJICO. Dagarin, Šorlijeva 21, Kranj 9790

Prodaj italijansko dirkalno KOLO Biemzeta. Boštjan Dagarin, Suha 30, Škofja Loka 9800

Prodaj PRIKOLICO brako. Ogled popoldan. Tel.: 50-300 9801

Prodaj AVTOPRIKOLICO. Tel.: 42-607 9808

Prodaj kombiniran italijanski VOZIČEK in nahrbtnik. Tel.: 50-617 9817

Prodaj brako camp prikolico. Šuceva 18, Kranj 9818

Prodaj sveže BOROVNICE. Bajt, Polica 13, popoldan 9827

Prodaj leseno diatonični harmoniko, znamke LUBAS. Tel.: 46-089 9832

Ugodno prodaj JADRALNO DESKO D 2. Peter Mali, Križe 115, tel.: 57-261 9837

Prodaj 1000 litrsko CISTERNO za olje. Tel.: 46-670 9855

Zaradi selitve prodaj 3000 litrov kurilnega olja. Prevoz urejen, cena ugodna. Tel.: 62-230 9882

Prodaj prikolico za osebni avto. Vera Kovačič, Stara Loka 26, Škofja Loka, tel.: 60-792 9886

Francoški plastični ČOLN, dolžine 3 m z motorjem yamaha 5 konj, moči, prodaj. Tel.: 79-031 9891

Globok otroški VOZIČEK peg in športni voziček Roccy, skoraj nov, prodaj. Tel.: (061) 612-579 9894

Prodaj novo moško športno KOLO na 5 prestav. Kovačič, Sv. Duh 25, Škofja Loka 9907

Prodaj odlične gramofon AKAI, in drva za kurjavo. Tel.: 70-073 9912

Nujno in ugodno prodaj "STO ROMANOV". Kozan, Kuratova 39, tel.: 25-259 9913

Prodaj večjo novo avtomobilsko PRIKOLICO. Žabnica 1 9940

Ugodno prodaj ŠOTOR za 4 osebe. Jereb, Gor. vas Reteče 62 9947

Barvni TV gorenje, starejši in ŠOTOR za 4 osebe, ugodno prodaj. Pristava 107, vrstne hiše 9968

Prodaj barvni TV gorenje, rabljen z videorekorderjem in nemški ŠOTOR za 4 osebe. Tel.: 61-913 9971

Prodaj srednje otroško KOLO mediteran. Janez Zupanec, Retljeva 10, Čirče 9976

Prodaj počitniško prikolico za 5 oseb z baladainom. Sp. Brnik 73 9982

VOZILA

Prodaj dobro ohranjen R-4, letnik 1980. ☺ 33-147 od 15^h dalje

Prodaj dobro ohranjen JUGO 45 A, letnik 86. Tenetiše 41

Enajst let staro Z 101, registrirano, prodaj za 1.300.000 din. Stroj potreben manjšega popravila. Kuhar, Na Kalu 13, Naklo, popoldan 9668

Prodaj ŠKOLJKO za JUGO, Tavčar, Poljanska 60, Škofja Loka 9675

Prodaj prednji odbijač za JUGO 45, dva blatnika za JUGO, vlečno kljuko za Z 101, dve gume 145/13. Tel.: 78-943 9676

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1986. Tel.: 60-932 9677

Prodaj Z 750, letnik 1980, cena ugodna. Mišo, Kidričeva 62, Škofja Loka 9678

Prodaj PZ 125. Jože Oder, Vrtnje 19, Radovljica 9680

VW 1200, letnik 1976, prodaj. Stojan Fojkar, ul. Rudija Papeža 5, Planina 11, Kranj 9685

Prodaj AMI 6 breac, vozen, 86.000 km. Tel.: 24-985 9686

Prodaj Z 750, letnik 1984, prevoženih 30.000 km. Tel.: 89-104, popoldan 9690

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik oktober 1986. Fajdiga, Zg. Duplje 58 9691

Prodaj Z 101, letnik 1975/76. Šuštar, Kovačičeva 1, na Primskovem Kranj, tel.: 26-332 9692

Prodaj PASSAT, letnik 1974, prva registracija 1977, solidno ohranjen. Tel.: 75-625, dopoldan in 35-337, popoldan 9696

Prodaj Z 101 comfort, letnik 1980. Slavko Udovč, Tuga Vidmarja 12, tel.: 37-513 9698

BMW 318 1/4, letnik oktober 1985, prodaj. Tel.: (061) 481-322 9700

GOLF JXD, 4 vrata, bel, star 7 mesece, prodaj ali menjaj za starejši tip. Trampuž, Frankovo nas. 160, Škofja Loka 9703

Prodaj neregistriran AUDI 80 za 80 SM. Obad Jože, Žiganja vas 13, Duplje 9705

GOLF diesel, letnik 1985, S paket, prodaj. Tel.: 74-629 9707

Ugodno prodaj GS PALAS, dobro ohranjen, star 9 let. Tel.: 34-735 9708

Prodaj osebni avto Z 101 GTL 55, letnik december 1985. Kuncič, Lancovo 11, Radovljica 9710

Ugodno prodaj Z 101 in prikolico za osebni avto. Buh, Dobje 10, Poljane nad Šk. Loko 9711

Prodaj R 12, letnik 1974, registriran celo leto, dobro ohranjen. Tel.: 50-860 9712

Ugodno prodaj dobro ohranjen AUDI 80 LS, letnik 1973. Vrhunc, tel.: 64-229 9795

Prodaj MOTOR zuendapp, letnik 1951 (200 ccm), motor TOMOS ELEKTRONIK, ter Z 750, letnik 1971, neregistriran. Tel.: 27-220 9799

Prodaj GOLF diesel, letnik 1986. Voklo 13, zvečer 9802

Prodaj AVTOMATIK MS, star 14 mesecev, cena 750.000 din. Tel.: 61-128 9803

Prodaj JUGO 45 E, letnik 1986. Lahovč 24, Cerklje 9804

GOLF JX diesel, letnik 1986, prevoženih 30.000 km, prodaj za 24,5 Mio. Tel.: 78-259 9805

Poceni prodaj Z 101, letnik 1978/79, za 210 SM. Tel.: 33-868 9811

Prodaj KOMBI Z 900 italijanski, letnik 1981 ali menjaj za manjši osebni avto. Tel.: 42-951 9814

Ugodno prodaj motorno KOLO TOMOS 15 SLC. Tel.: 83-956 9824

Prodaj ohranjeno Z 750 LE, letnik 1980, prevoženih 50.000 km. Andrej Zupan, Retnje 16, Križe 9826

Prodaj Z 101, letnik 1975, registrirana do februarja. Cena 130 SM. Zver, Frankovo nas. 174, Škofja Loka 9835

Prodaj dve leti starega GOLFA diesel, cena 24 Mio. Tel.: 45-454 9836

Prodaj KOMBI Z 850, 1979, registriran do aprila 1989 za 2,3 Mio. Tel.: 74-368, Lesce 9838

Ugodno prodaj ASCONO 1,6, letnik 1980, rdeče barve in nov TOMOS AVTOMATIK. Tel.: 62-767, Škofja Loka, petek in sobota od 16. ure dalje 9841

Z 750, letnik 1979, neregistriran v voznem stanju, ugodno prodaj. Gradšar, Zvirče 47, Tržič 9842

Prodaj GOLF JGL, letnik 1982. Tel.: 74-476 9843

vse dan by nozga

VSE ZA SONČENJE IN MORJE

NUDIMO VAM POSEBNO PRODAJO V 1. NADSTROPJU:

- preparati za sončenje in sončna očala
- igrače za v peskovnik

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodaj Z 750 celo ali po delih in KOSILNICO "bušarca", delno za popravilo ter SKRINJO 380 litrsko. Janez Meglič, Leše 7 9728

Prodaj LADO RIVO 1300, letnik december 1985 ali zamenjam za Z 101, letnik 1980/81. Lelov, Frankovo nas. 159, Škofja Loka 9730

Prodaj RENAULT 18 TLJ, letnik 1984. Božo Dojč, Golnik 46 9732

Prodaj Z 640, registrirano do decembra. Zelič, Križe 18, tel.: 57-260 9737

ŠKODO 105, letnik avgust 1986, novi model, prevoženih 19.500 km, ugodno prodaj. Tel.: (061) 611-507 9738

R 12 TL, prva registracija 1976, registriran do septembra, prodaj zaradi obrti, nujno za 450 SM. Tel.: 51-960 9741

Prodaj AUSTINA ALLEGRO 1100, letnik 1978. Ilija Iličič, Janeza Puharja 2, stan. 11, Kranj 9747

Prodaj AVTOMATIK 3 MS. Lebar, tel.: 37-232 9753

Iščem kupca GOLFA, letnik 1986, za zamenjavo staro novo, ugodno pogoji. Tel.: 27-205 9755

Prodaj avto R 5 GTL, letnik 1979. Tel.: 70-492 9756

Prodaj OPEL KADET, letnik 1982, cena 2 Mio in R 12 za dele. Vovk, Ovsiške 31, Podnart 9763

Prodaj osebni avto ŠKODA 110 L. Tel.: 77-565 9765

Prodaj Z 101 C, letnik 1980. Lojzeta Hrovata 5, stan. 41, Planina 2 9766

Prodaj 126 P. Mrak, Bistrica 23, Duplje 9768

OPEL REKORD BERLINA, letnik 1981, prodaj. Tel.: 70-135 9771

Prodaj dele za FIAT 1300, ter Z 750. Tel.: 36-142, od 16. do 20. ure 9772

Prodaj LADO 1200, letnik oktober 1984. Tel.: 38-568, v petek od 14. do 20. ure 9778

Prodaj DIANO, letnik 1977, neregistrirano, nevozno za 35 SM (manjka akumulator). Perko, Žiganja vas 42, Duplje 9782

Prodaj motorno KOLO MZ 250 ETZ. Tel.: 34-844, od 21. - 22. ure 9783

Prodaj karamboliran R 4, celega ali po delih in novo podvozje za R 4 ter PEČ elektrika-drva za kopalnico. Tel.: 68-665 9785

Prodaj ZASTAVO 128, letnik 1985. Tel.: 78-336, popoldan. 9788

Prodaj GOLFA, letnik 1980. Dagarin, Šorlijeva 21, Kranj 9789

OBRTNIKI, ugodno prodaj SIMCO TALBOT, dostavni avto, 28.000 km. Tel.: (061) 843-080 9791

Ugodno prodaj dobro ohranjen AUDI 80 LS, letnik 1973. Vrhunc, tel.: 64-229 9795

Prodaj MOTOR zuendapp, letnik 1951 (200 ccm), motor TOMOS ELEKTRONIK, ter Z 750, letnik 1971, neregistriran. Tel.: 27-220 9799

Prodaj GOLF diesel, letnik 1986. Voklo 13, zvečer 9802

Prodaj AVTOMATIK MS, star 14 mesecev, cena 750.000 din. Tel.: 61-128 9803

Prodaj JUGO 45 E, letnik 1986. Lahovč 24, Cerklje 9804

GOLF JX diesel, letnik 1986, prevoženih 30.000 km, prodaj za 24,5 Mio. Tel.: 78-259 9805

Poceni prodaj Z 101, letnik 1978/79, za 210 SM. Tel.: 33-868 9811

Prodaj KOMBI Z 900 italijanski, letnik 1981 ali menjaj za manjši osebni avto. Tel.: 42-951 9814

Ugodno prodaj motorno KOLO TOMOS 15 SLC. Tel.: 83-956 9824

Prodaj ohranjeno Z 750 LE, letnik 1980, prevoženih 50.000 km. Andrej Zupan, Retnje 16, Križe 9826

Prodaj Z 101, letnik 1975, registrirana do februarja. Cena 130 SM. Zver, Frankovo nas. 174, Škofja Loka 9835

Prodaj dve leti starega GOLFA diesel, cena 24 Mio. Tel.: 45-454 9836

Prodaj KOMBI Z 850, 1979, registriran do aprila 1989 za 2,3 Mio. Tel.: 74-368, Lesce 9838

Ugodno prodaj ASCONO 1,6, letnik 1980, rdeče barve in nov TOMOS AVTOMATIK. Tel.: 62-767, Škofja Loka, petek in sobota od 16. ure dalje 9841

Z 750, letnik 1979, neregistriran v voznem stanju, ugodno prodaj. Gradšar, Zvirče 47, Tržič 9842

Prodaj GOLF JGL, letnik 1982. Tel.: 74-476 9843

Prodaj OPEL ASCONO 20 S, registriran vse leto, prevoženih 80.000 km, letnik december 1978. Batič Salko, Begunje 160, novi bloki 9844

Prodaj obnovljen WARTBURG, letnik 1976. Tel.: 35-250 9845

Prodaj APN, rdeče barve, december 1987, cena po dogovoru. Lipold Štefka, Pristava 69/c, Trčič 9853

Prodaj Z 101 GTL 55, staro dve leti in pol. Tel.: 89-155 9856

Prodaj desni BLATNIK za VW 1300, 20 odstotkov ceneje. Tel.: 67-070 9859

Prodaj GOLF JGLD S paket diesel, letnik oktober 1984. Jelar, Zadruga 5, Duplje 9860

Prodaj DIANO, letnik 1978 za 280 SM. Tel.: 34-189 9861

BT 50, prodaj za 190 SM. Tel.: 79-530 9862

Prodaj Z 101, letnik 1983. Sp. Besnica 144 9863

Prodaj ŠKODO 105 L, letnik 1979. Tel.: 38-356 9865

Prodaj Z 101, letnik 12/76, z dodatno opremo. Tel.: 80-232 ali Sitar, Moste 11/a, Žirovnica 9866

APN 6, letnik 1985 in APN 6, letnik 1983, ugodno prodaj. Tel.: 22-221, int. 21-52, Lahovč 18 9867

GOLF diesel, marec 1985, 26.000 km, prodaj. V račun upoštevam novejši, 126 P. Tel.:

Prodaj RENAULT 9. Tel.: 33-738 9906
 Prodaj Z 750, letnik 1976 in vile za mošnjo sena za traktor T.V.730. Potočnik Just, Studor 7, Gor. vas 9909
 Prodaj KABINO za traktor IMT 533; 539. Tel.: 70-012 9911
 126 P, letnik 1977, odlično ohranjen in obnovljen, prodam. Tel.: 60-998 9915
 Prodaj GOLF GTL diesel, letnik 1984. Vera Znidaršič, Ročevnica 46, Tržič 9918
 Prodaj GOLF, letnik 1978, prevoženih 87.000 km in KAWASAKY GPZ 550 Unitrak, letnik 1983, servisiran v Avstriji. Jeraj, Žiganja vas 53, Duplje 9822
 Prodaj JUGO 45, letnik november 1985. Tel.: v petek od 15. do 19. ure na 80-401 9924
 Prodaj Z 101 SC, letnik 1979. Janez Gosar, Pristava 46, Tržič 9925
 Ugodno prodaj FORD FIESTA, letnik 1979, možna zamenjava za cenejši avto. Tel.: 35-743 9926
 Prodaj NISSAN SUNNY, karamboliran, star 7 mesecev. Jože Kavčič, Podlublje 68/b, Tržič 9927
 Prodaj KOMBİ Z 435 K. Marn, Frankovo nas. 113, Škofja Loka, tel.: 60-338 9929
 Prodaj GOLF JL, letnik 1980, 74.000 km. Tel.: 40-537, zvečer 9930
 Takoj prodaj nov avto R 4 GTL. Tel.: 80-389 9931
 Prodaj Z 750, letnik 1978. Kern, Čadovlje 9, Golnik, tel.: 46-443 9932
 Prodaj Z 101 GTL 55, letnik oktober 1983. Ogled možen po 15. uri, markeš, Cankarjeva 4/c, Jesenice. Tel.: 83-338 9933
 Prodaj JUGO 45, letnik 1984. Dvorje 77/a 9934
 Nujno prodaj nov MOTOR TOMOS BT 50, 40 SM ceneje. Tel.: 51-794 9936
 Ugodno prodaj Z 101, letnik 1979. Kutinova 13/a, Kranj, tel.: 27-929 9939
 Prodaj Z 101, letnik 1979. Tel.: 73-240 9941
 Prodaj R 12, dobro ohranjen. Grobin, Oviše 32, Podnart 9944
 Prodaj TOMOS BT 50. Struževo 4, Kranj 9946
 Prodaj GOLF, letnik 1977 z veliko dodatne opreme. Tel.: 40-179 9948
 Ugodno prodaj R 4, letnik 1979. Tel.: 80-054 9951
 Prodaj TOMOS AVTOMATIK, izvojni model, skoraj nov, 10 odstotkov ceneje. Tel.: 50-537 9956

STANOVANJA

Zamenjam enosobno STANOVANJE v bližini Zdravstvenega doma v Kranju za večje v bližini Vodovodnega stolpa. Naslov v oglašnem oddelku. 9672
 V bližini Kranja prodam še neizdelano, mansardno STANOVANJE. Naslov v oglašnem oddelku. 9745
 V okolici Kranja ali Škofje Loke nujno vzamem v najem garsonjero. Tel.: 28-966, popoldan 9757
 Oddam OPREMLJENO SOBO dvema Slovincema. Šifra: STRAŽIŠČE 9770
 Na relaciji Radovljica-Zirovnica najame stanovanje mlada, mirna družina, lahko tudi z možnostjo odkupa. Pokličite po tel.: 75-865 9781
 Opremljeno SOBO, lahko tudi z garažo, oddam ženski. Pisne ponudbe na Šifra: BLED 9820
 Mlada tričlanska družina najame enosobno stanovanje ali garsonjero v Kranju, okolici ali Škofji Loki za daljšo dobo. Šifra: PREDPLAČILO DRUŽINA 9889

STAN.OPREMA

Prodaj raztegljivo mizo in štiri tapetirane stole (lužen les) in termoakumulacijsko PEC 6 KW. Begunjska 9, Kranj, stan. 63, dopoldan 9679
 Prodaj MIZO in štiri stole. Tel.: 38-740 9684
 Prodaj dobro ohranjene kuhinjske ELEMENTE in štedilnik kuppersbusch. Ogled od 16. ure dalje. Likozarjeva 17, Kranj 9709
 Prodaj ŠTEDILNIK gorenje, 20 odstotkov ceneje. Tel.: 69-355 9740
 Nov dvojni jogi Meblo Termal 190x180 cm ter dobro ohranjeno dvodelno omaro, prodam. Ropret, Cankarjeva 32, Radovljica, vsak dan po 18. uri 9780
 Prodaj SPALNICO, cena ugodna. Tel.: 42-734 9796
 Prodaj električni štedilnik s steklokeramično ploščo E 683, nov, zapakiran, za 180 SM. Partizanska c. 5, stan. 3, Ziri 9806
 Prodaj HLADILNIK z zamrzovalnikom, 255 litrski. Tel.: 25-433 9809
 Poceni prodaj dve leti staro SPALNICO Mateja. Perko, Tuga Vidmarja 10, tel.: 34-585 9816
 Prodaj hladilno SKRINJO LTH 380 litrsko in nove pečnice za kmečko peč. Zupan, Zaloše 7, tel.: 70-023 9819
 Prodaj SPALNICO. Kokelj Franc, Planina 71, Kranj 9830
 Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. Fabjan, Sp. Besnica 132 9833
 Novo francosko posteljo prodam 15 odstotkov ceneje. Tel.: 57-066 9879
 Prodaj nov 140 litrski HLADILNIK, 10 odstotkov ceneje in ŠTEDILNIK(2+4) za 15 SM. Tel.: 37-195, Prebačovo 5 9908
 Poceni prodaj kombinirano pohištvo Brest Barbara 4,5 m, vzorčni tepih 2,5 x 3 m, pomivalni stroj zoppas. Tel.: 22-005 9928
 Ugodno prodaj SPALNICO iz masivnega lesa. Stenovc, Moše 2, Smednik 9943

Prodaj kotno sedežno garnituro +2 fotelja. Tel.: 35-148 9953
 Prodaj kombiniran ŠTEDILNIK 2+2 in plinski ŠTEDILNIK kecek ter dele za WARTBURG. Tel.: 26-316 9954
 Zamrzovalno omaro 120 litrsko gorenje, prodam. Tel.: 28-445 9957
 Ugodno prodaj sedežno GARNITURO. Tel.: 22-007 9960
 Prodaj zakonsko SPALNICO in staro češnjevo pohištvo po kosih. Ternar, Predoslje 110 (proti Suhji), Kranj 9967
 Ugodno prodaj KAVČ in dva FOTELJA. Oprešnikova 51, Kranj 9979
 SPALNICO novo (tovarniško pakirano) prodam 20 odstotkov ceneje. Bavdkova 4, Kranj, Stražišče 9980

POSESTI

Zdomec išče na Gorenjskem staro ali novo hišo ali pa gradbeno parcelo. Tel.: (064) 60-352 9328
 Prodaj 3000 kvad.m urbaniziranega zemljišča v Seničnem in SUZUKI SX 750, delno poškodovan. Šifra: SONČNA LEGA 9640
 Kupim PARCELO na območju Primskovo, Visoko, Senčur. Tel.: 22-993 9729
 Prodaj NJIVO v Lahovčah-3300 kvad. m. Tel.: 27-220 9798
 Kupim zazidljivo PARCELO. Šifra: GORENJSKA 9851
 Kupim zazidljivo PARCELO ali nedograjeno hišo v Škofji Loki ali njeni okolici. Naslov v oglašnem oddelku. 9902
 Prodaj GARAZO v Trziču. Tel.: 51-373 9910
 V okolici Kranja iščem suh prostor za skladišče. Lahko pritičje v hiši. Šifra: KARTONI 9920

PIREREDITVE

Gasilsko društvo Bitnje praznuje v nedeljo, dne 26. junija 1988. 60-letnico svojega obstoja, s pričetkom ob 15. uri. Po izvedbi svečanega dela prireditve bo velika GASILSKA VESELICA z bogatim srečolovom. Za ples in razvedrilo bo igral ansambel "OBZORJA". Celotno praznovanje bo izvedeno v gozdu nasproti bifeja "ZORA" v Sr. Bitnju. V slučaju slabega vremena bo prireditev naslednjo nedeljo! K udeležbi vabijo GASILCI! 9688
 K.K. Simon Jenko Podreča - Nagradno kegljanje petek, sobota, nedelja. Nagrade v vrednosti 60 SM! 9697
 Gasilsko društvo Stražišče prireja v soboto, 25. junija 1988 s pričetkom ob 15. uri VELIKO VRTNO VESELICO pred Gasilskim domom v Stražišču. Imeli bomo bogat srečolov in kegljanje za kastruna. Igral bo ansambel ČUDEŽNA POLJA s svojim SHOW programom. Za jedajo in pijačo preskrbljeno. Vabijo Stražiški gasilci! 9754
 Zabavni center ZBILJE, vas vabi v sodelovanju s Pivovarno UNION na otvoritev letne sezone, v soboto in nedeljo. Zabava skupina F+ 9897
 V petek, 1. julija VEČER PIVA V VOGLJAH! 9898

ZAPOSILITVE

Prevzamem vas zidarska dela. Tel.: 27-295 9648
 Potrebujemo obralce vrtnih jagod. Marija Šušteršič, Mlakarjeva 75, Senčur, tel.: 41-026 9681
 Zaposlim delavko v izdelavi elektronične. Naslov v oglašnem oddelku. 9683
 Prevzamem vsa zidarsko-fasaderska dela. Tel.: 78-947 9720
 Zaposlim žensko večšo šivanja rokavic in sobnih copat. Tel.: 34-754, OD dober. 9731
 Prodajo ENCIKLOPEDIJO, ATLASOV, PRIROČNIKOV, vam nudi: MLADINSKA KNJIGA p.p. 12, 64202 Naklo 9764

Vsa zidarsko-fasaderska dela izvaja-mo hitro, solidno in poceni. Tel.: 35-265, zvečer 9812
 Moški išče fizično delo. Šifra: DELO 9850
 MIZARJII v takojšnjo serijsko izdelavo oddam več artiklov specialne opreme iz vezanih plošč. Zupan, tel.: (064) 47-167 9945
 FRIZERKA ali pripravnica dobi zaposlitev. Staneta žagarja 40, Kranj, tel.: 26-984 9949

ZIVALI

Prodaj 20 - 50 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 9376
 Črne pritiklave PUDLJE, odličnih staršev, prodam. Pogačar, Britof 231 D, Kranj, tel.: 39-869 9694
 Bele pritiklave PUDLJE z rodovnikom, odličnih staršev, že cepljene, prodam. Parko, Virje 34, Tržič, tel.: 50-388 9701
 Prodaj PUJSKE težke 40 kg in manjše. Sp. Brnik 60 9717
 Prodaj KRAVO, breja 7 mesecev (simentalka). Rezar, Hraše 6, Lesce 9724
 Dobrim ljudem podarim mlade mucke. Prosim oglasite se na tel.: 78-001 9748
 Prodaj rjave JARČKE, dobre nesnice. Kos, Zasp Sebenje 50, Bled 9750
 Prodaj 7 tednov starega TELIČKA. Jazbine 4, Poljane nad Škofjo Loko 9758
 Ljubiteljem živali oddam ljubkega mešančka. Tel.: 46-369 9773
 Prodaj TELETA, starega 14 dni. Mežnarec, Selo 22, Zirovnica 9797
 Prodaj mlado KRAVO frizijko po teletu. Zg. Brnik 28 9822
 Prodaj JARKICE sorte prelux, različne starosti. Urh, Zasp-Reber 3, Bled 9825
 Leglo VELIKI ŠNAUCER črni, prodam. Cvetka Škaper, Preska 21, Tržič 9840
 Prodaj TELIČKO, staro 8 tednov za plemo. Ribno 40, Bled 9846
 Prodaj KRAVO o teletu. Tel.: 79-953, zvečer 9854
 Prodaj tri črno-bele TELICE, breje. Ručigajeva c. 3, Kranj 9864
 Prodaj BIKA 400 kg težkega. Hlebce 14, Lesce 9869
 Ugodno prodaj dve breji TELICI. Šuštaršič, C. na Svetje 44, Medvode 9873
 Prodaj KRAVO simentalko. Brezje 78 9889
 Prodaj PUJSKE težke po 25 kg. Marija Zihert, Sr. Bitnje 97, Žabnica 9916
 Prodaj TELICO pred telitvijo. Tel.: 74-745 9917
 Prodaj 10 tednov stare rjave JARKICE in teden dni starega BIKKA. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 9923
 Prodaj brejo KRAVO. Cesar, Jereka 15, Boh. Bistrica 9942
 Prodaj 9 mesecev brejo TELICO. Logonder, Grenč 2, Škofja Loka 9978
 Prodaj KRAVO s teletom. Zagorc, Šolska 5, Ribno Bled 9990

IZGUBLJENO

Na območju od Dupelj do Kovorja, sem IZGUBIL večjo moško DENARNICO s precejšnjo vsoto denarja in dokumenti. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi VRNE! 9673
 Od lovskega kompleta sem izgubil VILICE. Najditelja prosim, naj se oglasi na tel.: 26-569. Dobil bo še nož in štrajher, ker same vilice nič ne pomenijo! 9919

KUPIM

Kupim PAJKA na dva vretena. Tel.: 64-047 9751
 Kupim OBRAČALNIK za seno, za traktor Tomo Vinkovič 420. Pernuš, leše 18, Tržič, tel.: 51-089 9829

Kupim GORENJSKO NARODNO NOŠO, komplet za žensko št. 40-42, za moškega samo telovnik in klobuk. Tel.: 39-830, v večernih urah, v nedeljo ves dan 9834
 Kupim BIKKA simentalka, težkega od 150 do 200 kg. Tel.: 70-437 9887

OBVESTILA

KDO? izdeluje cisterne, vari vse od aluminija, gusa ter CO2, se izve na tel.: 79-855 9007
 Konc Alojz "Predelava mesa" Naklo obveščam cenjene stranke, da bo zaradi LETNEGA DOPUSTA trgovina mesnih izdelkov ZAPRTA od 5. julija do 2. avgusta 1988. Tel.: 47-618 9466
 Izdelujem ELEKTROINSTALACIJE in servisiram avtomatiko. Tel.: 21-267 9813
 OBRTNIK vam naredi vsa PLESKARSKA DELA, hitro in poceni. Tel.: 85-232 9848
 Zidarska in pleskarska dela, vam hitro in poceni naredi obrtnik. Tel.: 85-232 9849

OSTALO

Oddajam dva apartmaja, en apartma je od dve do štiri osebe in eden pet do sedem oseb. Apartmaji so na otoku Braču, v Pučiščul. Tel.: (058) 564-223 9670
 VARSTVO za leto in pol staro deklico, NUJNO potrebujemo! Tatjana Urevc, Lojzeta Hrovata 10, Planina Kranj 9744
 Prodaj industrijska šivalna stroja PFAFF (234 K - 68 starejši) in PFAFF (463 mlajši). Trl.: 80-093 sobota in nedelja. 9831
 Iščem primerno žensko za nego BOLNIKA na domu na Bledu, za dobo enega meseca. Tel.: 78-188, od 9. do 12. ure 9872
 Prodaj zobno ZLATO. Tel.: 21-074 9888
 Tipkam diplomske diplome in ostalo. Tel.: 28-515 9895

ZAHVALA
 Ob smrti našega dragega očeta, brata, starega očeta, strica in tasta
LUKA MEGUŠARJA
 roj. 1899
 se zahvaljujemo sorodnikom, sesedom, znancem, prijateljem in vsem drugim, ki ste ga spremili na zadnji poti in nam izrekli sožalje, g. župniku za dolgoletni obisk na domu in lep cerkveni obred. Lepa hvala gasilcem OZB ter praporščakom za spremstvo in podarjena venca ter tov. Demšarju za lepe poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi dr. Rešku in dr. Možganu za zdravljenje na domu.
VSI NJEGOVI
 Rudno, 5. junija 1988

V SPOMIN
SLAVKU VIRANTU
 25. junija mineva leto dni, odkar si za vedno odšel od nas. Žalost in bolečina v naših srcih pa ostaja. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče in za hip stojite ob njegovem preranem grobu. Iskrena hvala.
VSI NJEGOVI

ZAHVALA
 Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata
VALENTINA ŠPENDALA
 iz Brezij pri Trziču
 se žena z otroki iskreno zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se v tako velikem številu še zadnjič poslovili od njega. Iskrena hvala dobrim sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, hvala bratom Zupan za lepo petje, tovarišu Milanu Valjavcu, zastavonošem, g. župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami.
ŽENA Marija in otroci z družinami
 Brezje pri Trziču, 20. junija 1988

ZAHVALA
 Ob smrti dragega moža, očeta, brata, strica in tasta
FILIPA ALEŠA,
 viš. gradbenega tehnika z Brega ob Savi,
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem z Domplana, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, za izraženo sožalje in tolažilne besede, za tako množično pospremitvev na njegovi zadnji poti. Posebej hvala dr. Bajžlju za dolgoletno zdravljenje, patronažni sestri Cvetki za pomoč pri negi, gasilcem za izkazano zadnjo čast, stražiskim pevcem za občuteni zapete pesmi in g. župniku z Brega za poslovilne besede ter tako lep pogrebni obred. Še enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej hvala.
VSI NJEGOVI
 Breg ob Savi, 17. junija 1988

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi drage žene, mame, sestre in stare mame
SILVE ŠTULAR
 roj. Nanut
 se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in pomoč ter vsem, ki ste se od nje poslovili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Kavčičevi iz Onkološkega inštituta, dr. Robiču iz Zdravstvenega doma Tržič, pevcem in govornikom za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.
VSI NJENI

ZAHVALA
 Vsem, ki ste se v mislih poslovili od naše mame
ANTONIJE AUBREHT
 roj. Dolinar
 ji prinesli cvetje in jo pospremili na zadnji poti.
NJENI
 Kranj, 20. junija 1988

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta
FRANCA PERKA
 Prpietarska 16, Tržič
 se najiskrenejše zahvaljujemo za pomoč sosedu Mežek. Lepa hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, osnovni org. SDK Kranj za izrečeno sožalje, cvetje in pomoč ter tovarni PEKO za venec. Lepa hvala zdravniškemu osebju iz Tržiča, Golnika, Kranja in Nevrološke klinike iz Ljubljane. Lepa hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem Zupan za prelepe žalostinke, nosačem, društvu upokojencev ter ostalim, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.
ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Zborovanje za demokracijo

Janša go home!

Ljubljana, 21. junija — Nepregledna množica ljudi se je zbrala na Trgu osvoboditve; da bi izrazila solidarnost s priprto trojico Janšo, Tasičem in Borštnerjem. V programu je nastopila vrsta kulturnih ustvarjalcev, govorili pa so Igor Bavčar, predstavnik Odbora, Tone Anderlič, predsednik RK ZSMS in Gorazd Drevenšek, predsednik UK ZSMS Ljubljana.

Vse tisto čemur smo bili v torek priča na trgu pred pravno fakulteto je dokazovalo močno odločnost slovenske javnosti v vztrajanju pri nadaljnjem razvijanju demokracije. Množica, ki se je po nekaterih ocenah približala številki tridesettisoč, je prišla na veliko ljudsko zborovanje v prepričanju o slovenski državnosti, ki vključuje tudi skrb v zvezi z vsem, kar se dogaja s priprto trojico.

Vsi pozivi k strpnosti in kulturnemu ravnanju so očitno povsem prevladali. Odpadle so bojazni nekaterih, da se bo miting sprejel v vse kaj drugega, kot je bilo uradno najavljeno. Množica sestavljena tako iz najmlajših kot tistih v poznih življenjskih letih, je navdušeno skandi-

rala, aplavdirala in na druge načine izražala svoje strinjanje s povedanim. Celoten pripravljeni program nastopajočih začeni od Slovenskega okteta, APZ Tone Tomšič preko literatov, govornikov in rockovskih skupin na čelu s Pankrti, ki so se ponovno zbrali posebej za to priložnost, je vedno znova doživljal ovacije.

Prenekateri obiskovalec je prireditve doživel kot globoko pripadnost svojemu narodu in hkrati močno solidariziranje s priprto trojico in, kot smo zvedeli iz Sarajeva, tudi s Tomom Bogatajem.

Za demokracijo — za Davida, za Ivana, za Janeza — za vse nas!

Simbolika je verjetno že brez komentarja dovolj popolna

Prenekateri obiskovalca je bilo moč opaziti s posebej »prirejeno« majico, zastavo, emblemi...

Skorajda do zadnjega kotička napolnjen Trg osvoboditve je dobesedno vzvalovil ob posamezni jasno izraženi misli

S transparentov:

- Janša go home!
- izgubljeno je tisto, čemur smo se odpovedali
- za Ivana, Davida in Janeza
- 133.
- za človeške pravice
- zborovanje za demokracijo

Iz govora Toneta Anderliča:

- Prepričan sem, da želimo biti zrel narod s svojo pravno državo. Mladi smo za to še najbolj zainteresirani, zato moramo krepiti avtoriteto lastnih institucij, mnogo bolj pa to velja za institucije same. To srečanje nas gotovo utrjuje v prepričanju, da tako avtoriteto potrebujemo, ob tem pa mora biti celotna dejavnost pod stalnim in kritičnim nadzorom.

- Vsako samovoljno zlorabljanje oblasti je potrebno obsoditi. Prav tako pa tudi vsak poizkus neaguiranega razvednotenja in zlorabe instituta kritike, zato naj to srečanje ostane v mejah lastnega sporočila in naj utrdi našo državljansko zavest.

250 akreditacij, ki so bile pripravljene za novinarje so bile razgrajbljene v dobrih petnajstih minutah

Vine Bešter Foto: Gorazd Šinik

Iz govora Igorja Bavčarja:

- Z grozo ugotavljamo, da v deželi, ki se doma in po svetu ponaša s svojo socialistično demokracijo in tako rekoč na pragu 21. stoletja obstajajo določbe v kazenski zakonodaji, ki tistim, ki jih zadene preiskovalni postopek, onemogočajo ustrezno varstvo njihovih temeljnih človeških in državljanjskih pravic. Civilni javnosti, se pravi vsem nam, pa onemogočajo kakršenkoli nadzor nad zakonitostjo postopka. Zaskrbljuje nas to, da zakonodajna, na katero se sklicujejo preiskovalni organi, neposredno posega v suverenost slovenske države, zaskrbljujejo nas velike pristojnosti vojaških preiskovalnih organov.

- V trenutku, ko ni končan niti preiskovalni postopek, zaradi česar javnosti bojdja ni moč povedati nič bolj določenege, odgovorni vojaški predstavniki in celo nekateri politiki govorijo že o kaznivem dejanju, ki da je bilo storjeno. Kot da bi bilo priprtim že sojeno. To in druge očitne kršitve zakonitosti v tem primeru, o čemer je javnost že obveščena, upravičeno vzbujajo velike dvome v zakonitost celotnega postopka. Ni čudno, da iz sporočil, ki jih Odbor dobiva vsak dan s tisoči in tisoči podpisov, veje zavest, da je spoštovanje temeljnih pravic treh priprtih ljudi, pogoj za spoštovanje pravic vseh nas.

Iz govora Gorazda Drevenška:

- naša država zaostaja že za državami v razvoju
- za nas so bili vsi trije ugrabljeni, ne aretirani
- vojska naj se dokončno podredi civilnim oblastem
- od skupščine zahtevamo, da zagotovi življenje brez strahu
- kaj ta dežela sploh se ponuja svojim ljudem

Ali se skupščine škofjeloških sisov sestajajo zama?

Finančna streznitev je boleča

Škofja Loka, 29. junija — Ta teden se na skupščini sestajajo delegati občinskih interesnih skupnosti in kot najpomembnejši dogovor sprejemajo letošnje delovne programe. Vse pa kaže, da se sestajajo zama, saj po najnovejših preračunih glede na interventni zakon predlaganih programov ne bo mogoče uresničiti, ker bo zmanjkalo denarja. Tudi sicer se izvajalci ne strinjajo s predvideno rastjo sredstev za osebne dohodke in materialne stroške. Obširneje je o tem včeraj spregovoril občinski izvršni svet.

V strokovni službi sisov so kot osnovo za izračun letošnje porabe vzeli 127-odstotno zakonsko dovoljeno, rast glede na lansko porabo. Znotraj te mase morajo prednostno pokriti lanske izgube v zdravstvu in osnovnem šolstvu (stari grehi se torej maščujejo) in obveznosti do republik sisov. Kar bo ostalo, bodo dobili domači izvajalci. Tege denarja pa bo glede na uveljavljeno obširnost programov premalo. V strokovni službi sisov so izračunali, da plače izvajalcev ne bodo mogle biti večje za 119 odstotkov, kot dovoljuje interventni zakon, ampak le za 112 odstotkov, da za materialne stro-

ške ne bo 133 odstotkov več denarja kot lani, ampak le 120 odstotkov, ob tem, da je amortizacija že tako omejena s pičilimi 30 odstotki rasti. Na vseh sisovskih odborih za razvoj so izvajalci protestirali. Zahtevajo 119-odstotno rast plač, medtem ko materialni stroški že zdaj uspešno preskakujejo 133 odstotkov. Njihov odpor je razumljiv, človeški, nekoliko manj razumljiv pa je odpor, tudi oziroma predvsem pri uporabnikih, do sprejetja varčevalnih ukrepov v družbenih dejavnostih.

Streznitev bo vsekakor boleča, vendar nujna. Zlasti, kot očitno tudi 112- in 120-odstotne

rasti ne bodo zdržale. Na osnovi letošnjih petih mesecev so namreč v strokovni službi sis v ponedeljek, torej tik pred skupščinami sis in sejo izvršnega sveta (prej niso dobili zveznih navodil za izračun) izdelali novo projekcijo skupne porabe do konca leta. Številke so pokazale, da rast ne bo 127-odstotna, ampak predvidoma samo 121-odstotna (v Sloveniji baje 115-odstotna), kar pomeni dodatno skrčenje porabe za skoraj 1,3 milijarde dinarjev.

Sredi junija uveljavljena skupna prispevna stopnja 19,94 odstotka iz kosmatih osebnih dohodkov zaposlenih in 0,86 odstotka iz dohodka naj bi veljala še naprej. Znotraj tega okvira se bodo za malenkost znižale stopnje za vse sise, razen za zdravstvo, za katero se je delež od lanskih 43 odstotkov povzpela na 46 odstotkov. Dobro (čeprav nekoristno) je vedeti, da se prispevna stopnja za solidarnost v zdravstvu (zakonsko izglasovana zaradi nepokornih občin Škofja Loka in Kranj) lahko kadarkoli poveča, za porabo v občini pa ne!

Samoupravljanju v interesnih skupnostih je torej odklenalo. Prvič zaradi zakonsko dirigirane omejitve porabe, drugič zato, ker je samoupravni dogovor nemogoč, ko gre za krčenje, saj nihče noče samega sebe prikrajšati za denar. Je to napoved konca obsežnemu in drugemu sisovskemu aparatu, ki postaja vse bolj zmeden v kopici sprememb, brez moči?

Pot k racionalizacijam in skupni porabi, ne le v družbenih, ampak tudi v materialnih dejavnostih (izvršni svet je zavrnil aneks cestne komunalne skupnosti, naslovljen združenemu delu, za dodatno stopnjo za vzdrževanje družbenih objektov) je prisila v obliki manj denarja in nikakršno samoupravljanje ne, kot smo se ga šli v doslej »bogatih« letih. Ko zmanjka denarja, tudi izsiljevanje ne pomaga več. Zato je izvršni svet potkal na pamet vseh, ki so še vedno prepričani, da krize ni in da se bo skozi stranska vrata dalo napolniti vreče, naj se vendarle streznijo.

H. Jelovčan

Janezi, v Novo Oselico

Sovodenj, junija — Turistično društvo Sovodenj prireja v nedeljo, 26. junija, ob 16. uri v Novi Oselici zanimivo prireditev — prvo srečanje kranjskih Janezov. Vabljeni so torej vsi Janezi ter vsi, ki imate radi vsele prireditve. Janezi bodo predstavili tudi svoj program. Za vse lačne in žejne, ki se bodo potrudili do Nove Oselice, bo poskrbljeno.

Jutri na pastirski dan v Podljubelj

Podljubelj, junija — Vse, ki živimo na sončni strani Alp in imamo sonce v sreču, Turistično društvo Podljubelj prisrčno vabi na PASTIRSKI DAN, ki bo jutri, v soboto, 25. junija, od 16. ure pa do poznih večernih ur, na kampu v Podljubelju. Za zabavo bodo pripravili družabne igre, za ples bo igral ansambel 12. nasprotje.

Podreča — S poletnimi nevihtami, ki so letos posebno hude, pridejo tudi strele. Ena od njih si je za svoj cilj izbrala gornji kozolec. (V. B.), Foto: G. Šinik

Taborniški mnogoboji v Bohinju

Kranj, 20. junija — Zveza tabornikov Gorenjske pripravlja v sodelovanju s komisijo za program, organiziranost in razvoj pri republiški konferenci ZTS letošnje republiške mnogoboje, ki bodo potekali od petka, 24. junija, do nedelje, 26. junija 1988, v Bohinju. Tam se bo zbralo približno petsto slovenskih tabornikov.

Najmlajši člani taborniške organizacije, murni pa medvedki in čebelice, se bodo pomerili v predpisanih veččinah pri osnovni šoli Janez Menciger v Bohinjski Bistrici. Najprej, v petek popoldan, bodo tekmovali medvedki in čebelice, v soboto popoldan pa se bo začel še mnogoboj za murne. Zbor tabornikov in tabornic bo 24. junija popoldan v Gozdni šoli ob Bohinjskem jezeru, začetek mnogoboja za klubovce pa bo dan pozneje ob 8. uri na istem kraju.

Ker gorenjski taborniki niso izvedli področnega mnogoboja za tabornike in tabornice - pri tej nalogi je zatajila ZTO Škofja Loka kot organizator načrtovanega tekmovanja, bodo na republiških mnogobojih sodelovali le najmlajši člani gorenjskih taborniških organizacij. Mlajše čebelice bo zastopal Odred zelenega žirka iz Zirov, starejše čebelice odred iz Cerkelj, mlajše medvedke Odred svobodnega Kamnitnika iz Škofje Loke, starejše medvedke pa odred Stražni ognji iz Kranja.

Rezultate mnogobojev bodo razglasili v nedeljo, 26. junija, ob 13. uri. Takrat bodo tudi slovesno odprli prenovljeno Gozdno šolo, ki je namenjena izobraževanju tabornikov. Prireditve bodo sklenili s tovariškim srečanjem tabornikov iz vse Slovenije.

S. Saje

Končan 11. kongres slovenskih gasilcev

Za napredek nujno zlasti znanje

Celje, 20. junija - Delegati, ki so jih izbrali izmed 108 tisoč članov Gasilske zveze Slovenije, so včeraj sklenili delo na 11. kongresu svoje organizacije. Na njem so predsedniško dolžnost ponovno zagnali dosedanjemu predsedniku GZS Branku Božiču, največ pozornosti pa so namenili usmeritvam za društveno delo v prihodnjem obdobju.

Besede poročevalcev med plenarnim zasedanjem kongresa in razprave v kongresnih komisijah so jasno naglasila potrebo po nadaljnjem širjenju članstva, čeprav je Gasilska zveza že danes ena najmočnejših družbenih organizacij v naši republici. V prihodnosti naj bi tako privabili v gasilska društva čimveč mladih in ženskih. Hkrati so na kongresu ugotavljali, da bo za nadaljnji napredek gasilstvu nujna čim višja raven strokovne usposobljenosti članov. Zavezeli so se za posodobitev učnih programov, ki bodo morali upoštevati raznovrstnost današnje gasilske dejavnosti. Gasilce namreč ne kličejo več na pomoč ob požarih, ampak tudi ob nesrečah z nevarnimi snovmi, nezgodah na cestah in raznih naravnih katastrofah. Ob tem so ponovno terjali rešitev problematike glede izobraževanja gasilskih inženirjev pri nas, ureditev centra za gasilsko usposabljanje v Poljčah in razvijanje znanstveno raziskovalnega dela o gasilski doktrini.

Kongres so popestrili z več vajami. V Celju so člani 23 gasilskih društev iz tamkajšnje občine prikazali ukrepanje ob nesreči, zaradi katere je začela iztekati iz cisterne nevarna snov. Zborovanje pa so sklenili s parado po celjskih ulicah in slovesnostjo na mestnem stadionu.

S. Saje

Nekje je treba začeti

Prireditve na Jezerskem bo le pobuda

Sobotna in nedeljska prireditve, ki jo ta konec tedna pripravljajo na Jezerskem, se ne imenuje zama Nežin vikend. Ponovno namreč hočejo spomniti in opomniti na turistično bodočo nežo, ki si jo je Jezerstvo pridobilo s svojo zaspanostjo in tistim, kar v turizmu ni bilo narejenega...

Nekakšna osvežitve, ki so si jo zamislili organizatorji - Turistično društvo, Gasilsko društvo, Lovska družina, Živila in Kondi Pižorn - naj bi okoličane, Kranjčane in obiskovalce od vsepovsod spomnila, da bi se dalo na Jezerskem še marsikaj videti. Tiste, ki pa so pripravljeni v jezerjanski turizem kaj investirati, naj bi spodbudili za to.

Sobotna prireditve se bo začela v soboto ob 14. uri. Nastopili bodo: Čudežna polja iz Maribora, Obvezna smer iz Kranja, plesna skupina Helena, ansambel Mix - Max iz Žalca, pripravljene pa so tudi različne razstave. Prav tako ali še bolj zanimivo bo v nedeljo popoldne, ko bodo za zabavo poskrbeli: skupina Big ben iz Nove Gorice, kantavtor Bojan Rakovec, folklorna skupina Sava, harmonikar Andrej Krč in ostali. Oba dneva bodo ob Planšarskem jezeru na Jezerskem tudi različne razstave, brez plačila si bo moč z vodiči ogledati Jezerstvo, kegljati za jarca, poskušati domačo hrano, primorski pršut in vino. Organiziran bo tudi otroški vrtec in naravi in avtobusni prevoz iz Kranja.

V. Stanovnik